

30081

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4. చెన్నపట్టణము 1917 సం॥ జూలై నెల 11 వ తేది సోమవారము
సంపుటము. ౪. శింగళనామ సంవత్సర శ్రేష్ఠ మాస బహుళ షష్ఠి ౬. No. 61 సంచిక ౬౧

అద్భుతనివారిణి.

126

ప్రాఫెసర్ జేమ్సుగారి
ఎత్తొక్క బానిక పెరల్లు

పనియందెంకమూర్తి మిచ్చలేదంటుంటు, నిస్సర్దువ బలహీనము, ఆచూకము, శుక్లశక్తి ముగ్ధులను మోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు గుమాస్తాలకు పరిమలన, మనోవ్యాధులకు మొదలగు వారికి పశ్చిమమైనందు; బలమును గలిగించును. అనేక తెలుసుకొని ఇందువలన బాపదనవారు. నీవుకూడ నేటిదికమే ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమాత్రు పరీక్షించుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 " " " 2-0-0

వచనము! వచనము!!

పరిమళ ద్రవ్యముల రాజు

అట్టో దిల్ బహారే

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి ఆహార్య వాసనయను కలదు. అలోకచోల్ సాగాయి మొదలగువాని యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. జేలిగుడ్డలో గాని నోక్కాయీ మైనగాని 2-1 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందావనము మధ్యలోనుంటే యింత ముఖ్యమైన వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంత అనుభవించును. ఇతర వాసనలు యేవేని యుండినా యీ అట్టోదిల్ బహారే యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుము. 1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-9-0 1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-12-0 1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0

అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు తెలుగులో కింమోకం 185, బామ్మనగిరి కిడి, బొంబాయి మద్రాసు యేటలు:- మెహతా పుష్పమోతం యూత్రి, చెనాబాబు సోడ్, మదరాసు.

నవీనమయినది. టటోవర్ స్టాక్ 490

ఇది నూతనమైన గొప్పవాసనగలది. స్పిరిట్ సంబంధము లేనిది. శ్రేష్ఠతయైన పుష్పము యొక్క సత్తునతో చేయబడినది. ఒక బొట్టు వస్త్రముమీద తొలిన వాసన వదలక యుండును. ఇతర వాసనల వలెగాదు. మనోహరమును కలిగించునది. ఒకతూరి తెప్పించి చూచిన నిజమును నెరుగ గలరు.

1/2 డ్రాము బుడ్డి 2-0-0
1 డ్రాము " 0-12-0
1/2 డ్రాము " 0-8-0

ఫర బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0 సాంపిల్ 0-0-8

ఏకెంటు కావలయును: తాము చెల్లించగలిగిన ధరావతు తెలియపరచినచో ధరభాగ్య చేయబడును.

ఈ త్రవములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలయును.
డి వరస్టాక్ పెర్మ్యూమరీ కో,
నెం 1, సైఫోని, బొంబాయి నెంబరు 8.

ప్రాఫెసర్ రామమూర్తి నాయుడు

గారి ప్రోగ్రాము.

విషయము.	తేదీలు	సంఖ్య
వరసాపుం	10-6-17 to 12-6-17	3
ఆచూకపుం	16-6-17 & 17-6-17	2
రామచంద్రపుం	19-6-17 ,, 20-7-17	2
మందేపేట	21-6-17 ,, 22-6-17	4
కాకినాడ	24-6-17 to 27-6-17	4
శ్రీధాపుం	28-6-17 & 29-6-17	2
పితాపుం	30-6-17 to 1-7-17	3
మరి	2-7-17 to 3-7-17	2

విశోదకరమగు తెలుగు నవలలు

తీలాలేక ముద్రించగరము:- ఇందు శ్రీల చునన్దై ర్యము చావ్యుడిగుంబులు కల్పించబడినవి. రూ. 1.0.0
యశోధర:- ఇందో యాదుని తరమగనివైగల యురా గమునకై పడరానిపాలు: కడి మున్ను నిశ్చితకదెయ్యను 0-12-0
మనోరమ:- మగమనో కేసి రామమూర్తి జిక్కుకొననలెని సావధ్యము చే విడిపించి, శ్రీల శెండ్లిచేయును. 0-10-0
జగదేవరంభ:- అన్నకై పడరానిపాలు: కడి యున్న కిస్తి తికి దెచ్చి సావధ్యము కథ ... .. అ. 0-10-0
సనగోదరవాంభ:- తిమ్మనకు బుద్ధితేక కలహించినను అన్న సహించకలము నకుటను పోధించును. అ. 0-4-0
అల్లారాబ్బలమున కోర్కె: కోడంగిడి ప్రలాపము: అల్లరు కోడంగిడిను బాధించు విధములుగలది. అ. 0-2-0
మిత్రదోహము:- ఆపకప్పుంధుడగు మిత్రునివై నిందమోపి కడకు తాను జిక్కుకొన్న వానిని గురించిన వచన 0-8-0
వలయువారు:- కల్లూ బుక్ డిపో., 6, నెంక శ్రీకమేష్ట్రీ, పిడి, సాచుకారు పేట, మదరాస్. ఇదియేగాక యితరవలలు కథలు పుస్తకములను పంపుదుము.

రామదాసు నాటకము.

(తెనుగుభాషయందు)
బల్లారిమండు
మోదరాబాదు మోకోర్టువకీలు,
ధర్మవరము - గోపాలాచార్యులవలన
రచియింపబడినది.
నెల - ప్రతి 1-కి ఒక రూపాయ.
(అంచెకూలికాక)
శ్రీతులు దొరుకు స్థలములు.

- (1) ధర్మవరము గోపాలాచార్యులు వకీలు-బల్లారి.
- (2) నెం 64 తులసింగ పెరుమాళ్ళ కోయిలపిడి, తిరునల్లె క్లెయిన్, మద్రాసు.

'A Letter to the People of India'

BY Mr. Lionel Curtis.

A very interesting book which must be read by all people interested in Indian Politics. Mr. Curtis is for self-government for India and how he arrives at this startling conclusion is beautifully set forth in this book. A scheme for an Imperial Parliament of the Empire in which India will also be an equal partner is also sketched.

Price including V. P. charges As. 0-12-0 For copies apply to

Manager, "ANDHRA PATRIKA" POST BOX NO. 212 MADRAS. E.

చాయకు పూచీబివ్వబడును.

క్రొత్తకంపెని. బహుచాక.

మిక్కిలి ప్రసిద్ధమైన ఎట్టిపట్టుకత్తములా చీరలు.

2 1/2 x 1 1/4 గజములు.

కడపంబలు. కత్తములు.

మొదటికం సాగనైన నేత గల

తులం. 1కి 0-9-6 0-9-0

కండవరకం దట్టమైన నేతగలది ,, ,, 0-9-0 0-9-0

మేము చిన్న చేతిరుమాట్లను, దట్టియను, సాగనైన కట్ట చీరలనుకూడ తయారుచేయుచున్నాము

కావలసినవాడు ఈ క్రిందిలికమునకు వ్రాసికొనవలెను.

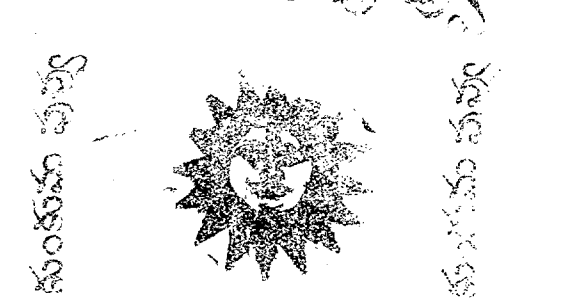
యమ్. యన్. నరసింగరావు తి కంపెని,

పట్టుగుడ్డల కత్తములు, సోఫ్టు ముల్లూలూరు

P. O. Mulkalmuru (మైసూరు ప్రావిన్స్.)

Mysore Province 788

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావడ్డదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కున గమనింపుడు. కరస్పాకా డెప్పు మొదలగున ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:-

ఎన్. నారాయణ అండు కంపెని (68) 21. హమ్మంపిడి, బొంబాయి.

హిందూదేశ ప్రాతినిధ్యము

హిందూదేశ ప్రాతినిధ్యము

సామ్రాజ్య యుద్ధసభయందు హిందూదేశ ప్రాతినిధ్య ముండియు ప్రయోజనము లేకపోయినదని యిందుమూలమున నుద్ఘాటించినది. దేశీయ మహారాజావారి విషయమున నెట్టిప్రాముఖ్యమును తెలియదుగాని సర్వోద్ధృష్టప్రకారము సింహాగారములందు వర్తకసంఘముయొక్క యాస్తిం డియా భాగమువారి విందున నిట్లు చెప్పిరి. తమలాభమునకై హిందూదేశపు యాభాగము నితరు లుపయోగపరచుననెను. ప్రభుత్వమున లాభములు లాభములు నాలాభింప కలయు ను. ఇట్టి యోచనము సామ్రాజ్యమునకు లాభకారిగ నుండు నని సింహాగారవారి.

సింహాగారవారి విచరించిన యభిప్రాయము సామ్రాజ్య సభయందు విమర్శించి చూపబడినది. వర్తమానపు టార్కిక విధుల నేమిటమొనరించినవో, సభయందు నూచింపబడిన ఇంగ్లీషులు ప్రతిచెన్న యాత్రము హిందూదేశమున విదేశీయ లకు దోచిపెట్టుటయని ప్రశంసించెను. ఈ యాత్రమున కంద రేకగ్రీకుముగ నంగీకరించినది తెలియవచ్చినది. ఇందువిషయమై హిందూదేశమున కొక్క పోటుమాత్ర మున్నదనియు ఆపోటు నిచ్చునదికాదు మిడిమిడియై దనియు గమనించుచును పోటునిచ్చుటయం ఏమహానీయుడు భారతీయుల సలహాచేయ వచ్చును లేదా నూనవచ్చును.

దొరతనమువారు నియమించిన సభ్యుల ప్రతిభయు సంగీక రించినచున్నందున. హిందూదేశపు ప్రజలు వీరి యభిప్రాయ మునారముగ నేరవలసినవారా? భారతీయులు మేల్కొంచి వైచక్యమునకు తమ యగుత్వములు వెలుపుచు నాందోళన మొనరింపవలసి యున్నది. — మెనేజి.

ప్రాజ్యుదేశీయుడును వృక్షశాస్త్రజ్ఞుడైన నగు యాసి బుషడేనియలుగారు మొక్కలు మున్నగువానికి నిర్ణయించుట కొక కొత్త పద్ధతి గవివెట్టెను. చెట్లు మున్నగు వాటికి ఒక పారి నిర్ణయించి, కొంతకాల మురకుండి, మరల నీటినిబోయిచు చాల నసంతృప్తికరమని యాతడు బోధించుచు, నిరంతరము చెట్లు మొదలున నీరు కొద్దికొద్దిగ పడునట్టి యేర్పాటును పేరిగు రాస్త్రపరిషదమువారికడ పొందుపరచిరి.

దేశీయుడు ("నేటిపు") అను పదమునకు నూతన మగు నర్థము ప్రాప్తించినది. సింహాగారపుదొరతనమువారికివల ప్రచు రించిన ఎక్సైజు నిబంధనలవలన నిది వ్యక్తమగు చున్నది. "యూరోపియను పటాలముగాని" నేటిపు" పటాలము గాని వెల్లుచుండినపుడైనను, లేక శిబిరముల నెలకొల్పికొనిన దొర తనమువారి ఏకైకత ఉత్తరువునైన పరిసరముల నుండు మద్య విక్రయశాలలను మూసువలయునని ప్రకటించబడినది. దేశీయన జన్మించిన వాడు దేశీయుడని న్యా|| ఎన్నిగురా పదమున కర్థముజేసిరి. కాబట్టి యూరోపుదేశీయునబట్టి, సిపాయిలైన వారు యూరోపియను సిపాయిలు. దేశీయసిపాయి లిం కెటనున్నారనివారు దేశీయసిపాయిలు కాదని ఎల్లరకును తెలి యును. ఏలనగ సింహాగారదేశీయులగు సిపాయిలు ప్రస్తుతమున లేరు, గనుక దేశీయ సిపాయిలనగ యుద్ధ్యగులకు"ఇండియను సిపాయి"లని యుక్తుము. పుత్ర ఆంగ్లపై నిలవను, ఆంగ్లరాజ్య ఇతర పైనిలవనుండి మేలు పుట్టుటయే దేశీయ శబ్దోపయోగ ము. ఏకైకత యుత్తరువుల ప్రకారము, పుత్రయు నిలచిపోయిన గాని, వెల్లుచుండినపుడు గాని మద్యవిక్రయశాలలను మూసి వేయవలసినదని ప్రకటించిన నెంత యుత్తరువుగ నుండెడి దేశీయ సిపాయిలు దేశాచార్యులు వివరించి వారి నేల యెత్తి పాడువలయును? నిబంధనల భోగినిని బట్టిచూడ యూ రోపియను, యూరోపియను కాదు అను, జాతిభేదముల నెనర్చుట ముఖ్యోద్దేశ మైనట్లు గానవచ్చుచున్నది. నల్లవారు యూరోపున జన్మించినవారు యూరోపియనులు గాజాలరుగాని ఎచ్చరల మధ్యకట్టినవారు, ఏమాత్రమేని యూరో పియను కుటుంబములతో సంబంధ ముండిన నట్టి యాతడు ప్రపంచమున ఏకైకత యూరోపియ ననునని యధికారము చేయవచ్చును. తనితన లందరును నేటిపుక్రింద చేర్చబడు చుండిరి. కాని ఆంగ్లనికపు సిపాయిలు ప్ర|| (ఆక్స్ ఫర్డ్ డిక్ షనరీ, మున్నగునవి) "దేశీయ" పదమునకు సాగరికత లేక ప్రాచీనదేశీయందున్న యొకజాతిలోనివా డని యర్థము గనుక పైని పొందుపరచిన నిబంధనకు "యూరోపియను పటాలములు

గాని సాగరికతాపహీన మగు పటాలములు గాని పాగు చుండుట లేక శిబిరములు నెలకొల్పికొని యాగుట సంభవించినపుడు, ఏకైకత యుత్తరువునబట్టి మద్యశాలలను మూయవలెనని యుక్తుము. ఏకైకత గారు దుకాణములు మూ యించునుత్తరువు చేయుటకు పూర్వము గవర్నరుగారిక యా జ్ఞ చేయవలసియున్నది. ఇంతటిమండి యిట్టియసందర్భపు ప్రా లు ప్రాయకుండ గవర్నరుగారు తమకింది యుద్ధ్యగులను మందలించుటని తలచుచుంటిమి. నిరసాయనకు కలహినిలు అను పదము వాడుకవిషయమై హోరాహోరగ పోరాటము జరిగియుండ, అసి నూ ఆఫ్రికా ఖండముల రెంటియందును నీ చాక్లెసున నుపయోగించ బడుచుండిన దేశీయపదమున కెంతగ పోరాడవలయును? దొరతనమువారు "దేశీయుడు" అనుపదము ను తమప్రకటనములనుండి తొలగింప కలయును. ఈవిషయమై యనేక విన్నవములు జరిగినవి. ఎన్నడు విన్నవముల వినినొరత నమునా కీపదమును తమప్రకటనములనుండి తప్పించుకోవలసి సింహాగారవాస్తవ్యు డొకడు వ్రాయుచున్నాడు — హిందూ

AMRUTANJAN

Best Indian Pain Balm

Price Annas 8 Per Bottle.

SOLD EVERYWHERE.

అమృతాంజనము.

అన్నికొప్పులకు సిద్ధపథము.

చక్కని డబ్బీలో సహా సీసా 1-కి పెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల

బారదోలును. వాయువుబోల్లును

వనమూలికలచే హిందూదేశమందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

నువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియింటనుండదగినది.

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు, బొంబాయి.

AMRUTANJAN DEPOT,

Bombay & Madras.

ప్రకటన.

1917 సంవత్సరం జూలై నెల 1 తేది లగాయతు వక సంవత్సరమునకు తిరుమల తిరు పతి వగయిగా దేవస్థానములకు కావలసిన అడుగున కనిన జరుస్తులకున్న పరిమళములకున్న మాసలాలతోడను ధరల జాబితాలతోడను సరఫరా చేయకొరువారు శీలుచేసి పెండర్లను పనుపు కోవలెను. జరుస్తులకున్న పరిమళములకున్న పెండరు అని కవరుపైన వ్రాసి రు 100-0-0 యలు నూరురూపాయలు డిపాజిట్టుతోడను ఈ 1917 జూన్ నెల తే 20 దికి లోకల అడుగున సంతకముచేయుచారికి అందే లాగు కనుపుకోవలెను.

జినుసులు

ఒక సంవత్సరమునకు కావలసిన పుజ్జాయంపు పరిమాణం

(1) మేలురకం నెల్లూరు బియ్యం రు 1-కి శేర్లు	వంతున	100000
(2) డిటో తెనాలి బియ్యం రు 1-కి శేర్లు	వంతున	110000
(3) మేలురకం నెయ్యి మణుగు 1-కి రు	వంతున	200
(4) డిటో మంచినూనె మణుగు 1-కి రు	వంతున	2100

2. పరిమళములు

(5) మేలురకం పచ్చకర్పూరం శేరు 1-కి రు	వంతున	200
(6) డిటో కుంకుమపువ్వు డిటో	వంతున	100
(7) డిటో కస్తూరి KXయెత్తు 1-కి రు	వంతున	175
(8) పురుగుచట్టం (మేలురకం) శేరు 1-కి రు	వంతున	420

(2) పై కనిన జినుసులుగాక యితర భోజన వస్తువులను సరఫరాచేయు హక్కును తిరు పతి దేవస్థానంకచ్చేరిలో 1917 సంవత్సరం జూన్ నెల 20 వ తేది యేం చేయబడును. యేల ములో సవాల్ చేయుకొరువారు సవాల్ చేయుటకు అర్హులగుటకుగాను రు 100-0-0 యలు నూరురూపాయలు డిపాజిట్టు (తేనణి) కట్టవలెను.

(3) యేపెండరును గాని పాటను గాని కారణము చెప్పకయే అంగీకారముచేయు హక్కును అడుగున సంతకముచేయు వారు పుచ్చుకొని యున్నారు. అంగీకరించబడిన పెండరు దార్లున్న యేలంపాటదార్లున్న కంట్రాక్టును క్రమముగా నెరవేర్చుటకు గాను వకసంవత్సరము నకు సప్లయచేయవలసిన పుజ్జాయంపు వస్తువులయొక్క క్రయ మొత్తముమీద రు 100 కి నూటికి రు 1 వకటి వంతున అయ్యే మొత్తమును మొదట కట్టిన డిపాజిట్టు (తేనణి) మొత్తమునకు చేరి కగా పెండరుకు లేక యేలంపాటను అంగీకారము చేసిన తేది మొదలు 10 పదికోజలలోపల జామీనుగా చెల్లించవలసినది. పెండరు అంగీకరించబడిన తేదికిని యేలం కాయవరచబడిన తేదికిని వెనుక 12 పండ్రెడు రోజులలోపల అంగీకరించబడిన పెండరుదార్లున్న యేలంపాటదార్లును తమ స్వంత ఖర్చులతో క్రమమైన స్టాంపుమీద అగ్రిమెంటు దేవస్థానం ఆఫీసులో యేర్పాటుచేసి యుండు నమూనా ప్రకారం వ్రాశి యివ్వవలసినది. నమూనా షరతులు దేవస్థానం కచ్చేరిలో చూడవచ్చును పై కనిన షరతులలో దేనినైనను జరుపుటకు తప్పినయెడల నూతన పెండరును యేలమును తప్పిపోయిన వార్ల జవాబుదారి మీదనే జరిగించి కొత్త పెండరును అంగీకారము చేయుటలోనున్న యేలం కాయం చేయుటచేతనున్న ఏదైనా దేవస్థానమునకు నష్టము సంభ వించినంతట తప్పిపోయిన పెండరుదార్ల వద్దనున్న తప్పిపోయిన ఆఖరు పాటదార్ల వల్లనున్న వసూల్ చేసుకోబడును. వారు కట్టియుండు డిపాజిట్టు మొత్తమును జామీన్ మొత్తమును దేవస్థానమునకు జరిమానాగా చేర్చబడును.

(4) అంగీకారము చేయబడని పెండరుదార్లయొక్కయు పాటదార్లయొక్కయు డిపాజిట్టు మొత్తమునున్న వారు పంపుకున్న మాసలాలను పెండరు ఫయిసలాతి అయిన తోడనున్న యేలం కాయంచేసిన తోడనున్న వాఫసు యివ్వబడును.

దేవస్థానం ఆఫీసు }
తిరుపతి }
2-6-1917 }
శ్రీ మహాంతు ప్రయాగదాసుజీ
విచారణకరలవారు

వివాహాచిత్రపటానిర్ధారణము

మొనూరునందు జరిగిన పౌర సాంఘిక సమావేశమున చంద్రశేఖరయ్యగారు సలిపిన పాఠ్యమును అమృతగురారు కన్నడ భాషయందు దీక్షింపి యుపన్యాస సంగ్రహము :-

స్త్రీలు నింజోలగముల నుపన్యసించుట భారతజాతియుల కపూర్వ విషయము గాదు. గార్హి మైత్రేయి గాంధారి మున్నగు నారీమణులు మహాసభలయందు పన్యసించినట్లు పురాణములవలన తెలియుచున్నది. ఆ ప్రాచీనాచారము ననుసరించియే నేనుపన్యసించవలెనని శ్రీయః కామలను జ్ఞానసంపన్నులగు వేంకట కృష్ణయ్యగారు పట్టుదలతో నుడువుటచే నేనిచట నిలిచి యుపన్యసించగడగిరిని. ఇట్టి యవకాశ మొసంగినందులకు నేను వారికి కృతజ్ఞుడై యున్నాను.

ప్రస్తుతము బాలరతును బాలికలను నిర్ణీతమైయున్న వివాహాచిత్రపటమును రద్దుపరచవలెను. ఇప్పుడు చాల చిన్నవయసునందే పెండ్లిచేయుచున్నారు. ఇది కూడ దను విషయమున నుపన్యసించ వాకాజ్ఞ యిడిగి.

ఇట్టి విషయమును గూర్చి యుపన్యసించునపుడు శాస్త్ర పరిశోధన మొనరించుట ముఖ్యకర్తవ్యము. కాని అట్టి పరిశోధనము నామమాత్రిముగ నుండగూడదు. గాఢముగ నుండవలెను. ఏలనన ఈవిషయమున మనశాస్త్రములు మహోదధివలె నగాధముగనున్నవి. సముద్రోపరిభాగమున మాత్రమే వెలకు వానికి నత్తగుల్లులు చేపలును మాత్రమే లభించును. అట్లుగాక నగాధమునకుపోయి వెతకగలవారికిరత్నములును ముత్యములును లభింపగలవు. అటులే శాస్త్రపరిశోధనమునందును బాగుగా తరచునిచో వివాదమూలములను నిరుపయోగములు నగు విషయములు మాత్రమే దొరకును. నిష్పాక్షిక భావముతో బాగుగా తరచినచో అంతర్భాగమును భావమును గోచరచుగును. రజస్వలాత్పూర్వమున జరుగు వివాహము లనర్థములయనియు రజస్వలాత్పూర్వమున జరుగు వివాహములు శుభప్రదములనియు సిద్ధాంతికరించుటకు 2-3 దినమునలైన శాస్త్రచర్చ చేయవలసి యుండును. కాని నాకవకాశము చాల స్వల్పముగ నున్నది. నేడశాస్త్రములను తరచి ఈవిషయమున ఏ మహాదేశాస్త్రీ గారు వ్రాసిన గ్రంథమును చదివినచో వివరములు పూర్తిగా తెలియగలవు. కాని మనము ప్రాధావివాహములను చేయుటకు స్పృహలు ప్రతికూలములు కావనిమాత్రము నేను ఖండితముగ నుడువగలను.

విద్య సాంతమగువరకు యువకులకును వివాహము చేయగూడదని శాస్త్రములు స్పష్టపరచినవి. ఈసిద్ధాంత మనత్యమని నిరూపింప సాహసించువా రెవ్వరునులేరు. 'విద్య సాంతమైనవెనుక కొంత ప్రపంచజ్ఞానమును బడసి ఆనుభవజ్ఞుడై కుటుంబపోషణదత్తు లైనపుడు వారు వివాహము చేసికొనవలెను. స్త్రీలకుగూడ నీనియమమే వర్తించుచున్నది. వివాహితులగుటకు ముందు స్త్రీలు లోకయాత్రను తదవశ్యకతలను బాగుగ గ్రహింపవలెను.

నూత్యుబుద్ధిగల యువకులైనను 22-25 వత్సరములలో పున విద్యను ముగింపజాలరు. సామాన్యములకు 27 వత్సరములు గూడ పట్టును. అప్పుడు వారు వివాహము చేసికొన గోరినచో 12 వత్సరముల బాలికను పెండ్లిచేయుట సముచితముగ నుండదు. సమానసయోవిజ్ఞానములు గల పడతుకలు స్వసంఘమున లభింపకుండుటచే అన్యసంఘములలోని పడతుకలను పలువురు యువకులు వివాహముచేసి కొనుచుండుటను మనము తరుచుగ వినుచున్నాము. ఇది చాలసంతాపకరమగు విషయము కాదా?

బాలికలకు ప్రస్తుతమున్న వివాహాయము ననుసరించి సమగ్రముగ విద్యనేర్చుట కభ్యంతరము కలిగియున్నది. చదువుట- వ్రాయుట-గణితము-శిశుపోషణము- ఆత్మవారింట్లగల పెద్దలసేవ- కుటుంబాల్లిక పనులుమున్నగు పలువిషయములను, స్త్రీలకు ముఖ్యముగ నేర్పవలసియున్నది. 8-12 సం॥లకు మధ్యవయసుననే పెండ్లిచేయుచుండగ నిట్టి విద్యను నేర్చుట కవకాశమెట్లు కలుగగలదు? వివాహాంతరవిద్య యసంభవము. సామాన్యముగ నైతావని యవకాశమును కలిగించుటలేదు. కాన ప్రస్తుత వివాహాయముపరిమితి విద్యకు ప్రబల ప్రతికూలముగ నున్నది.

రెండవ యవధి మహానరల కనాలోగ్యస్థితి. వివాహము నీటి తుంపరయను పొల్లుమాటయను కాజాలదు. చాల బాధ్యతలతోను వాంఛితములతోను కూడిన

ముఖ్యకార్యము. స్త్రీలకు 12 మొదలు 16 మధ్యను పురుషులకు 14 మొదలు 20 వత్సరముల మధ్యను యుక్తవయసు కలుగునని వైద్యులు నిశ్చయించిరి. కాన నిట్లు సంపూర్ణ సహజము వచ్చులోపల వివాహముచేయుట అనర్థవాయకము. అసంపూర్ణమగు వయసునందు స్త్రీలు పిల్లతల్లులగుట తటస్థమిట ఆలోగ్యవి నాశకము. 12-13 వత్సరములబాలిక మాత్రమగుట తటస్థమిటనేని శిశుపోషణ మామెకట్లు తెలియగలదు? అందువలన శిశువు ౧౦ సం॥ పడితులగుటయు శిశుచరణములును బాతుకల్పమగుటయు తటస్థమిట. ప్రస్తుతమున నిర్ణీతవయసును దాటకుండ వివాహము చేయవలెనని నిర్ణయం మేర్పడియుండుటచే వరువు తలదండ్రులు బాగుగా విచారించుట కవకాశము లేక ఎవ్వరో యొకనికి తమపట్టి నిచ్చి వివాహముచేయవలెననవా గగుచున్నారు. అందువలన కొందరు స్త్రీల మనుగడయంతయు దుఃఖభాజనమగుచున్నది. ఈ నిర్ణయమును అవకాశముగ గ్రహించి వరుని బంధువర్గమువారు మితిమీరిన వరకుల్లము నానించుచున్నారు. చివర కొకపన్నువత నివరకుల్లము స్థిరపడినది. ప్రవేశపరీక్షనిచ్చిన వరునకు రు 2000 లు ప్రథమ శాస్త్రపరీక్ష నిచ్చివానికి రు 4000 లు పట్టపరీక్ష నిచ్చినవానికి రు 6000 లు ఇటు లింకను హెచ్చుగ నివరకుల్లము గ్రహించబడుచున్నది. ఇది ప్రబలానర్థకము.

ధనవంతు లెంత హెచ్చుమొత్త మగు వరకుల్లము నైన నీయగలుగుదురు. బీదలగతి ఏమి? సాధారణముగ సామాన్య స్థితిగల సంసారులలో శ్రేష్ఠపుత్రిక పెండ్లితోడనే కొంపలును గోడులును విడుదల యగుచున్నవి. అమాత్రమగు సాత్తుగూడ లేనివారు అవివాహితులగు తమ పుత్రికలను జూచి వేడి నిట్టూర్పుల విడువవలెనని వారగుచున్నారు. ఆ పడతులలో నభిమానవంతులు మాకులలోనో మంటలలోనో బడి ప్రాణహత్య గావించుకొనుచున్నారు. ఇవి యన్నియు యథార్థముగ జరుగుచున్న విషయములే యని నేను వేరుగ నుడువజాలలేదు. సాహసికు లెవరైన వివాహమును నిలిపినచో నిరుగుహుగువారలు పిల్లతల్లిని క్షణక్షణమున వేధించెదరు. ఎంతటి మనోవైర్యము గలవారయిననుగూడ నీకుట్టుమాటలకు చలించిపోవుచున్నారు. ఈగతిని తప్పించుకొనుటకు కొందరు తమపిల్లలను చాలపవిత్రముననే 50-60 ఏడ్ల వరకుకిచ్చి పెండ్లిచేయుచున్నారు. ఇది ఎంతటి యాసురకృత్యమోనను వేరుగనుమవ బనిలేదు. ఇట్టియ రాచారము లొక్కప్రామాణ్యభంగమును మాత్రమే క్షింపిండుటలేదు. ఇది యే రో స రోస్త్ర మమగు నాచారమని భ్రమపడి ఇతరవర్ణములవారు గూడ పీరినే ఆనుసరించుచున్నారు. బాల్యవివాహములవలన కలుగు ననర్థకములలో కొన్నిటి నిట్లు వివరించితిని.

ప్రాధావివాహములవలన గలుగు లాభముల నిక వివరించెదను. వరకుల్లముల బాధ తొలంగుట ముఖ్యమగు లాభము. తలిదండ్రులు తొందరపడి ఎవనికోయొకనికి తమనుతలను కట్టి పెట్టుబాధకూడ తొలగును. దీనివలన బాలవిరంతువులసంఖ్య చాలతగ్గుగలదు. ప్రస్తుత వివాహభ్యుక్తిలోకొలదిగా నున్నది. విధవాపునర్వవాహములు గూడ తగ్గుట కళకాశ మేర్పడును. అంగవికరనయనకును మనోవికరనయనకును గూడ సవకాశ మేర్పడును. స్త్రీలలో ప్రవచితల మరణములును శిశువులందు గోగ దుష్టుల మరణములును చాల తగ్గుగలవు. కాన సర్వవిధముల ప్రాధావివాహములు లాభకరములును శాస్త్రసమ్మతములును సౌఖ్య దాయకములునైయున్నవి. స్త్రీలకు 18 వత్సర లోపునకు పురుషులకుగూడ కందులకు తగిన వయసునకు లోపునకు వివాహములు చేయకుండుటయు స్త్రీలకువిద్య నేర్పి వారు పురుషుల కన్నివిధముల సహకారముగ నుండునట్లు చేయుటయు జరుగకుండినచో మనదేశ మభివృద్ధి మొదలైన దనినను గాఢముగ విశ్వసించుచున్నాము. విారు విద్యాధికులగు యువకులను జవాను - చీనా - ఇండ్లాండు మున్నగుదేశములకుపంపి నూతనవిషయ నేత్రల నొనరించినను స్త్రీలస్థితి నభివృద్ధి నొందింపకున్నచో దేశమునకు నేలు కలుగజాలదు. స్త్రీలస్థితి నభివృద్ధి మొందించుటకు ప్రాధావివాహముల మొనరించుట యత్యవసరము. ప్రాథమిక స్త్రీలకు వివాహముగట దుష్కరమని కొందరు వాదించెదరు. ఈవాదము సహేతుకముకాదు. అది సంభవమని తలంచినను గార్హివలె బ్రహ్మచారి జీమై యుండవలెనుగాని ఆపాత్రుడగు భర్తవలన యావజ్జీవమును బాధింపబడుట రుస్సుచును.

సంఘమున స్త్రీలు శ్రమస్థానమును బడయగలుగునట్లు వారిని విద్యాధికుల నొనరించు విషయము నూతనముగాదు.

ప్రాచీన కాలమునందు స్త్రీలుగూడ పురుషులతోను సత్త్వ జ్ఞానసంపన్నులై యుండిరిని పురాణములను శాస్త్రములను, బాగుగా తరచిన మనము లెస్సగా గ్రహింపగలగుము. గత సేయినత్యరములలోపలనే యిట్టి యుత్తరస్థితి మాజీ దుస్థితి నమరూడినది గాని నాగరకతగల శ్రేణిను మోలినము వారి ప్రభుత్వమున స్త్రీలస్థితిని చక్కబరుదుటకు మనకు మరల సవకాశము చేయరానది. కాలచక్రప్రభువులనులన ప్రాత్రక్రొత్తయు క్రొత్త ప్రాత్రయు నై అవకాశస్థానమునకు లభించినది.

సోదరీయణులారా ప్రాధావివాహములకు పురుషుల క్యంతరము కలిగింతురనినను తలంపకు. యుక్తవయసు గాని బాలికలకు పరిణయము చేయకుండుటకు స్త్రీలకును మనము నియమమును బూరవలెను. దృఢతలము గావలెను. మంచి దైవనక్రొత్త దగప్రతిమాయుకమగు మొదటప్రజలు ప్రతికూలు రగుటసహజము. కాలక్రమమున దానివలన కలుగులాభము విదితమగునంతట నెల్లరు నామోదించుటచే గాక ప్రారంభకుల నెంతయు ప్రశంసించెదరు. ఇందుల కెన్నియో నిదర్శనములు గలవు. మృతుడగు భర్తతో సజీవముగు భార్యకు దహించుకరి నాచారమును ముప్పించుటకు రామమోహనరాయలు ప్రయత్నించెను. ఇది జరిగి కొద్దికాలమే యైనది. అప్పుడతనికి బంధుజనముగూడ ప్రతిహేళనై నాస్థికుడని నిరసించిరి. ఎట్లనో అతడు కృతకృత్యుడయ్యెను. అతడెంతటి మహోపకార మొనరించినదయిన నేడు మనతలమువారు బాగుగ గ్రహించి చాల కృతజ్ఞతను చూపుచున్నారు. పిత్తవిహీనులగు దురదృష్టము కలిగిన పిడ్డలకు తల్లికడుగుణముగూడ లేకుండుదురవల నీమహనీయుడు తప్పించెను. ఇటులనే సత్కార్యము లారభించినను గూడ ప్రారంభకులకు జీవితకాలమున ప్రశంసదగ్గభము. కాలముసత్కార్యభవము. యుక్తమైనకార్యము నెరవేరుట నిశ్చయము. కాన నిం దాని గనములను పొలింపక మనము కార్యాచరణమునకు గడంగవలెను.

నేడిచట సమావేశమైన వారందఱును లాభాలాభములను బాగుగా గుర్తించియుండురు గాన నీవిషయమున నాతో నేకీభవించురని విశ్వసించెదను.

తెలుగు వ్యాసమునకు బహుమతి
శాస్త్రగ్రంథ రచనను ప్రోత్సహించుటకు రామారాయణింగారు ఏర్పఱచిన బహుమానము సంరక్షమున ఇదివఱలో విశ్వవిద్యాలయమునా రొక ప్రకటనను గావించిరి. దాని విషయమున వివరము లిప్పుడు కొన్ని ప్రకటింపబడినవి.

వ్యాసము - మానవదేహము పైనను మానసము పైనను పరిసర పరిస్థితులకు గలకక్షి.

వ్రాయువిధము-విషయము సమగ్రముగా నుండి పూర్ణముగా శాస్త్రసంబంధము గలిగియుండవలెను. దేహమనోలక్షణములు పరిసర పరిస్థితులను బట్టి ఎట్టి పరిణామము నొందునో సంపూర్ణముగా విమర్శింపవలెను. దీనికి నిదర్శనములను సాధ్యమైనన్ని చూపించవలెను. స్వంతపరిశీలనమువలన గాని ఇతరుల పరిశీలనములను క్రోడీకరించిగాని వ్రాయవచ్చును.

శైలి- వ్యాసరచనయుక్తమైన సుఅగ్రశైలి యుండవలెను. ప్రత్యేక నామములను దేర్చుననుష్ఠము ప్రాకటించు వానికి గురియగు ఇంగ్లీషు పేరును వ్రాయవలెను. శాస్త్రజ్ఞానమును జనసామాన్యమునకు లభింపజేయుటయే యుద్ద్యమ ముఖ్యోద్దేశము గాన విషయమును సంపూర్ణముగా పెంచివ్రాయుట ముఖ్యము.

ఎంతవ్యాసము- దానినచ్చుచేసినచో 120 అక్షరాలైన జాపుటలకు తగ్గియుండవలెను, 150 పుటలకు పైబడకుండను, ఉండవలెను. పుస్తకాంకిమున నేమైన పదాలుట లుండు నెడనవి యిందు జేరవు.

వ్యాసవాసిష్ఠిత్తికి వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించుటచే బంధాలో 30 ఏడ్లమండి వ్యాసవాసిగ పరిచేయుచున్న కాశా ఆలీగారిని ఆలహాబాదు ఉన్నత వ్యాసాస్థానమువారు (ఆలహాబాదు హైకోర్టు) 3 సంవత్సరములవరకు పట్టానురక్షపరచిరి. ఈయన ఒకక్రిమినలు కేసులో యిద్దరు కక్షిదారుల తరపున పంచేయునందగ్గయున పోలీసువారికొక డిఫెన్సును మాడస్త్రీలు గారి కొకరికిని నేరమునుగురించి తెలియజేసెదట. పోలీసువారు పీరిని ఫిర్యాదికొరకు సాక్ష్య మింపని కోరగ అట్లు చేసినచో తరుఫునికి అభ్యంతరము కలుగునని నీయకోర్కె 28 ఫిర్యాదికరకు సాక్ష్యమిచ్చుటకు కొంతదండిని మనకూర్చుదనని ఈయన తెలియజేసిరి. నిశ్చయముగ తన కక్షిదారులకు (సాక్షీలకు) అన్యాయము కలుగకుండగ వారిని క్షించుటకై కాశీగారు అబద్ధసాక్ష్య మిచ్చెనని యభిప్రాయమువారికి నై నుదాహరించెనని వ్యాసవాసి పట్టాను ర సంవత్సరములవరకు రద్దుజేసిరి.

ప్రస్తుత రాజకీయావలోకనము.

కోయంబత్తూరు ప్రజా సమితి పక్షమున గౌ. జి. గంగాచార్యగారు “ప్రస్తుత రాజకీయావలోకనము” అను శీర్షికపై నొక యువన్యాసము నిచ్చిరి. అందలి ముఖ్యవిషయముల నీక్రింద బొందుపరచుచున్నాము.

మనదేశముయొక్క ప్రస్తుతపు రాజకీయ పరిస్థితులు మిగుల తృప్తికరముగ నున్నవని యెవ్వరైనా చెప్ప సాహసించ జాలరు. కొలదికాలముననే యాస్థితిగతులు మార్పు నొంద వలెనని యెల్లఁగను ఏకగ్రీవముగ చెప్పవచ్చును. మనదేశమున విద్యాభివృద్ధి గాని, న్యాయ పరిపాలనము గాని, మరికొన్ని విషయములుగాని సంక్షిప్తకరముగ నున్నవని బ్రాహ్మణులైనను, బ్రాహ్మణేతరులైనను చెప్పగలరా? పరిపాలనమున గల లోపములను సంస్కరింపవలెనని దేశీయమహాసభ ముప్పదివత్సరములనుండి ఘోషించుచున్నను ఏమియు కార్యము కానవచ్చులేదు. ఇట్టియొక్కట్లులు బ్రాహ్మణుల కెట్లంటే బ్రాహ్మణేతరులకుగూడ నట్లులేకష్టదాయకములుగ నుండును. కాన మనమందరమును సోదరభావముతో సంఘభావముతో మనకష్టములను అంతము నొందించుటకై యత్నింపవలెను.

లోకము భోజ్యము మున్నగు స్థానిక సంఘములలోను, శాసన సభలలోను మాత్రము మనము స్వరాజ్యవిధానముల నేర్చుకొనుటకు పిలుకలుగచున్నది. కాని మునిసిపాలిటీలు, మొదలగు భోజ్య యభివృద్ధి అంతేతృప్తి కరముగ లేదు. మరియు, శాసనసభలో జరుగుచున్న పనిని గాంచినయెడల మనకింతలో కామ్యవిద్ధి చేకూరునను నర్హకము లేకున్నది. ఈసభ మంచి యుదారస్వభావముతో కార్య నిర్వహణము గావించవలెనని అనధికారసభ్యులందరను అభిప్రాయ పడుచున్నారు.

మన రాజకీయాభివృద్ధికై మననాదులు 1916 వత్సరమునుండియు అనేకవిధముల పాటుపడుచున్నారు. వీరు లక్ష్మీ నగరమున సమావేశమై యావిషయమున కొన్ని యేర్పాటులను చేసిరి. ఈ యేర్పాటుల ప్రకారము శాసనకార్యనిర్వాహకసభలు సంస్కరింపబడవలెను; స్థానిక స్వపరిపాలము ప్రసాదించబడవలెను. ఈ పద్ధతులను హర్షించి ప్రభువుగారును, సిండ్రియాను ప్రభువుగారును కూడ అంగీకరించిరి. స్థానిక సామ్రాజ్యసభలలో ఎన్నికల స్వాతంత్ర్యము ప్రజల కెక్కుడు కాలము. మహాత్ములముల కిట్టి స్వాతంత్ర్యము మనకంటె మెచ్చుగ నున్నది. వీరిలో విద్యావాహకము తక్కువగ నున్నను వారియొక్కలకు మిగుల విచేకముతో నడుపుచున్నారు. ఎన్నికాస్వాతంత్ర్య మెక్కుడైనచో బ్రాహ్మణేతరులు అసంతృప్తిగలిగి యుండుటకు కారణముండదు. బ్రాహ్మణులును బ్రాహ్మణేతరులును సమానముగనే కష్టముల పడుచున్నారు. కాన వీరి నివారణార్థము మన మిరువురును వికమత్యముతో పనిచేయవలెను. మన యెన్నిక స్వాతంత్ర్యము నభివృద్ధి నొందించుటయే గాక మనలకు రాజకీయవిషయమున నెక్కుడు గౌరవస్థాన మాక్రమింపజేయుట ప్రభుత్వమువారి విధి. అప్పుడే మన ఆర్థికగౌరవము కృద్ధికొందగలదు. ఈ యేర్పాటులను చేసినవారు, స్వల్పసంఖ్యాకములయ్యును ప్రాముఖ్యముగల ప్రత్యేక సంఘములను మరిచిపోలేదు వారికిగల నగు తు లేర్పాటుచేయబడినవి. శాసనసభలలో మున్నీక సభ్యుల సంఖ్య యెక్కువగాకలెను. నియాయక సభ్యుడెప్పుడును ప్రభుత్వము వారిపక్షముననే యుండును, లేక తటస్థభావ మవలంబించును. కావున వీరు వ్రాసినవిధానప్రకారము స్వరాజ్యమునకై తగు ప్రయత్నములను చేయవలయుననియేగాని, అది తక్షణమే మనకుజేకూరవలెననెడి అభిప్రాయము వ్యక్తమగుటలేదు. తక్షణమే కార్యనిర్వాహక సభవారు శాసనసభవారి అధికారమునకు పూర్తిగ లోబడియుండవలెనని యెవ్వరును చెప్పరు. పెంట్లందు ప్రభువుగారు స్వరాజ్యాంధోళనమున కిది సమయము కాదని వ్రాకుచ్చిరి. వీరు దేశీయసభవారి రాజ్యపాలనాపద్ధతినిగూర్చి యేమియుచెప్పలేదు. వీరు 19 గురు సభ్యుల సంస్కరణములను మాత్రము పేర్కొని యున్నారు. లక్ష్మీ నగరమునంద దేశీయ సభవారు చేసిన రాజ్యపాలనా విధానములను గూర్చిన ఆంధోళనమును అంగక్రొక్క యత్నించుటయే గవర్నరుగారి అభిప్రాయమైన యెడల, వారి మాటలు వ్యర్థములగును నా అభిప్రాయము. అవసరాంధోళన మనన మన మందరమును అహత్యభావముతో తిలకింతుము. గవర్నరుగారిట్టి మాటలను పలుకుటకు గల అనవసరమేమియో తెలియ

హిందూదేశ సంఘోధరణము

(-0-)

శ్రీమతి కుమారి లక్ష్మవతిగారి యువన్యాసము

జలందరు నగరములో నున్న కన్యామహావిద్యాలయము నకు వైసుప్రిన్సిపలుగారు శ్రీమతి లక్ష్మవతిగారు గడచిన శుక్రవారమునాడు “హిందూదేశ సంఘోధరణము” అను విషయమును గూర్చి హిందీభాషలో నొక గంభీరోపన్యాసము నిచ్చిరి. లాలాహాన్సురాజుగారు అధ్యక్షులుగ నుండిరి.

అధ్యక్షులు శ్రీమతి లక్ష్మవతిగారిని గూర్చి కొంచెము ముచ్చటించిరి. ఈమె సద్వ్యవసాహిత్య ముగయు, ఉన్నత పరిశులం దుత్తీర్ణురాలై కన్యామహావిద్యాలయమున నుచితముగ స్వాగత్యగబుద్ధితో వైసుప్రిన్సిపలుపదవి నంది మిగుల సామర్థ్యముగ తనపనిని నిర్వర్తింపుచున్నదనియు సభాధ్యక్షులు నడిచిరి.

లేరువాత లక్ష్మవతిగారు లేచి మృదువుడుగవాక్కులతో నుపన్యసించిరి:-

హిందూదేశపు ఆర్థికసాంఘిక పరిస్థితులు తృప్తికరముగ లేకుండునని, దాని భావిస్థితి మిగుల గాఢాంధకారనిరుగ్నమై యున్నదని కొందరు చెప్పుచున్నారు. ఈ అభిప్రాయము కలవారికి మనదేశముయొక్క ప్రాచీన నాగరికమును గూర్చి యేమియు తెలియదని తోచెడిది. గౌతము, పతంజలి, రామ, కృష్ణ, నీతి, గార్గ్యులుగల మహాసభావులకు పుట్టినిల్లై, పాశ్చాత్యులందరను అజ్ఞానాంధకారమున ప్రాకులాడు కాలముననే మిగుల నభివృద్ధి గాంచిన నాగరికతకు నిలయుచుగ హిందూదేశముయొక్క భావిస్థితి అంధకారయముగ నుండునా? ఈవిధమున వన్నెకెక్కిన తన పూర్వుల నామోహార్పణ మాత్రమున సగర్వముగ సంతోష పూరితమౌదయుడుకాని మానవుడు భువినిపుట్టభోమ.

కాని మన పూర్వుల ఘనకార్యములను స్మరించుకొనుచు కాలమున వ్యర్థముచేయుట సమంజసముకాదు. మనము వారి ననుసరించి వర్తింపుచు వారి సంతతివారమును విషయమును మజుక మిగుల కీర్తితరముగ వర్తింపవలెను. భరతవంశముయొక్క భావికలస్వరూపము అధికవీప్రీతంతమై కనులకు మిరుమిట్లు గొలుపుచున్నది. కాన యెల్లరును దేశముయొక్క సాంఘిక, విద్యావిషయక, ఆర్థిక, రాజకీయ పరిస్థితులను బాగుచేసి, దేశాభివృద్ధికి మార్గదర్శకులగు నట్లు యత్నింపవలెను.

సంఘములోని లోపములు మాత్రము మనస్సేదకై దేశాభివృద్ధి చేకూరగలదు. కావున మన దేశమున ప్రబలముగ నున్న సంఘ దురాచారములను నిర్మూలించి నెల్లరును గంకణము కట్టికొనవలెను. పంజాబు దేశమున విద్య వికసిత వ్యాపించిరి సంఘము దోషరహితమై మిగుల నభివృద్ధి గాంచుచున్నది.

ఇట్టి సంఘ దురాచారములలో మొదటిది ఘోషాపద్ధతి. స్త్రీలు బయటకుబోవుట మిగుల పాపకరమని తలంపబడుచున్నది. ఈ పద్ధాపద్ధతి కొంతకాలము క్రిందట అవసరమని తోచినది. కాని యిప్పుడట్టి స్థితిగతులు మార్పు నొందినవి అందుచే నిట్టిపద్ధతి యిప్పుడెన్నఁగా దాయకముగ పరిణమింపుచున్నది. ఘోషాపద్ధతికి కారణమేమి? ఇందులకు రెండు కారణములు: మనుష్యులకు ఆత్మనిర్వాసము లేకపోవచ్చును. లేక వారికి స్త్రీలయందు నమ్మకము లేకపోవచ్చును. ఇందు మొదటికారణమే నిజమగునెడల పురుషులే బయటకు పోవంకుట మంచిది. ఇక రెండవకారణము యథార్థము కానేరదు. తరుమానరక్షణమునకయి అగ్నిగుండమున మూక ప్రాణమును గోల్పోయిన హిందుసత్తీలకములను విశ్వసించకపోవుట న్యాయమైనది. చెన్నరాష్ట్రవాసుల సౌమ్యత ఆంగ్లదేశములోని రాజ్య తంత్రజ్ఞులకు గూడ తెలియును. ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమంతయు సంగ్రామమున పని చేయు దీక్షతో నున్నను ఆంగ్లప్రజల కీదేశజనుల కష్టములను నివేదించవలయునని యెల్లవారును తలచుచున్నారు. మనలో కొంచెము భేద భావములున్నను, వానిని కొండంతలుగజేసి, అందుచే మనము స్వరాజ్యమున కసర్దులనుని చెప్పట సమంజసముకాదు. మనకు పేరునకుగాక యథార్థమగు స్వపరిపాలనము కావలెను. మనలో పరస్పరభేదములను మాత్రముపవలెను. రాజకీయ విషయములలో సందర్భముల ననుసరించి అయకూలముగ, వివాదములు లేక కార్యపరిష్కారమును గావించవలెను. పరిపాలనమున మనము ముఖ్యముగ పాల్గొనవలెను. అందుచే నెల్లరును స్నేహభావముతో పనిచేయుదురుగాత యని నమ్ముచున్నాను.

ముకాదు. కావున హిందూదేశము ముందు ఔన్నత్యమునొందవలయునెడల ఘోషాపద్ధతి ఇండియాదేశమునందే తొలగిపోవునట్లు ఎల్లరును యత్నింపవలెను.

బాల్య వివాహములు మనసంఘమునకు కళంకకారకములుగ నున్నవి. ఈ ఆచారమునకు కారణము స్త్రీలో, పురుషులో నిర్ణయింప జాలకున్నాను. ఒక సంతతస్థమైనను మయములేని బాలవితంతువులకు చూడ మిగుల సంతాపకరముగ నున్నది. హిందూదేశమున, నిలువనీడలేక, విద్యాగంధవిహీనలై, అజ్ఞానాంధకార నిమగ్నులగు వితంతువులు గలరని విదేశీయులు మనలను జూచి యెట్టిదురభిప్రాయమును పడుదురో మీకే తెలియును. ఇంతయంది బాలవితంతువులు కన్నీళ్లను గార్చుచుండ నీర హిందూదేశములో నెల్లు నిలువనేరవు?

ఇక నిమ్నజాతుల స్థితిగతులనుగూర్చి కొంచెము యోచింపవలెను. ఈ జాతులవాకినీడ తరువైబడిన బట్టలు తడిపి స్నానముచేయువారింకను మనదేశమున నున్నారు. ఇట్టి అస్వాయము దేశమున ప్రబలుచున్నంతకాలము, దేశ మభివృద్ధి నొందుట కలలోనివాద. ఈమహాసభావులు పూర్వాచారపరములు. శ్రీ రామభక్తులు. హిందూమతస్థులు. అందుచే వీరు నిమ్నజాతులయెడ మాత్రు నిర్లక్ష్యము, నిర్దాక్షిణ్యము మిగుల శోచనీయునుగ నున్నవి అపశుభ్రమగున్న ఫలమునకు పోరాడు. కాని తక్కువజాతివాని మిగుల గర్వముగ జూచుట న్యాయముగాదు. నిమ్నజాతులే సంఘమునకు పట్టుకొన్నట్లు. వీరి అభివృద్ధిచేతనే దేశముకూడ ఔన్నత్యస్థానము నాక్రమింపగలదు.

స్త్రీలదుస్థితినిగూర్చి యింకను చెప్పవలసియున్నది. దేశములో సగముభాగ మజ్జానాధికారమున నున్నతరీ, ఆ దేశముయొక్క పురోవృద్ధి యెప్పటికిని చేకూరనేరదు. ఎట్టి నాగరికులైనను, ఎంత విద్యాగంతులైనను శతయుట ఆడు పిల్ల పుట్టినతోడనే విచారమునొందక మానరు. ఇట్టిస్థితిలో దేశాన్నత్యము నుసాధ్యము కాజాలదు. ఇక అనుపిల్లల విషయమై యోచింతము. వీరు అత్తగారింటికి పోవువారే యని తల్లిదండ్రులు చులకనగాచూచును. వీరు ఇంటిలో ఆంట్లుదోముట మున్నగు నీచ కార్యములను చేయవలెను. ఇంటిలో కూలివానినిపెట్టి యీ పనిని చేయించుకొన శక్తిలేరపుడు, ప్రతిస్త్రీయును ఇట్టి కార్యమును సగర్వముగ చేయవచ్చును. కాని, ఆడుదిగ పుట్టిన దను కారణమున నిట్టి నీచవృత్తులందు నియోగింపబడుట మిగుల శోచనీయును.

మనదేశమున బాలికలు అన్నికాత్త్రులులలోని విద్యాభ్యాసము చేయవలయును. కాని యిప్పుడు బాలికలు కొంచెము మిడిమిడి జ్ఞానమును సంపాదించినతోడనే వారికి వివాహప్రతుత్సములు జరుపబడును. అందులకు పెద్దవశుల్కము లీనుబడును. కాని యీవశుల్కములను నిచ్చు ధనమున, బాలికల విద్యాభివృద్ధికై వెచ్చించిన దేశమునకెంతయు శ్రీయోదాయకముగ నుండును.

వివాహితలైన యువకుల స్థితియు తృప్తికరముగా లేదు. విద్యావిహీనముగు నబల విద్యాసంపన్నున కిచ్చి పానీగ్రహణము చేయబడుచున్నది. వీరిలో సాధారణముగ భార్యాభర్తల అశయములు పరస్పర విరుద్ధములుగ నుండును. అందుచే వీరి సంసార జీవనము సుఖదాయకముగా నుండుటలేదు. కాన నిట్టిదంపతులకు సత్సంతానము గలుగనేరదు. ఇట్టి స్త్రీలు దేశసేవ జేయుటకును, ఉదారాశయములతో పనిచేయుటకును తరు పిల్లలను ప్రోత్సహింపజాలరు. ప్రాచీనకాలపు మౌందరస్త్రీలు ఋషులు, మహామోహులు, దీనికాలుగు నగు సుపుత్రుల నడపి కీర్తి గాంచిన విషయమును మనము మరునరాదు.

మన దేశములోని వితంతువులనుగూర్చి ప్రపంచమున నిక యేభాగమునను గానరాదు. మౌందర వితంతువులు తరుచుట్ట ప్రక్కముల చూచుటకుపోరాదు. ఉదయమున లేచినతోడనే వీరి మోమునుచూచుట దుశ్శ్రావ్యముగ పరిగణింపబడుచున్నది. వితంతువులు శుభకార్యములలో పాల్గొనరాదు. వీరినిట్లు నిరాకరింపక తగినవిద్య నొసగి యుపాధ్యాయులుగ చేసినయెడల సంఘమునకు మహోపకారము కలుగును.

వీరిందరి స్థితిలు భాగుపడిననే హిందూదేశోద్ధరణము సుసాధ్యమగును.

పంచెలులకు పేరుగాంచిన జే. సి. గాల్పటకుగారు పెంపుడు చిలుకపులివాత బడుటచే 12 గోజులనుండి నికలాంగులుగ నుండిరి. కొంచె మిపుడు ఆరోగ్యస్థితిలో నుంటున్నారని తెలియుచున్నది.

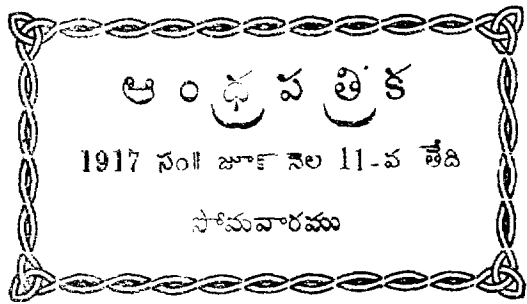

I

C/o న్యాయతి కృష్ణారావు నాథు, హైకోర్టువచ్చే లు,
ఇన్నీస్ పేట, గొల్లూరు పోస్టు కార్యాలయము.

విషయానుక్రమిక.

సామ్రాజ్య యుద్ధసభ	2
వివాహోచిత వయోనిర్ధారణము	3
ప్రస్తుత రాజకీయావలోకనము, హిందూదేశ సంఘాధరణము	4
స్థానిక వార్తలు, ముఖ్యసమాచారములు	5
ప్రధానవ్యాసము	
బేహారు వాటికేశ్వరులు	6
వార్తలు - వ్యాఖ్యలు	7
విరోధావహాసంగ్రామము	
విశేషతంత్రీవార్తలు	8-9-10
ఇంగ్లీషు తంత్రీవార్తలు	11-12
ఆంధ్రదేశవార్తలు, తిరువూరు పశుప్రదర్శనము	13
ఆంధ్రభావతమహిళా విశ్వవిద్యాలయము	14

బేహారు వాటికేశ్వరులు

బేహారు రాష్ట్రములోని రయితులకును యూరోపియను వాటికేశ్వరులకునుగల పరస్పరసంబంధములను విచారించుటకయి లెట్టి నెంటు గవర్నరు గారికి ఉపసంఘము నేర్పాటు చేయు జోపునున్నారని మాచదువరు లీపత్రికలో జదివి యేయుదురు. శ్రీగాంధీగారు తమ విచారణలను పూర్తిచేసి, తమ న్యాయప్రాయములను లోకమునకు వెల్లడింపక పూర్వము బేహారు ప్రభుత్వమువారింత తొందర పడుట కనేక కారణము లుండవలయును. ఈ మధ్య యూరోపియను స్టాంపులలోనొక్కరగు ఇర్విన్ గారు ప్రభుత్వమువారు గాంధీగారిని ముంబరను జిల్లానుండి త్వరితగతిన వెళ్లవలసివచ్చినందున తామే ఆ పనిని చేయవలసివచ్చినది తెలియించియుండిరి. ఈ తిరుగుబాటు యెడల చాల గోల యగునని తలచి సర్వేష్యులు యెటుగారి విచారణమునకు పూనుకొనవలసివచ్చెను. అనేక సంవత్సరములనుండియు స్టాంపుల బాధలకు తాళజాలక “కుయోమోక్రో” యని మొత్తకొనుచున్న దీవల దుఃఖములను విని గాంధీగారు రచ్చిటికి వెళ్లినతరువాత దొరతనమువారు కంప్లైజులునుబట్టి చూడగా నారు తమచేతికింద నున్న ప్రజల దుఃఖముల నెట్లుచేయించిడియు విదితమగుచున్నది. స్టాంపుల దురాగతకృత్యములను వీలయినంతవఱకు కప్పిపుచ్చుటకయి చేసిన ప్రయత్న మిది యని యాశీగా నమ్మవలసి వచ్చుచున్నది.

మొట్టమొదట గాంధీగారు బేహారు రాష్ట్రమునకు విచారణకయి వెళ్లినప్పుడు వాటికేశ్వరులు ఈయననుజూచి వదిహసించిరి. వదిహసములను పాటించక, బెడదొప్పులకు భయపడక ధీరుని నైతికతను నిర్వహించుకొను చుండగా, తమ కుళ్లంతయు బయటపడునని జడిసి, మండలదండన విధాయకునిచే గాంధీగారికి ఆజిల్లానువదిలి పెట్టుట కయి ప్రయత్నమును పుచ్చునట్లు జేసిరి. ఈ శ్రీముఖమును జూచియెనను ఈ దేశభక్తుడు అణురూత్రమునకు తీగొకడయ్యె. కారాగారమునకునెవ్వరినను గాని ఈ పేదరయితులను నే వదిలిపెట్టి పోనని ఆయనదండనాధికారియెదుటప్రతినబట్టెను. రాజకీయవిధిగారివ్యవహారములోకృత్యమును కలు

గజేసికొని. గాంధీగారిని కారాగారమునకు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ప వియన్నుచో దేశమంతటను నంటుకొని చల్లార్చుటకు వీలుపడని కార్చిచ్చును తమ దూరదర్శకత్వముచేత రాజప్రతినిధిగా రంటుకొనకుండజేసిరి. అందుకయి షెముఫోర్డుక్రభువు దేశీయుల కృతజ్ఞతలకు బాత్రుడయ్యెను. నిండువేసంగిలో, భగభగముని మండుచున్న ఎండలో, కాళ్లకు చెప్పులయిన లేక నానా బాధలు పడుచు గాంధీగారికి గ్రామమునుండి ఇంకొక గ్రామమునకు వెళ్లుచు, ప్రజల కష్ట నిష్ఠురములను గనుగొనుచుండిరి. ఈయన కిట్లు స్వేచ్ఛ యొసంగబడుట వాటికేశ్వరులకు గిట్టకదికాదు. తమ మిత్రులగు ప్రభుత్వోద్యోగులచే గాంధీగారిని తడిమివేయించుటకు చేతగాకపోయిన తరువాత వారు క్రొత్త పన్నగడలను వన్నిరి. ‘వయోసిరు’ వంటి ఆంగ్లయాజమాన్యపత్రికలలో గాంధీగారి మీద నిష్ఠులను చెరిగించిరి. కాని యిదియు లాభకారి కాదయ్యె. ఒక నీలిమందుయంత్రాలయమునకు ముందున్న కొన్నియిండ్లు తగులబెట్టబడినవి. అవి తగులబడుటకు కారణము గాంధీగారిరాకయే యని ఆంగ్లోహైందవపత్రికలును, అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సువారును లోకమునకు చాటిరి. కాని గాంధీగారి రాకకును, యంత్రాలయపుటొడ్డు కాలుటకును సంబంధము లేదని బాహ్యా మేజిస్ట్రేటు గారివద్దనుండి గాంధీగారికి యుత్తరమును బుచ్చుకొని పత్రికలలో బ్రకటించిరి. ఈ పన్నగడయు నీ విధముగా నిష్ప్రయోజనమున తరువాత స్టాంపులను గాంధీగారు దేశములో నుండుటవలన రయితులకు ధైర్యము కలిగి అల్లులు చేయుచున్నారని కొన్ని వదంతులను బుట్టించిరి. నిజముగా నల్లరులే జరిగియున్నచో నొక్క రయితు మీదనయినచు జాప్యమునకయి చర్య జరుపబడియుండదా? రయితులే బలాత్కారముగా బ్రవర్తించియున్నచో వారిని తిరిగిపట్టుకుండ నడలుచట్టిది వాటికేశ్వరమహాశయులా! రయితులు జాప్యములు చేయుచున్నారని పుట్టిన వదంతులు వట్టి అబద్ధములని చెప్పుకొన్నాము.

ఈ యాటలన్నియు సాగకపోవుటవలన తిరిగి గవర్నరుగారు వారిమీద వెళ్లి ఈ స్టాంపులను వడినారు. ఒక యువసంఘము నేర్పాటుచి విచారణలు చేయవలసినదని వారు కోరుచున్నారు. ఈ యువసంఘము వారు నిర్దోషులని ప్రకటించుననుకొనుటకు వారికి చాల ఆశలు కలవు. ఇట్టి సంఘమునని దొకరిద్దరు ప్రభుత్వోద్యోగులును, స్టాంపుల ప్రతినిధు లొకరిద్దరును, ఈ ముగ్గురు నలుగురు ఎటుల పలుకుకొనిన నటుల నిబోధ ప్రాయుదురు. తరువాత రయితుల కక్షమున నొక భారతీయుడు, మరొక అధికార భారతీయుడు నుండిన నుండవచ్చును. ముగ్గురు నలుగురు దొరలముందర ఈ యొకరిద్దరు వ్రాయు విమర్శనములో కక్షత్వము లేదని ప్రభుత్వోద్యోగులును, యూరోపియను పత్రికలును, యూరోపియను జనులను పలికి వాటికేశ్వరులను కాపాడుదురు. ఒకటి రెండు రయితుల యిబ్బందులు తొలగిన తొలగవచ్చును గాని గాంధీగారు మట్టుకు శాంతభూయిష్టమయియున్న రాష్ట్రములో కొఱివి తెచ్చిపెట్టిన మాత్ర మాయన నాశిపోయుదురు. అందువలన నీ కమిటీ యనిన మా కెంత మాత్రమిష్టముగా గన్పట్టుటలేదు. కాని గాంధీగారు సయిత మట్టి కమిటీ కంగీకరించినందువలన మంచి కారణములు వారికి లేకపోలేదని తలచి ప్రస్తుత మధ్యాంగికార మిచ్చుచున్నాము. గాంధీగారు విచారణము రహస్యముగా జరుగవలయునని చెప్పినారు. స్టాంపులను బహిరంగవిచారణ

మును గోరెరట. గాంధీగారు రహస్యవిచారణము నేల గోరిలో దు రూహ్యముగా నున్నది. రయితులు స్టాంపులు గల సభలో సాక్ష్యము చెప్పుటకయి భయపడు నెడల, గాంధీగారు సభలో నుండుటను మానుకొని తాము రయితుల కక్షమున సాక్ష్యమును కమిటీవారి యెదుట నుంచువనిని పెట్టుకొనిన యెడల యుక్తముగ నుండగలదు. ఈ కమిటీవారు ప్రచురించు విమర్శనములో హెచ్చుతగ్గులును, నన్యాయములును నున్నచో గాంధీగారు తమ స్వంత నిబోధను సయితము ప్రచురించెదరు గాక యని నిరీక్షించుచున్నాము.

నీలిమందు రయితులు వాటికేశ్వరుల వలన పడుచున్న బాధ లెట్టివో విచారించుటకయి ఈ యువసంఘ మేర్పాటు చేయబడినను, ఇతర హైందవభూస్వాములకును, రైతులకునుగల యన్యోన్య సంబంధములను సయితము వీరు విచారించెదరని తెలియవచ్చుచున్నది. ఇతర హైందవ భూస్వాములు నీలిమందుతోటలు గల యజమానులయినయెడలను, వారి క్రిందను కష్టపడుచున్నది నీలిమందు రయితులయినయెడలను, తప్పక ఈ విచారణలు హైందవ భూస్వాములకును వర్తించునట్లు చేయవలసినదనియే మా తలంపు. కాని నీలిమందును వండింపని భూస్వాములకు మాత్రము ఈ విచారణ లవ్వయింపవని తలంచుచున్నాము.

లాయడుజాగ్జిగారి యువస్వాసము

లాయడుజాగ్జిగారు హిందూదేశమును గూర్చి యిట్లు వడిగిరి. “తక్కినది హిందూదేశీయము. ఈ యుద్ధము జగ్గుల కధికమగు వాతాధంగము కలిగించినది హిందూదేశము. (ఉత్సాహము) జగ్గుల కెన్నియో ఆతాధంగములు కలిగినవి గాని హిందూదేశమువలన కలిగిన ఆతాధంగ మత్యధికమైనదిగ నున్నది. హిందూదేశమున నరాజకమును, రాజద్యేషమును, ప్రతికూలభావమును, అసంతృప్తియును కలుగుననియు ఈయందేశముల నడపించుటయందు బ్రిటిషువారు తమ శ్రమపన్నితని వినియోగింపవలసి వచ్చుననియు నొప్పును. ఈ శపడిరి. కాని చివర కేమిటికది? హిందూదేశీయులు ఆతాధంగో ఉత్సాహముతో రాజభక్తి భరితులై సామ్రాజ్యమునకు తోడ్పడుటకు జగ్గులును ముంకగలిగిరి. (ఉత్సాహము) ఇట్లు రాజభక్తి భరితులై తోడ్పడినకొట్లకొలది భారతీయులు తామసాలితుల మనుకొన నట్లుగాక సమాజస్వాతంత్ర్యముగల భాగస్వాముల మనుకొను నట్లు మనమువారి చూడవలెనని కోరుటకు వారి కధికారము కలనని నేను తలంచెదను. ఇట్టిప్రశ్నలను పరిష్కరించుటకు ధీరత్వముచేయుచు రాజనీతిజ్ఞత యవసరము- సిక్కితనము-సాహసములేమందుట- వెన్ను మున్నగునవి శాంతి కాలమునను యుద్ధ కాలమునను గూడ నవధకములేయెను యుద్ధ కాలమున చాల నవధకాయకములు- (ఉత్సాహము) ప్రపంచమున విభ్రాంత మొనరించ గలిగిన సాహసముతో బ్రిటిషువారు యుద్ధ కార్యములను నిర్వహింపగలిగిరి. కాన శాంతి సమస్యలను గూడ నట్టి ఖనననోద్యోగముతోడనే వారు పరిష్కరింపవలెను” రైతురువాస్తా సంఘము వారు ప్రధాన ముక్తి లాయడు జాగ్జిగారి యువస్వాసము నందలి వివిధ భాగములను మన కందచేసిరిగాని మన దేశమునకు ముఖ్యముగ సంబంధించిన ఈ భాగమును మాత్రము మన కందనీయలేదు. ఇది బుద్ధిపూర్వకమా? ప్రమాదమా? దీనినెట్లు ప్రమాదమున గలుగుదుము. ఒక వ్యాసమును పంపును నందు ప్రత్యేకముగ నీభాగమును మాత్రము నిలిపి వేయుట బుద్ధిపూర్వకమే గాని ప్రమాద మెప్పటికిని కాజాలదు. ఇది ప్రాముఖ్యతావిహీనమని పంపలేదందుమా ఎందులకును కొరగాని చావులు పుట్టుకలు రాకలు పోకలు పుక్కిటి పురాణములు మున్నగు నెన్నియో వార్తలు నిత్యమును పత్రికా కార్యాలయములందు వెనువావలె గురియించుచుండు పీఠకంఠికి ఆఖిలాంశ సామ్రాజ్య భారకహణ భూర్వ హువన ప్రధానామాత్యేశ్వరుని ప్రశంసా వాక్యములు ఆశానూచకము లగు పల్కులు ఉదార భావద్యోతకములగు గంభీర పదబాలము- ప్రాముఖ్య విరహితముగను ఆప్తుతముగను కనబడె ననిన కామిలారోగము సారోపింపక

తప్పును. కాన నిది విస్మయకరము- ప్రమాదముగాదు. బుద్ధి పూర్వకము, సంకల్పపూర్వక మగు సహకారము- ఇదియే ఈ రకము పాపాత్మకతల నూతనకటాక్షేపణ ప్రసారము- ఇట్టి వారే నిరంకుశాధికారవ్యవస్థ మనకు మూలబలము. వీరిపట్ల భారతీయులు కనుగొని యుండవలెను. ఇట్టి యుద్ధాధికారములే భారతలోకమునకు స్వతంత్రమొనరించిన మంత్రాధిపతిభారతీయుల కృతజ్ఞతకెంతయు పాత్రులు. సహజోద్భవభరతుడగు నీధీరరాజ్య కార్యధురంధరుడు సయమును జేకూరినపుడు భారతజేత భాంధవాగ్రజును చిరకీర్తిని బడయునట్లు మెలంగుగాత యని కోరుచున్నాము. అట్టి మనోదాగ్ధ్యమును సర్వేశ్వర డేమాశ్వశేఖరనకొనంగుగాత.

లట్లకొదొరగారు.

వీరు కృష్ణా పర్వమట్టాలో 81 సంవత్సరముల నుండి యును పరింజెం డింగు ఇంజనీయరులుగానున్నారు. వీరిని త్వరలో ఈజిప్టునకి మార్చివేయవలసినదని మొన్న యెజిప్టులో జరిగిన 26వ గుంటూరు మండలసభలో తీర్మానింపబడినది. ఎవరో ఒక యుద్ధోగ్గోయని బదలాయించవలసినదని ఈ 26 సంవత్సరముల నుండియు ఈ సభ తీర్మానించి నట్లు కానరాదు. ఈ సంవత్సరము ఈ లట్లకొదొరగారిని బదలాయించనిది ప్రజలకు వారివలన కలుగుచున్న తొందరలుకాని, దుఃఖములు గాని తొలగవని గ్రహించి, తీర్మానముగావించవలసి నంతదూరము ఈ సభ యెందుకు వెళ్లవలసినదని ప్రశ్నించుకొనినప్పుడు లట్లకొదొరగారు నిజముగా చాల తొందరలను కలిగించుచున్నారని ఒప్పుకొనక తప్పదు. అతిసాధువులని ప్రఖ్యాతిగాంచిన ప్రజలు సభలోనికి వచ్చి ఈయనకు బదలాయించు కానిది 'మాకుకాంతియుండదు. మీకునిదురట్టదు.' అని చెప్పట ప్రభుత్వమువారు సులభముగా త్రోసివేయవలసిన సంగతి కాదు. ఈలట్లకొదొరగారినిగూర్చి ప్రజలు కాక ఫరెన్లోను, బహుటకు పెట్టిన ఘోషను వ్రాసినాడంగితిమేని అనేకపుటలను నింపవచ్చును. కాని అట్లు చేయుట చర్చితచర్చణముగను, అనేక వార్తాపత్రికలలోను, అనేక మహాజనులలోను, ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సంఘాలు పక్కటెము చేయుచున్నప్పుడును ఈ ఘోష చాలబడయే యున్నది. గతించిన వరదలలో ఒక్క గుంటూరు జిల్లాకు విచారణసంఘమువారిచేయింపు ప్రకారము 15లక్షల స్వయంకలిగియుండగా పంటల కేసువ్యయముకలగలేదని శ్రీలక్ష్మణ్ గారు వ్రాయుటయు, భుజములలోతునీరుపారుచున్న వోట్ల మోకాళ్లనఱకయిన నీరులేదని ఈయన వ్రాయుటయు బట్టి చూడగా వీరెట్టి దర్జాదొరలో బోధపడుచున్నది. ప్రజలకు పాలనముమీద నెట్టి అధికారమునునున్నచో ఈ లట్లకొదొరగారి ఆటలు ఈవిధముగా సాగియుండవు. అధికారాల 'మర్యాద' కొరకయి ప్రజలెంత ఘోషిల్లుచున్నను ప్రభుత్వమువారు తోక్తము కలుగజేసి కొనకుండుట అధికారవ్యభిచారములలో నొక్కటియగుట చేతనే జరుగు అనయులయియున్నారు. రేపల్లెనభిలా సుకవత్త ఈతీర్మానము పరిపాదించుచు గవర్నరు మెంటువారినిట్లు కోరుటవలన లట్లకొదొరగారిని కార్యముగా మన జిల్లాలో నుంచునట్లు చేయుచున్నామని పలికెను. కాని ఇన్ని సంవత్సరములనుండియు మనము ఈకష్టమును భరించిభరించి ఇక భరింపలేకంత దూరము వచ్చుట వలన నే ఈతీర్మానము సుషపాదించవలసినంత అవసరము పట్టినదని నిరాశతో బలికెను. ఇరువదియారు సంవత్సరముల చారిత్రములో నిట్టి తీర్మానమును జేయని యొకమహాసభ యిప్పుడిట్లు చేయుట వలన లక్షలకొలది జనులలో నకాంతి ప్రబలుచున్నదని ప్రభుత్వమువారి యెడల వలసి యున్నాను. అట్లయితే తిరిగివెంట రాజనీతియూని ప్రశ్నించుచున్నాము. ఈదొరగారిని మరియొక వోటికి బదలాయించినప్పుడు అక్కడి ప్రజలకు మౌత్ర మిబ్బంది కాదాయని కొందరడుగవచ్చును. ఈజిల్లాలో దుస్ససానీయమయినప్పుడు వారినింకొకవోటికి పంపక వేరొక యుపాయ మేది కలదో తెలియకున్నది. ఈదొరగారికి జీతమును వృద్ధి జేసి, రయితులతో విశేషము సంబంధములేని పనిని పెంట్లండు ప్రభువర్యుడు వెట్టివో ఆయన నోరులేని లక్షలకొలది ప్రజల ఆవ్యరణములకు పాత్రులు కాగలరు. ప్రజల కారణము యందుకులననే లట్లకొదొరగా రెప్పుడు పోదురా యని ప్రజలు చేయి దేవుణ్ణి కనదినమును మొక్కుచున్నాను. వీరిలో పుట్టి న్నానించుచున్న ఆకాంతిని ఆపకుండుట రాజనీతియూని తిరిగి అనుగుచున్నాము.

భట్ల! ను బ్రహ్మణ్యమయ్యరు!!
పెంట్లండు ప్రభువు ఉదక పండలములో స్వరాజ్యాంధోళము నావివేయుటకయి చేసిన భయంకరమయిన నూతన లకు ౧౯. ఎన్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగా రిచ్చిన ప్రత్యక్షము ఈ సంచికలో జరువచును. శ్రీఆచార్యుగారు దక్షిణ హిందూజేతమునకు వితానములు, ఆఖిల భరతవన్దమునందు దాదాభాయి వానోజీగారివలె ఈ దక్షిణ రాజధానిలో శ్రీ ఆచార్యుగారు పూజింప బడుచున్నారు. వారు హైకోర్టులో యుఖ్య న్యాయాధిపతి పదవి న.లంకరించిరి. చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము వారిచే సన్మానింప బడిరి. ప్రభుత్వమువారిచే వైటుమూర్తి ఒనంగబడి సత్కరింప బడిరి. జేతము మహాసభచే నాయకులలో మొక్కరుగా గణింపబడుచున్నారు. శేపు హిందూజేతమునకు స్వపరిపాలనము వచ్చినను వారి కేయవ్యోగమును నందు లభింపజోదు. అంతవయోవృద్ధులయి యున్నారు. రాను, కృష్ణ, మరీ భగవన్నామ స్మరణము జేసికొనుచు, భగవంతుని యాజ్ఞకై ఎదురుచూచుచుండవలసిన యీసులో శ్రీసుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు గారు హోమురాలు ప్రజలకు వచ్చి తీవలమునియు, దానికయి న్యాయముగా నాంధోళముచేయుటలో తప్పకేదనియు, ప్రభుత్వమువారిక వేళ స్వరాజ్యాంధోళము కాత్తునిర్వహణ ఆపివేసినను, తాము హిందూజేతపు హోమురాలు సమితియొక్క అధ్యక్షతను మానుకొనక, ప్రభుత్వమువారి కేతు విధించినను దాని ననుభవించెదమనియు జెప్పియున్నారు. భట్ల! సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు! భట్ల!! మీ జేతపక్షిని, మీ సాహసమును కొనియాడుచున్నాము. మీవయస్సునందు మీరు కడగండ్లపాలు పడవలసి యున్నదని ఈశ్వరుని విధించి యున్నచో నట్లుపడుట జేతమున కత్యంతలాభదాయక మగునని వ్యవస్థగా వక్కాణించుచున్నాము. స్వపరిపాలనము జేతమునకు లభించినను మీ శ్రమలవలన నతిప్రయత్న రాగలను. పెంట్లండు ప్రభువు ఈ సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారి శేఖయొక్క అంతరాధ్యమును గమనింపవలయు నని నివేదించుచున్నాము. కాలము చచ్చిన కృష్ణపంచావసము జవ్వంత్రి వైద్యసాహస బలాదులతో గర్జించుచున్నది. అందలి స్వారస్యమును ప్రజలును, ప్రభువులును గుర్తించెదరు గాక.

తెలిసెంటు గవర్నరుగారి ఉపన్యాసము.

రంగూను, జూన్ 8:—నిన్నటి సాయంత్రము తమ పరిశోధనలను బట్టి తెల్పి నెంటుగవర్నరు గారు సేగేయంగు వద్ద 40 వ నందుకు బట్టి కార్యకర్తల సంఘముల కొక యుపన్యాసము నొకరిది. అందు కొలదికాలములో నా రాష్ట్ర మొక కార్యకర్తలమును నిర్దయజేసినందులకు వారమితానంద మొందిరి. దేశమునకు వలయు సంస్కరణమును నిర్దయైరి. ఇంక వైనికాధికారము వారల యుద్ధమునకుబోవ నియోగించుటయే తరువాయిగా నున్నది.
యుద్ధమున విశేష కార్యధారము నిర్వహింపగోరిన బాగావారి కొరికను నెరవేర్చుటకు గవర్నరుగారు తమచేత వైనికాధికారమును జేసిరి. వారిపుడొక "మెయినిస్" సమావేశమును నిర్దయించిరి. ఇంక "కాపర్సు" "మెయిన్" సమావేశముల నిర్దయచేయుచున్నారు. ఇరవీయ వైనికాధికారుల నియోగమున జరిగెను. మంచి వైనిక పోలీసుదళముగూడ నిర్దయ చేయబడినది. బాగావైద్యములం దమితాభిమానముతో పని చేసిన జరుగు రెయిన్ గారు ఈపోలీసువారిని విశేషముగ పొగడిరి. హిందూజేతపు దొరతనమువారు గోన యుద్ధములు మనకు తగిన సహాయ మొనర్ప నీరాజ్యమునందుకు బ్రయత్నములను జేయవలయును. లేకున్న రాష్ట్ర గౌరవమునకు హాని సంభవింపగలను. బాగాయుద్ధదళమువారింకను యుద్ధము జేయు గోరవడఃపోయినప్పుడికిని గోడ్లలవేయుట, కట్టడముల గట్టుట, సామానుల మోయుట మొదలగు పనులమూలమున రణరంగమునందలి సయినికులకు సహాయము మొనర్పి వారినిజయమునకు విశేషముగ బోధపడగలరు. ఇవలలోనే సేగేయంగు నివాసులలో ననేకులు యుద్ధరంగమున నిర్దయహాయము జేయగడంగుట మిగుల సంతోషకరము. వారింకను పరాకాష్ఠతో నగంఖ్యాతులగు నట్టిసహాయము మొనర్చి ప్రపంచయతిలకు నెప్పుడు నన్ను జరుగని మహా యుద్ధమును వేగముగ న్యాయవలంబుల పక్షమున సమాప్తికొందుటకు సహాయ మొనర్చునరు గాక అని వారు కోరిరి.

స్వేచ్ఛాబుధము.
మ్యాయార్, జూన్ 9:—50) లక్షల విలువగల లిబర్టీ బుణపత్రములను మోర్నను కంపెనీవారు కొనిరి.

మఖ్య సమాచారములు

(౧)
8౧ తేదియుదయమున రంగూన్ రేవున ఛీనాపాగ యోడలో పట్టుకడిన 68 నల్ల మందుండలు గాక గత రాత్రి కొత్తగ 61 ఉండల అపకృష్ట నల్లమందు పట్టుకడినది.

కాల్తెకలు ప్రభువుగారి నాకరు ఆగోగ్యస్థాయి యను వాడు గతవద్దము జనవరిమాసమున దొరతనమువారి శిల్పి కాఖాధికారి యగు జేకరుగారి విలువగల సరకులను దొంగిలించినందులకు పోలీసువారిచే పట్టుకడి ఎటులనో తప్పించుకొని పారి పోయినట్లు. అతను 8౧ తేదీ యుదయమున పట్టుకడినది తెలియుచున్నది.

పరాసుజేతమును నూలువర్తకముగించి నూలువర్తక సంఘమువారు పరాసుప్రభుత్వము వారికిట్లు తెలియజేసిరి:—తగిన శ్రద్ధనహించి ప్రభుత్వమువారు శిశులను చక్కబరచనిచో గొప్పవిపత్తులు వాటిల్లుననియు పారిశ్రామిక కాఖిలన్నియు మూయబడుననియు తెలియజేసిరి. హామరులు సరకుల విక్రయంగణమున తోటివర్తకులకు నష్టము కలుగజేయు ఉద్దేశముతో పనిచేయువారిని నివారించుటకు దొరతనమువారు తగిన చర్యను జరిపెదరని తెలిసినది.

చెన్నపురి రాజధానిలోని కర్నూలయములు:—చెన్నపురి రాజధానిలో ప్యాట్రిక్ రికాసము క్రింద గాని పాగ్ ఫాపిత్ ములగు కర్నూలయములందు జరుగుపనులను గూర్చి ప్రభుత్వమువారు రిపోర్టు ప్రకటించిరి. వీనిని బట్టి పారఫాపిత్ములగు కర్నూలయములందు చెన్నపురి రాజధానియందంతటను (గంజాముమండలమును గూర్చి ఇంకను ప్రకటింపబడలేదు.) 19518 మందికూలీలు ప్రతిదినమును పదిచేయుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇందు ఆంధ్రదేశమునందుగల (చెన్నపురి కాక) ప్రజాస్థాపితకర్నూలయములు 1768 మంది మాత్రము భరించుచున్నవి అనగా ఆంధ్రదేశజాతులు వైసంఖ్యలో మాటికి 81 మంది చేకర్నూలయమునందు పనిచేయుచున్నారు. ఆంధ్రులన్న వారి 9 మందిని మాత్రముపయోగించుచున్నారు. ఈయాధారము మూలమున దక్షిణహిందూజేతమున ఆంధ్ర రప్రదేశముల వారేఎక్కువ ఆధిక సంపన్నులనియు, ఎక్కువ పనికి జీతనోపాధికల్పించుచున్నారనియు తెలియుచున్నది. ఆంధ్రదేశములందు కంటే ఎక్కువ ప్రజలుగల ఆంధ్రదేశమున పేదలకు గూడ మంచి జీతనోపాధికల్పించుటకు కర్నూలయముల వృద్ధి చేయవలసి యున్నది. తిరువాన్ కూరు సంస్థానమున ములగూమురు అనువోట జరిపనులు మున్నగు వారిని చేయుకర్నూలయమునందొక్కవోటనే 20౯0 మందిగలరని తెలుపబడినది.

నిన్ను జాత్యుద్ధరణసంఘము, మంగుళూరు:—ఈసంఘమును శ్రీయతే. రంగారావుగారు అతిసమర్థతతో నడపుచున్నారు. ఈసంఘపక్షమున నిన్ను జాతులకొరకు పాతకాలమున వాసధలములును నేర్పబడవలసినవి. ఆపాతకాలలయవయోగమునకై దొరతనమువారి సంవత్సరము 1, 179 రూప్యముల నొసంగి రని తెలుపుటకు సంకల్పించున్నారు. మహాపుణ్యధలగు యుడిపిలో పంచముల నిమిత్తము నివాస గృహములు మొదలగునవి యేర్పాటు చేయుటకు మంగుళూరు నిన్ను జాత్యుద్ధరణ సంఘమువారు ఇప్పుడు పూనుకొనిరి. చెన్నపురి నివాసులగు డాక్టరు బి. రాఘవేంద్ర రావుగారు యుడిపిలో తరచుగల భూమిని తత్సంఘమువారి కుచితముగ విచ్చిరి. ఆప్రదేశముననే పంచముల నివాసమునకై యేర్పాటులు చేయబడును. కొంతకాలమునుండి మంగుళూరు నిన్ను జాత్యుద్ధరణ సంఘము జయప్రదముగ నడపబడుచున్నది. దానిమూలమున చాలమేలు కలుగుచున్నది. ఈశ్వరుడు దానిని దినదినాభివృద్ధి మొందింపగోరుచున్నాము. దాని కార్యనిర్వాహకులగు శ్రీయతే. రంగారావుగారు బ్రాహ్మసమాజికులు. అయ్యది మంగుళూరు బ్రాహ్మసమాజపక్షమున నడపబడుచున్నది. నిన్ను జాతుల యభివృద్ధికి పాటుపడుట తమ ముఖ్యకర్తవ్యమని యెఱిగి మంగుళూరులోను ఇతరవోట్ల గల బ్రాహ్మసమాజికులు వారి యున్నతికి తమ కేతవ్యమసారము కృషి సలుపుచున్నారు. బ్రాహ్మసమాజికు లి.కను ఈవిషయమున నెక్కువగ పాటుపడుదురు గాక!—ధర్మసాధని.

లండను, జూన్ 10:—పరాసువారిటుల ప్రకటించుచున్నారు. నిన్నటిదినమున చెమిండ్ డియ్యరవ్వు మేము చేసిన భిరంగియుద్ధము ప్రశంసాపాత్రము. దానితో శత్రువు మరియొక మూలైన నెదిరింప సాహసింపలేదు.

ఐ రో పా మ హా నం గ్ర మ ము

అలస్టరువారు సంఘము నామోదించుట

మెస్సీన్సులో మిత్రమండలివారు 7000 మందిని కట్టుకొనుట.

స్వీడనులో జర్మను సూఫీ చారులు

ఆస్ట్రీయా ప్రతినిధుల సంధిరాయభారము - ముస్లిముల కష్టము.

ఇటలీ అంతర్గతము ఆస్ట్రీయా యుద్ధభావము ముందుట.

(రైటరు ఏజన్సీ.)

ఇంగ్లండు

జనరలు వెస్లింగ్ గారి ప్రకటనము.

లండన్, జూన్ 9:—జనరలు వెస్లింగ్ గారి వారి ప్రధాన కార్యాలయము నుండి నిబ్బంధితము అయిన ప్రకటన. ఈ నిబ్బంధి సంఖ్య 1893. మీరు దీనిని పూర్వము నుండి పునరుద్ధరించుట వెస్లింగ్ గారికి స్వాగత మొసంగిరి. తత్సంబంధమున వెస్లింగ్ గారిట్లు నడిపిరి. బాల్టిక్ సాకాఫ్రయాణ మంతము ఖ్యమైనది కాదు. ఆమెరికా యుద్ధ నౌకలు వారివెంట సాయముగ నేతెంచినవి నాగరకము నిమిత్తము ఆమెరికా వారి యుద్ధ మందు ప్రవేశించుటచే మేము వారివ్యయములను బట్టుటకు మేమెంతయు శంత సింపించుచున్నాము. వడమటిరంగమందుగూడ ఆమెరికనులు మహా త్యాగము లొనర్చినది సమయముననుగుణము. లండనునగరమున దెబ్బప్రభుత్వ, క్రొందిప్రభుత్వమున్నగు ప్రముఖులు జనరలు వెస్లింగ్ గారికి అధికారముతో స్వాగత మొసంగి ఉత్తరత్యాగముల గావించిరి.

సార్వభౌముడు వెస్లింగ్ గారికి స్వాగత మొసంగుట.

లండన్, జూన్ 9:—జనరలు వెస్లింగ్ గారికి సార్వభౌముడు స్వాగత మొసంగి సత్కరించిరి.

బాల్కరుగారు తిరిగివచ్చుట

లండన్, జూన్ 9:—బాల్కరుగారు లండనులో ప్రవేశించిరి.

ఆమెరికాను కడు క్షామించుట

లండన్, జూన్ 9:—బాల్కరుగారికి వారి యశువగులగు ఆంగ్ల రాయబారులకు యుద్ధములో పేజీగారు, జనరలు వెస్లింగ్ గారు స్వాగత మొసంగిరి. తమ ప్రయాణసందర్భమున ఎట్టి సంగతులు సంభవించలేదని బాల్కరుగారు తెలియజేసిరి. ఆమెరికావారి కేకాభిమానమును వారు తమ కొనుగిన స్వాగతంబునకు ఆమెరికావారిని అభినందించి బాల్కరుగారు తమ క్షామించిరి.

ఆహారాధికార ముద్రితవర్ణము

కస్తాను బ్యాంకర్లుగారు తమ ఉద్యోగము త్యజించుట. లండన్, జూన్ 10:—ఆహారాధికార ముద్రితవర్ణమున సార్వమేటు కార్యదర్శిలో నొకాను కస్తాను బ్యాంకర్లుగారు తమ యుద్యోగమును చాలించుకొనిరి.

కెప్టెను బాలుగారు

ప్రస్తుత సంగ్రామమున వ్యక్తిజ్యంభణప్రశంస వచ్చినపుడు కెప్టెను ఆల్బర్టు బాలుగారు మహాకౌశల్యవ్యూహములు సంక్షవనీయులు. వారు రాజులు సైన్యమునకు పుటలను న పనిచేయుచున్నారు. ఇదివరలో “డిప్టింగ్విష్ణు సర్విసు ఆర్టి సర్గి మిలిటరీక్రాసు” లకు సంపాదించి యున్నారు. ఏప్రిల్ 25 మే 6-వ తేదీలలోగా, 11 శత్రువిమానముల వ్యంసమొనర్చి, తక్కినవాని ననేకము ఆస్వాదనములుగ జేసివైచి ఇరువది యూరు యుద్ధముల నసాధారణకౌశ్యమున గనబరచుటలన సరిగి విక్టోరియా క్రాసుగూడ బహుమతి చేయబడెను. ఒక మాసము ఒక్కడే ఆరువిమానములతో పోరాడెను. రెండుమాసము 5 విమానములతో పోరాడెను. ఒకమాసము శత్రుయంత్రములతో పోరునొల్పెను. ఒక్కొక్కమాసము ఒక్క యంత్రమున వ్యంసము జేయుచుండెడివాడు. అనేక వారు లతని శుంభ్రములకు విశేషవర్ణములు గలిగెను. ఈవర్ణములతో మరల వచ్చుచుండగా శత్రుకు మరొక విమానముతో పోరాడవలసి వచ్చుచుండెను. మొత్తముమీద సరదు 43 ఆకాశవిమానములను ఒకతెల్లూపను వ్యంసము జేసెను.

విద్వండుసమస్య

లండన్, జూన్ 9:—విద్వండు స్వపరిపాలక సంఘము వారికి కలిసి స్వపరిపాలకసమస్యను పూరించుటకు అన్వేషించుచున్నట్లు సభవా రంగీకరించిరి.

పరిష్కార సాధనము.

లండన్, జూన్ 9:—సంగ్రామ నిర్వహణ మందు విద్వండువా రందరు ఏకభావించి కర్తవ్యం బాహరించినవో అత్యంత లాభకరముగ నుండు సని దొరతనమువారు ప్రోత్సహించుటచే అన్వేషించుచున్నట్లు సభవా రంగీకరించిరి. విద్వండు స్వపరిపాలక సంఘమువారిలో కార్యనిర్వహణమును బూతుకొనుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. సర్ ఎడ్వర్డు కార్నెస్ గారి యధ్యక్షత క్రింద విద్వండు స్వపరిపాలక సంఘప్రతినిధుల సభ సమావేశమాయెను. ప్రతినిధులందఱును స్వల్పాహారవిందు గొల్చుబడిను. తత్సందర్భమున సర్ ఎడ్వర్డు కార్నెస్ గారిట్లు ఉపన్యసించిరి:—సామ్రాజ్యము నిమిత్తము జీతనాధారముగ సంగ్రామ మొనర్చుచుంటిమి. ఇట్టి యెడల రాజకీయ విషయములను అంతవరముగ వర్జింపదగదు. కర్తవ్యము సంగ్రామము దీర్ఘకాలమువరకుజరిగినను కొంచెకాలములో ముగిసినను అన్వేషించుట ప్రజలు భయపడువారు కాదు. సామ్రాజ్యముందు తమతోటి పౌరులవలె సంగ్రామ విజయార్థము తమ ప్రాణముల సర్పించి పోరుటకు అల్లసినవారు కూడ కృత నిశ్చేతులుగ నున్నారు. రణముఖందు అల్లసిన వైనికులుగా వింపిన మహాత్యాగముల నుద్దండించు విద్వండునందుత్తర భాగముందున్న వారయిన నేమి, దక్షిణభాగముందున్న వారైన నేమి వర్తమాన సంగ్రామముందు సగుటున విద్వండువారందరు దిగ్విజయగ తమవిధుల ప్రకారము కోరి మహాకౌశలమును గావించిరని మడుపుటకు నే నెంతయు నుపాసించుచున్నాడను. ఇన్విజమున అన్వితీయముగ పోరి తమ మాతృదేశమునకు, స్వదేశమునకు సేనుప్రతిష్ఠల గణించిరి.

సాకాదశముల పని

గురించి ప్రస్తావించు సంవత్సరమున అంతర్గతముల భయముచే తమకు ప్రతినిధులు మనస్సుకట్టు కడుంగడు మిక్కుటముగ నున్నదని సర్ ఎడ్వర్డు కార్నెస్ గారు నడిపిరి. అంతర్గతమున వ్యవచల ఉపద్రవముగను భయంకరముగ నున్నది. కాని మేధావులగు ఆంగ్లేయనావికులు అంతర్గతము దుండగములను నిర్మూలము జేయు సమర్థులని నమ్ముచుంటిని. జర్మనుల సాకావ్యాపార మంతయు ఆదుగంటివది. మనము మాత్రము మన సాకావ్యాపారమును జరుపుకొను చున్నాము. సాకాకార్యాలయమువారు నిద్రపోవుటయే లేదు. శక్తివంధన లేక సాకావ్యాపారము నిమిత్తము అంతర్గతములను రూప దేవులు మీరు కడుశ్రద్ధతోను, మెలకువతోను మెలకుచున్నవారు ఇట్టి యాచారము వానికి పారంపర్యముగ వచ్చుచున్నది. ఇట్టి ధానములచే వారుతప్పక విజయముగాంచగలరు. నెల్సను కాలమునాటి వైశ్యత్యాహము, అనివార్య పౌరుషము, అఖంభిత శక్తియను, శక్తి సామర్థ్యములు ఈ నావికులకు గూడ గలవు. ఎప్పుడు జూచినను శత్రువుగ నవియుటకే ఎరువగుచు చుండును. కర్తవ్యమును జరుగుచున్న సాకాయుద్ధముకంటె పూర్వ మెన్నడును మీ రిట్లు ఎక్కువ జేసి యుండలేదు.

జర్మనీలో నున్న బ్రిటిషు బండిలు.

లండన్, జూన్ 7:—జర్మనీలో నున్న బ్రిటిషు బండిల సంఖ్య 42,891 లని తెలియజేయబడినది. శత్రుదేశముల యందు గిరిభాగములయందున్న బ్రిటిషు బండిల మొత్తము సంఖ్యగాని ప్రత్యేకము జర్మనీలో నున్న వారిసంఖ్య గాదని జేకాగారు తెలిపిరి. ఇటీవల జర్మనులు బంధించిన బ్రిటిషు వైనికుల సంఖ్యనుగురించి అతితయోక్షిక తెలిపిరి. ఇది వాస్తవము గాదు.

నావికులు; వైనికులు

వారి భౌతిక సౌఖ్యము.

లండన్, జూన్ 8:—ప్రజల మండిరములో మేజరు హంటుగారు ఇట్లు ప్రశ్నించిరి. “సామ్రాజ్య సంరక్షణము నిమిత్తమే మన నావికులను వైనికులను పోరాడుచున్నారని వారికి నిరంతరము చెప్పబడుచున్నది. సామ్రాజ్యమునందనేక ప్రదేశములలో వైనికులను నావికులను సామ్రాజ్య సంరక్షణార్థము పోరాడుచున్నారు. కనుక సామ్రాజ్యపు దొరతనములవారు వారి భౌతిక యోగక్షేమముల నానందలయు భారము వహింపవలెనని అనేక తీర్మానములు తీర్మానింపబడుచున్నవి. ఈ పూర్వీక భారమును సామ్రాజ్యక దొరతనము వారు భరింప సంసిద్ధులుగ నుండిన గూడ తీర్మానింపబడెను. అని మన వైనికులకును, నావికులకును జెప్పబడు చున్నదను మాట వాస్తవమైనదా?”

దొరతనమువారి తరపున సర్ జార్జి కేపుగా రిట్లు బదులు పలికిరి:—“ఈ సంగతి దొరతనమువారికి బాగగ తెలియుననియు, వారి తిహాగరూకతతో నీయంతమును పరిశీలించుచున్నారనియు చెప్పటకంటె నీయంతమును గూర్చి యీ సమయమున నెక్కువ గమనాగము చేసియు తెలుపజాలము.”

విక్టోరియాక్రాసు బహుమతులు

లండన్, జూన్ 10:—లండన్ గజెట్టులో నీక్రింది 8 అసందర్భపు బహుమానములు ప్రకటింపబడినవి. బిరుదావళి బొందినవారిలో కొందఱు:—

లెఫ్టినెంటు కర్నలు ఇ.డి.లావెల్లు హెండర్సనుగారు; నార్త్ బ్రెస్టాల్ మైరు రెజిమెంటులో నుండెడివారు; ఇప్పుడు మరణించిరి. అనేక గాయముల బొందుచుండియు గూడ నిత డెమిశనాహసమున శత్రువాపిని చెల్లాచెదగ చేయ నుంకించుటలన నీ బిరుద మొసంగబడెను.

మేజరు ఎఫ్. డబ్లియు. లమ్మడెను. ఇతడు మెదట ఫిరంగి యుద్ధమున “డిప్టింగ్విష్ణు సర్విసు ఆర్డరు”ను బొంది యుండెను. ఫిరంగియుద్ధము మహాభూరముగ నుండుతరి నితడు రణరంగమున నుండి ఆరు శత్రుతుపాకుల బట్టుకొనెను.

లెఫ్టినెంటు జోనాట్లు మెకింటోషుగారు. మీరు సిఫ్తరై హై లెండర్స్ ఫటాలమున నుండి చంపబడిరి. కాలము గుండుతో కొట్టివేసినప్పటికి గూడ లక్ష్యము చేయక నితడు శత్రువులవైబడి ఒకకందకమును స్వాధీనము చేసికొనెను. ఈతనిభక్తి సాహసము లనన్యసాధారణములు.

లెఫ్టినెంటు ఎఫ్. హెచ్. మాచమరా. ఇతడు ఆస్ట్రీయను సైన్యముగ కోరులో పనిచేయు చుండెను. శత్రువుల రెయిలుబండి నెరిప్పి యుద్ధము చేయుచున్నపుడు తన సహచరుడగు ఆల్బెమానికుడొకడు బలవంతముగా క్రింది కిడ్నీవేయబడెను. అప్పుడత డెన్నియో దెబ్బలు లిసి, లక్ష్యములు కారుకొనుచు గూడ శత్రువులతుపాకులను సుదక్షిణక నతని సంగ్రహించెను.

లెఫ్టినెంటు సి. పోపుగారు:—మీరు ఒకానొక ముఖ్య ప్రదేశమువద్ద గాపు వెట్టబడిరి. ఎన్ని వర్షముల కోర్చియైన నా ప్రదేశమును సంగ్రహింపవలయునని వారి కుత్తర వీయబడెను. శత్రువు లసంఖ్యాకులుగ ముట్టడించి పుటికి నత డబ్బునే తన పనిని నిర్వహించెను గాని కొంతసేపటి కతని మందు గుండు సామానంతయు వెచ్చుచున్నాడు. అంత చేయునది లేక ఆకడొక సారిగ శత్రువులవై పుటికి తన సహచరులతో మడిసి సమర రంగమున బడి యుండెను.

మిత్రమండలివారి నౌకాసమస్యలు.

లండన్, జూన్ 7:—తమ సాకాదశములతో జర్మనుల సాకాశ్రయములను బ్రిటిషువారు నాశముజేయు గోరికనతో అనేక యిక్కట్లపాలగుచునని లెఫ్టినెంటు తగిట్టాటు పుత్రికలో కస్తాను పరిసియను ప్రకటించిరి. ఇంతవరకు బ్రిటిషు సాకాదశములవారు ఇట్టియుద్దేశములను కలిగియుండలేదు. ఇటీవల లెఫ్టినెంటు తీరమున జరిగిన సాకావిమాన యుద్ధముల ఫలితముల వలన ఈ క్రొత్తతలంపు బ్రిటిషువారికి కలిగినట్లు పొడగట్టుచున్నది.

రాజగారి అభినందనములు.

లండన్, జూన్ 10:—బార్లీ చక్రవర్తిగారు ఎఫ్. ఎం. సర్ డగ్లాసు హేగుగారి నభినందించు నీతంతి నంపిరి:—వైస్రము లన్నిటియొక్క ఆన్యోన్యసహకారత్యమునకును, పరిపూర్ణసంసిద్ధమునకును మన పూర్వక వందనములు అనేక ప్రసిద్ధ రంగముల కాలవాలమైన మెసినిసు రిడ్డి మరల మనచేతుల లలో బడినందులకు నేనెంతయు సంతసింపచున్నాను. రెండున్నర సంవత్సరములయందీ యసాధారణ పరాక్రమముతో శత్రువులు పట్టుకొనియున్న స్థలముల సంత యసాధారణముగ కొలదిగంటల కాలముననే వికరణము చేసికొని శత్రువుల తరపువైచింపులకు జనరలు ప్లెయ్యరుగారిని రెండవ వైస్రము వారిని మేమెంత సుగర్మముతో జూచునదియు జెప్పవలసి కాదని బారిలో జెప్పుము.

ప్రాశస్త్య

తీవ్రమగు శత్రువుల పోరు

లండన్, జూన్ 8:— ఫిరంగుల దక్షిణముగ కొన్ని మైళ్లదూరమున లాఫాన్సు కు తీరముఖముగను కాన్సి ప్రదేశ మందును రణరంగమున దంతటను రాత్రంతయు ఫిరంగులపోరు అతిదారుణముగ జరిగెనని పరామర్శలు చేతుభూయ్యును ప్రకటించిరి. శత్రువులు అపుడపుడు అతిదారుణముగ ప్రేలు చుండెను. శత్రువులు అనేకచోట్ల మానవ ముట్టడించిరి. కాని వానినన్నిటిని మాత్రమే బాల్లల వర్షముచే చంపివేసిరి.

కోల్పోయిన స్థలములను తిరిగి పట్టుకొనుటకు శత్రువులు చేసిన ప్రయత్నములు.

లండన్, జూన్ 9:— సెంటు యాన్సు మొదలుకొని, ఉత్తరభాగమున యాన్సు కామినిను కాలువవరకును గల మా నేనను జర్మనులు పెద్దఫిరంగులతో నిన్నటిదినము 7 గంటలకు ప్రతియుద్ధముచేసిరి. మా శత్రువులును మన ఫిరంగులను శత్రువులను పరాజయమునొందించి పారదోలుటయందు మిగుల సుపకరించినవి. పెన్సిన్సుకు తూర్పుభాగమును కాలువకు త్తమున నున్న పీఠమిట్లు చెవ వద్దను మిగుల ఘోరయుద్ధము జరిగినది. నిశానయమునకు శత్రువులు పూర్తిగ పరాజితులైరి. మేము యుద్ధారంభమున జయించిన స్థలములు మా ఆక్రమణములోనే యున్నవి.

విమానముల అమిత సహాయము.

లండన్, జూన్ 8:—కడచిన రాత్రి సర్ డబ్ల్యు హేగు, గార్జిల్ల వ్రాయుచున్నాడు:— ఈక్రింది దక్షిణమున నున్న కొత్త వైద్యము బాగుగ నున్నది. ఆగ్నేయ మూలను ఆధీపత్యము ఈకాన్య భాగమునను, పెన్సిన్సుకు తూర్పుభాగమునను జర్మనులకు మా కాల్యాలమును గుడ్డపు దళమును గూడ నవ్వములు కలుగజేసి తరిమి వేసినవి. ఆపస్తకు మేము 8, 400 మంది ఖైదీలను పట్టుకొంటిమి. అందులో 132 వైదొలగిపోయిన శత్రువులకు పాపకులలో 20ని తీసికొంటిమి. ఈ యుద్ధములో మన విమానములు శత్రువుల విమానములపైనను, వైద్యముల మీదను బాంబులను వేసి, మన కపరిమిత సహాయ మొనర్చినవి. జర్మనుల విమానముల నెనిమిదింటిని నేలగుచ్చి, ఇక నెనిమిదింటిని పాడు చేసితిమి. మన విమానములలో 14 కానకయ్యట లేదు.

వైమానికుడు చేయు మహత్కార్యము.

లండన్, జూన్ 8:—ప్రస్తుతము బ్రిటిషువారి జనమునకు ఆసక్తులు మానముల కొలది చేయుపనియే కారణము గోతులు త్రవ్వటయందును, రైలుమార్గము వేయుట యందును, ఇక ననేకవిధముల చాలయంది పాటుపడినారు. మన వైమానికులు ముట్టడిలో మొట్టమొదట మిగుల వైద్యముతో పని చేసిరి. వీరు 24 శత్రు విమానములను ధ్వంసముచేసి, 23 టిని తరిమివేసి, జూన్ నెలలో మొదటి ఆరు దినములను ఖాళితీతముగ పనిచేసిరి. ఈయుద్ధములో మనవిమానములు 10 మాత్రమే నష్టమైనవి.

బ్రిటిషువారు తమ క్రొత్తస్థలములను బలపరచుకొనుట.

లండన్, జూన్ 8:—రూటరు విలేఖకు డిల్లీ వ్రాయుచున్నాడు:— పెన్సిన్సుయద్ధములో రాత్రికొంతయుపశాంతి కలిగినది. జర్మనులు చేసిన ప్రతియుద్ధములో పరాజయము నొందినప్పటినుండియు తాము కోల్పోయిన ముఖ్యస్థలములను తిరిగిపట్టుకొనుటకు ప్రయత్నించుట మానుకొనిరి. 8900 మందికి ఎక్కువగా ఖైదీలను పట్టుకొంటిమి ఇంకను అనేకములగు తుపాకులను, కందక ఫిరంగులను మాచేతులలో బడినది. ఇట్టి పరాజయమును పొందినతరువాత కూడ జర్మనులు మా వైదొలగి యుద్ధమును చేపెరచా యు సంజేషును సహజముగనే కలుగును. ఈలోపుగ మా తుపాకులను కాపాడుకొని మే మున్నస్థలమును శత్రువు భేద్యముగ చేయుట ప్రయత్నించితిమి. ఎండలో గోతులు మున్నగు వానిని త్రవ్వి, జర్మను కందకములను కూపుపాపి మ్యాటిలాండువారు మిగుల పాటుపడి పనిచేసిరి. ఎంతవినెను యుద్ధములో మనవారు జయమునొందుచునే యున్నారను మాటలు వినవచ్చెను. ఈ యుద్ధమునకు చేయబడిన ఏర్పాట్లను మిగుల తృప్తికరముగ నున్నది. ఇందలి విజయమునకు యుద్ధాంగుల బిడ్డ శక్తియు, వైద్యుల బలపరాక్రమమును కారణములు.

మేజరు విలియం రెడ్డండు: ఎం.సి గారు

క్షతగాత్రులై మృతినొందుట.

లండన్, జూన్ 9:— మేజరు విలియం రెడ్డండు: ఎం.సి. గారు క్షతగాత్రులై మృతినొందిరి.

పరిభు పటాలములన్నియు కుండుట.

లండన్, జూన్ 9:—పరిభు పటాలము లన్నియు రెడ్డండుగారి మరణమునకు గను వగచిరి. రెడ్డండుగారు గాయము పొందినపుడు వీరు మెట్టెన్నుకర్త అతిపాదముగ చేతులెత్తుకుంటే కలిసి పోయిమిడిరి. అట్లును ఆయనెన్నవారు పీడిని గణపలమునుండి గొంపోయిరి.

అంతర్గాములు ఎక్కువ మునుగుట.

హ్యూడిసు, జూన్ 8:— రాబ్యాంకంధయందు అంతర్గాము సమస్యను గురించి ప్రస్తావించు సందర్భమున పోర్చుగల్, అట్లీరియా మధ్య 1500 కాళ్లు పయనమొనరించినవనియు, పోర్చుగల్ యను పోర్చుగల్ దేశానికి మాత్రము మునిగినదనియు వాకావంతిగాను నడిచిరి. ఈ ఒక్క పోర్చుగల్ దేశము మునుగకనే యుండుననియు, ఏడవవూరు, వ్యతంతింపించి ప్రత్యేకించిన మాంగులు బట్టి వోవుట చే యిట్టియనాంతరము ఘటిస్తావనియు కూడ తెలిసిరి. ముగిసిన అంతర్గాముల సంఖ్య చాలవరకు పెరిగిపోయిచున్నది. దీనికంతయు ముఖ్యకారణము మిత్రమండలివారి కాపురము!

గొప్పదాడులు.

లండన్, జూన్ 8:—ఒకబ్రిటిషు వర్తమాన మీవిధముగ ప్రకటింపుచున్నది:— రాత్రి, తాము మొదలుకొని లాబాసి నరకును మేము జయప్రదముగ పనిచేసితిమి. సావెజ్జునదికి దక్షిణమున రెండుమైళ్లవరకును గల జర్మను సానములను మావైకులు ఆక్రమించిరి. శత్రువులలో ననేకులను వధించి, 70 మంది ఖైదీలను, కొన్ని మరఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి. మా వైద్యములో మరణించిన వారిసంఖ్య బహుస్వల్పము. సావెజ్జునదికి ఉత్తరభాగమునను, లాసుకు ఈకాన్యమునను, లాబాసికి వైదొలగియులను ఈన్న జర్మనుల కందకములను మే ముక్రమించి, వారిలో ననేకులను వధించితిమి. ఇందులో 24 మందిని ఖైదీలుగ పట్టుకొంటిమి. బుల్లికోన్య పడమరనున్న సివాండ్వెర్గగారి పంక్తివై వాడివెడలి కొండరిని చంపి మరి కొందరిని ఖైదీలనుగ పట్టుకొంటిమి.

వైద్యము ముఖ్యభాగములు నిర్మాల్నింప బడుట

లండన్, జూన్ 8:— రూటరు విలేఖకు డిల్లీ వ్రాయుచున్నాడు:— నిన్న జరిగిన యుద్ధమువలన, యిదివరకు రెండు సంవత్సరముల ఎనిమిది మానములకుండి నిశ్చలములుగ నుండిన పరిస్థితులు మార్పు నొందినవి. పెన్సిన్సు దిష్టిని పట్టుకొనుట వలన ఈప్రభులో ముఖ్యస్థానములన్నియు నిర్మాల్నింప బడెనని చెప్పవచ్చును. అందుచే యుద్ధ పరిస్థితులలో మార్పు గలిగినది. కలే పట్టణమునకు జర్మనులు వాడి వెడలుదుడను విషయమై యింకను ఆలోచనలు జరుగుచున్నవి. ఆది సంధవమైన యెడల, ఈప్రెసు ముఖ్యస్థానమునకు గొప్పచిక్కు వాటింపును. కాని, యిట్టి యిక్కట్లు వాటింపునకునని నిన్నటి దినమున ప్రకటించినది. వైమిరిట్టిని పట్టుకొను సమయమున స్థానముల గిను పెక్కు యెర్పాటులు చేయబడినవి. ఇప్పుడు పెన్సిన్సు దిష్టిని పట్టుకొనుటలో ముందుగ ఆభ్యాస ప్రదర్శనము నందునలే వ్రాసా రంగముల యేర్పాట్లు చేసి వైదొలగుటకు సిద్ధించిరి. కాన యుద్ధమును కొన్ని వారములు పూర్వమే వైదొలగెట్లయను తరుతమ పులను తృప్తి కరముగ నిర్వహించి గలిగియుండిరి నిన్నను ప్రేమింప మందుగను లను నిర్మించుట కొక సంవత్సరము పట్టినది. ఏప్రలు నెల, 9 తేదీని జరిగిన యుద్ధముకంటె, నిన్న జరిగిన, సమరము చిన్నది. ఈ దినమున యుద్ధానికి అంతగా మారలేదు. కాల్యాల యుద్ధము తక్కువగానే యున్నది. కానిశత్రువుల యుద్ధము మిగుల ఘోరముగ నున్నది ఆగ్నేయము లింకొక కందకము నాక్రమించిరి. బాటిలుపుడ్లను తూర్పుభాగమును మేము ముట్టడించితిమి. ముట్టడి పోరాటముగ నున్నది. ఇందుమించుగ 7000 మందిని ఖైదీలుగ తీసికొంటిమి.

ఈయుద్ధములో విధ్వాండుదేశీయులు చేసిన పని.

లండన్, జూన్ 8:—పెన్సిన్సు యుద్ధములో డబ్లిను మున్సిఫరు 1000 మంది శత్రువులను, అట్లిన వారు 1090 మందిని ఖైదీలుగ పట్టినారు. దేశీయవారు లును బోర్లవారును కలిసి విజ్ఞుచేటు అనుపట్టెనులకు పట్టుకొనిరి. ఆది రూటరు విలేఖకును వ్రాయుచున్నాడు.

జర్మనులు తమనవ్వములను ఒప్పుకొనుట.

ఒకజర్మను అధికారిచేటను మిట్లు చెప్పుచున్నది:— విజ్ఞుచేటు:— అను పట్టణములో మావైద్యము బానికి చొరబడిత. జనాపజయము నిష్పయించుటకు వీలులేదు. యుద్ధము తీవ్రముగ నున్నది.

నిరంతరశత్రుత్వం ఘోరము.

లండన్, జూన్ 10:— నిరంతరశత్రుత్వం ఘోరముతప్ప నిన్నటి సామంతాలకు యుద్ధము నెమ్మదిగ నడచిపోయెను. నిన్న రాత్రి జర్మనుల సేకసారులు ప్రతియుద్ధముచేయ ప్రయత్నించిరి. కాని మానగిందశము పరాతిదశమునకు చేసిన యుద్ధరహాయము వలన నవి విఫలము లయ్యెను. ఉదయముగు సరికి మేము సేక శుపాకులను క్రొత్తరంగమున ప్రవేశ పెట్టితిమి. పెన్సిన్సుకర్త హాథితమైన యంత్రమే యాసంవత్సరమున గూడ సుబోధితము. మనఫిరంగి యుద్ధమున కెంతటి శత్రుబలమును తాళజాలదు. మాచేతుల కాకయింకను అధికబలమున్నది.

జూపకాన్ మెన నెమ్మది.

లండన్, జూన్ 9:— ఫిరంగులు సర్ డబ్ల్యు హేగు గారు నూచించిన ప్రతియుద్ధముల గురించి నేటి మధ్యాహ్నము వచ్చిన జర్మను వాయువాల్లు వినియు తెలుపకుట కూడకము వాళ్ళవ్యక్తముగ నున్నది. శత్రువులు ఎట్టి ప్రదేశమును గూడ నాక్రమించుకొనుటకు అసమర్థులుగ నేసితిమని మాత్రము వాయువాల్లు తెలుపుచున్నది.

జర్మనుల ప్రతియుద్ధము.

లండన్, జూన్ 10:— మెట్టెను కొండవర్గ మేము క్రొత్తగ వశము చేసికొన్న స్థానములను స్వాధీనపరచు కొనుటకు జర్మనులు ప్రతియుద్ధము లొనర్చిరి. ఈ ప్రతియుద్ధములందు జర్మనులకు అమితవత్తములు కలిగినవని తెలిసినది. మావర్తరంగు లాఫీల దవాన్ బాల్లలచే శత్రువులను మొనట నిర్మాలుము గావించితిమి. 7వ తేదీ మొదలు నేటిసరికి శత్రువుల నవ్వములు మాచేజిక్కిన శత్రుసంఖ్యకంటె రెట్లు హెచ్చుగ నున్నవి. గురువారము నాటియుద్ధమును మానవబేరీయను పటాలముల అపారనవ్వము పొలాయెను. ఇట్లప్పుడు విడివరకెన్నకు కనివిని ఎలాంగము. ఎవరో మిగిలినవారు మాత్రము అతిస్వల్పఎంభ్యాకులుగ నుండిరి. మాచంద్రునలు, శత్రువు బాల్లలు గావించిన వీధిత్వమును గురించి మాచే జిక్కిన శత్రువులు ఒప్పుకొనుచు న్నారు. ఈ సంగతులన్నిటిని బట్టివాడ బ్రిటిషు వైద్యములు జర్మనులను ఎప్పుడైనను, ఎక్కాలయందైనను తమయిష్టము పనికిలేవక జయమునకు ముగునునని నమ్మకముతో పోరానారు క్షయము కలిగియున్నారని తెలుపుటకు సాక్ష్యముగ నున్నది.

జర్మను పురస్కరయత్న విఫలము.

లండన్, జూన్ 10:— నేటి సామంతాలకు పరాను వాంఛలు ప్రకటించిరి:— సెంటు క్యెంటునున వర్తమాన గడచిన రాత్రంతయు మా ఫిరంగిదశములు చాల చలనముతో పని చేసినవి చెమి డెవీయు రణరంగముక దక్షిణమున ఫిరంగులు ఉండి తూర్పున కెచ్చె వరకును గల ప్రదేశములో ననేకచోట్ల జర్మనులు చురల ప్రయత్నములను చేసిరి. కర్నానున కీకాన్యమున నాలుగు పర్యాయములకు, ప్రెయికుమంజుల వర్తరమున రెండుపర్యాయములను మా ఫిరంగిదశము శత్రుప్రయత్నముల విచ్ఛేదించినవి. శత్రువులకు విశేషనవ్వము కలిగియు.

లండన్, జూన్ 10:— బ్రిటిషు వారికాధికారు లిటుల ప్రకటించుచున్నారు. సెంటు క్యెంటును వైద్యమువద్ద నున్న వైమానికదళమువై మా వారికావిమానములు చాలానిన్నయు గడిచినవారయ నుగిశితముగా నుండుటచే గురలి వచ్చెను.

మందుగనులను ప్రయోగించువారిచే యుద్ధమున జయముకలిగినది.

లండన్, జూన్ 9:—రూటరు విలేఖకు డిల్లీ వ్రాయుచున్నాడు:— వైమా, పెన్సిన్సు యుద్ధమువలన, ఆరానున వర్తమానమున్న స్థితిగతులు పూర్తిగా మార్పు నొందినవి. ఈ ఆధిపత్యము రెండు స్థలములను యొప్పవ్వకును మాచేతులలోనే యుండునని చెప్పవచ్చును. జనరలు సిప్లెస్ వా ము ఆగ్నేయ యొక్క ఆధిపత్యముక్రింద నున్న వాలుల వ సర్వము వైద్యమును పూర్తిగా నోడిచితిమి. ఈ స్థితి వర్త మిగుల త్వరతో జనాపజయములు నిష్పయించుటచేదు. యుద్ధము చాలకాలము జరుగలేదు. తుపాకులను గాల్చుట గును, మందుగనులను ప్రేక్షువారును ఇందలి విజయమునకు కారణము. మాలో నొకొక్కరకు చాకతుండనే మనోభూమిలోనిది. నిర్మల కపాకుల నవ్వము కలిగినది. వారిలో అనేకులు వైదొలగిరి. వారి తుపాకులు పోయినవి. వీరిలో కొన్ని వాత నెట్టుకొనిరి.

ఫిరంగి పోరాటము

లండను, జూన్ 10:— సెంట్రల్ క్వంటిఫైడ్ కాన్ఫెరెన్సు ముసన, బ్రెయిన్ లాన్సెట్ యొక్క వ్యాఖ్యలను నున్న ప్రజా శ్రమను చిన్న ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను. శత్రువులవాడి వంద లింపబడెను. తక్కినవోట్ల సంతయు సెంట్రలిగానుండెను. అని పరాను అధికారులు ప్రకటించుచున్నారు.

బ్రిటిషువారు తమ సామములను బలపరచుకొనుట.

లండను, జూన్ 9:— నేటిరాత్రి సర్ డగ్లాసు హేగు గారిట్లు వ్రాసినారు:— ఈ దినమున ఇండియన్ దక్షిణమున యుద్ధము ప్రారంభమై యున్నది. ఇరుప్రక్కలను కొంచెము శత్రువు యుద్ధము ముగియు జరిగినది. మేము క్రొత్తగా నాక్రమించిన యుద్ధమునకు కుడిప్రక్క కొంచెము ముందుకుపోతిమి. గురువారము ఉదయమునండి యిప్పటి వరకు 7000 మందికి నెక్కువగు ఇండియన్ బట్టకొంటిమి. అనేకములగు తుపాకులను మరఫరాగులను అభూతముల వేయబడినవి. గ్రీకు లాండు కొండకు సమీపముననున్న స్పార్టస్ వద్ద మనస్థితి అభివృద్ధి నున్నది. మనశాసనములు శత్రువుల రైలుస్టేషనులపై బాంబులను వేసి, ముందుకుండ సామానుగల రైలులుబండ్లను కాల్చివేసి నది. రైలువారువరకును మంటలను, ధ్వనులను కానవచ్చుచు నుండెను. మాడు జన్మను విమానములను నిర్మూలించి, ఇక నాల్గింటిని తగిమివేసితిమి. మావానిలో ఆవిమానములు కాన వచ్చుటలేదు. ఇందులో రెండు శత్రువులతో డికోని ఫోటో యుద్ధమును సలిపినది.

నిరుత్సాహముతో జర్మనులు చేయు యుద్ధములు.

పారిసు, జూన్ 9:— మెస్సీస్సువద్ద బ్రిటిషు వారికి గలిగిన జయము జర్మనువారిని కలవరపరచినది. అందుచే జర్మనువారు నాల్గు మంచిపట్లములను బ్రిటిషువారి నెదిరించు వానికి సాహాయ్యము చేయుటకు పంపిరి. ఈ ఉద్ద్యమమును గాంచి బ్రిటిషువారు తమ శత్రువులను ప్రయోగించిరి. వీనితో విమానములకుడ పనిచేసినది. జర్మనులకు మంచి శిక్ష ఘులు లేకపోవుటచే, రెండుసార్లు మమ్మును నిరుత్సాహముతో నెదిరించిరి. కాని కార్యము లేకపోయెను.

వైమానికుల వర్ణనాతీత మగుపని

మనవైమానికులు చేయుకార్యములు వర్ణనాతీతముగ నున్నవని యొకవిలేజ్ వసు ప్రాయుచున్నాడు. జర్మను యుద్ధాధికారుల బండియొకటి పోవుట నొక అండ్లవైమానికుడు చూచియొక లూయిసుపోకినికాల్చుచు నాలుగు అడుగులుక్రిందకు దిగెను. అంతటి యాబండి తప్పించుకొనుటవై మాగ్గును సుతక్కిపోవుచుండ నొకచోట బండితఃక్రిందైనగుటచే అంగులనున్న ఆయిదుగురు క్రిందపడిపోయిరి.

జర్మనులు యుద్ధమునకు సంసిద్ధులగుట.

లండన్, జూన్ 8:— బ్రిటిషువారి నెదుర్కుటకు జర్మనులు సంసిద్ధులగు మన్నాననియు, ఫిరంగిలబండ్లను లాగుగుర్రములకు ముఖపట్టములను తయారు చేయుచున్నారనియు యుద్ధరంగములోని విలేజ్ వసుచోకడు ప్రాయుచున్నాడు. బ్రిటిషువారిలో చనిపోయినవారి సంఖ్యయు, వీరు పట్టుకొనిన థైపీలసంఖ్యయు సమానముగ నున్నదని డెయిలీ మెయిలు పత్రికయొక్క విలేజ్ వసు ప్రాయుచున్నాడు.

రాజ్యాక్రమణ వలదను పద్ధతి.

పారిసు, జూన్ 8:— హంగరీలోనున్న రుమేనియ నులకు స్వేచ్ఛకు కలిగించి విముక్తిని కలుగ జేయుటకు తాము నిశ్చయించుకొనిననియు, యిట్టి సందర్భమున రషియావారు రాజ్యాక్రమణవలదను పద్ధతి చాల సమంజసముగను ఉచితముగ నున్నదని రుమేనియా ప్రధానమంత్రిగారు నుడివిరి. మిత్రమండలివారుతమ సంకల్పములను మన్నించి సౌకర్యములకు కలుగ జేయుదురని రుమేనియనులు నమ్ముచున్నాగి గూడ ప్రధాన మంత్రిగారు ప్రకటించిరి.

యుద్ధము

బ్రిటిషు సాంఘికవాదులు రషియా కేతెంచుట

లండన్, జూన్ 8:— పెట్రోగ్రాడునకు బోవుటకు రాంసే మాన్వెన్లు జోలెటిగాను ప్యాసు పోవుటను గోరవనో వాని నీయకలెనని యుద్ధమంత్రివర్గమువారు బాగుగ యోచించి నిశ్చయించినది కామన్న సభలో రాబట్టు సెసిలు ప్రభువుగారు ప్రస్తావించిరి. కార్మిక జనులపక్షమున వారివాంఛలను తెలియ జేయుటకు బహుళ సంఖ్యాకులుగ ప్రతినిధులునుస్వల్పసంఖ్యాకులగు ప్రతినిధులు గూడ విద్యాయకముగ పెట్రోగ్రాడునకు రావలయునని రషియా ప్రభుత్వమువారు కోరిరి. ముఖ్యముగ స్వంతంత్ర కార్మిక కక్షివారులు గూడ ఈ సమావేశమును పాల్గొనవలయుననిగూడ రషియావారువ్యక్తపరచుచున్నారు. ఈవిషయమున యోగ్యులగు సర్ జార్జిబుకానె, హెండరు సర్ గార్లు యుద్ధ మంత్రివర్గమువారికి సలహా సేసంగిరి. రషియా ప్రభుత్వమువారి కోరికచొప్పున మనము ప్రవర్తించని చోలే ని పో ని వై ప మ్య ము లు కలుగుననియు మిత్రమండలివారిలో నొకరగు రషియామిత్రులకు నిరుత్సాహముకలుగుననియు, మానవస్వేచ్ఛా వృత్తినిమిత్రము పూర్తియగు ఉత్సాహముతో పోరుచున్న రషియాను మిత్రులసరు నోడైతములన్నియు మంటగలియుననియు హెచ్చరించిరి. ప్యాసుపోర్టు నిచ్చినచో యది పెట్రోగ్రాడున కీయబడును. ప్యాసుపోర్టులను బడసినవారు ప్రాకుహోములో జరుగు అంతర్జాతీయ సాంఘికవాదుల సమావేశకార్యముల యందెంత మాత్రము పాల్గొనగూడదు. ప్రాకుహోములో గాని తదితర పోల్టలనున్న శత్రుజనముతో స్వయముగ గాని యితరులమూలముగ గాని ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుప గూడదు. ఇట్టి నిబంధనలకు అంగీకరించిననే ప్యాసుపోర్టు లీయబడును. ఎవరైన కార్మికప్రజల ప్రతినిధులు బహుళ సంఖ్యాకముగ కోరవనో వీరికి కూడ ప్యాసుపోర్టు లీయబడును.

ప్యాసుపోర్టులను బడసిన వారందరను లిఖిత రూపమున ప్రాకుహోములో గాని మరితరచోట్ల గాని ఎట్టి సమావేశమునకు ప్రవేశించవని నియమప్రకటన నీయకలెనని ప్రెజ్డెయిన్లు సేనానిగారు నూచించిరి. ఈ సందర్భమున వీరై సంతకరకు కట్టుబట్టుములు జేయబడునని రాబట్టు సెసిలు ప్రభువుగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. ప్రాకుహోములో నున్న ప్రముఖులు బ్రాంజింగు మన్న గు వారికో గూడ మాట్లాడ గూడదాయని రాంసేమాన్వెన్లు గారు ప్రశ్నించిరి. యుద్ధమంత్రి వర్గమువారు నుడివినరీతి శత్రుప్రజలతో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరము జరుపగూడదనిగాని బ్రాంజింగు మన్న గువారికో సంప్రతించ గూడదని యభిప్రాయముగూడ! రాబట్టు సెసిలు ప్రభువుగారు మరల తెలియజేసిరి. స్వీడనులో నున్న రాజనీతికోవిదులలో బ్రాంజింగు గారు వన్నె కెక్కిన మానసియులు. మిత్రమండలివారికి బ్రాంజింగు గారు ఎన్నమను శత్రువులుగారు (సంతోషము).

రాబోవు దేశీయ మహాజనసభ

లండన్, జూన్ 9:— పెట్రోగ్రాడులో కార్మికమైనిక ప్రతినిధుల ఆఖిల రషియా దేశీయమహాజనసభను జరుపుటకు యోర్పాటులు జరుగుచున్నవి. 1500 ప్రతినిధులు సభకు విచ్చేసెదరని యనుకొనుచున్నవారు. 25,000 సభ్యులకు తక్కువగాకుండ ప్రతినిధులు వారితరఫున పనిచేసినచో వారి మాట మన్నించబడును. ప్రభుత్వోద్యోగు లందఱకును ఆహ్వాన పత్రిక లంపబడినవి.

మదరాసు కార్పొరేషన్ నోటీసు

మదరాసు కార్పొరేషను యొక్క జనరలు మీటింగు 19-6-1917 తేది, మంగళవారము నాడు సాయంత్రము 5-15 గంటలకు కార్పొరేషను ఆఫీసు భవనమునందు జరుగును.

అపు డీ దిగువ నమోదుచేయబడిన అంశములు చర్చకు వచ్చును.

- (1) అడ్లు ప్రశ్నలు
- (2) కార్పొరేషనువారి యాలోచన కని గురించబడిన 18-5-1917 ; 1-6-1917 తేదీలు గల, ప్లాంకింగు కమిటీవారి ప్రాసిసింగులోని విషయములు; ఆలోచన కని నిలిపి యుంచబడిన 11-5-1917 తేది గల ప్లాంకింగు కమిటీవారి ప్రాసిసింగులోని 7-21 నంబర్ల విషయములు.
- (3) పరశువాకం, రాయపురములలో ముగ్గు కాలువలకయి త్రవ్వపనిచేయుటకు, టి సి, సుబ్రహ్మణ్య మేస్త్రీ, ఆర్. నారాయణమేస్త్రీ గార్ల కిచ్చిన బీస్ వర్కు కంట్రాక్టుల మొత్తము రు 10,000 కు పైబడినందన, కార్పొరేషను వారి శాంక్షను నిమిత్తమయి సైమల్ ఇంజనీరు వ్రాసిన యుత్తరములు.
- (4) 15-5-1917 తేదిన జరిగిన కార్పొరేషను జనరలు మీటింగులో నిలుప బడియున్న మ-రా-రా-శ్రీ కె. సి. దేశికాచారియారు గారి రిజల్యూషన్.

పూనముల్లిరోడ్డు ప్రాంతములనుండు గవర్నమెంటు సుర్దుపు బట్టీలవలన కలుగుచున్న అసహ్యమును తొలగించలేరనుటకు కమిషనరులు చింతిలుచు, సాధ్యమగునంత త్వరలో, లేక అనసరమగు నెడల నిర్బంధకముగా దీని నాపుడల చేయించవలయుననియు, ఆ బట్టీలకు హద్రాసు సిటీ మ్యూనిసిపల్ ఆఫ్ఫీ 332 వ కెక్షను ననుసరించి జరుగుచున్న సంవత్సరమునకు, లైసెన్సు నివ్వకుండుటకును, కార్పొరేషను ప్రెసిడెంటు గారికి సిఫారసు చేయుచున్నాడు.

(5) కార్పొరేషను సిబ్బందిలో తగ్గింపుకు గురించిన ప్రశ్నను విచారించుటకు 10-3-1916 వ తేదిన మద్రాసు కార్పొరేషను వారవలన నియమించబడిన కమిటీవారి రిపోర్టు.

(6) 10-3-1917 తేది గల నెం 1437-1 ఎమ్మరు మిమెరాండంలో గవర్నమెంటువారివలన యెత్తబడిన విషయమును గూర్చి విచారించి రిపోర్టు చేయుటకు, కార్పొరేషను వారివలన 24-4-1917-వ తేదిన నియమించబడిన కమిటీవారి రిపోర్టు.

(7) సైమల్ ఇంజనీరుయొక్క ఆఫీసు, రిజన్ బిల్లింగులో యుంచవచ్చునా కూడదా యను విషయమును విచారించుటకు 15-5-1917వ తేదిన కార్పొరేషనువల్ల నియమించబడిన కమిటీవారి రిపోర్టు.

(8) కార్పొరేషను వారికి కావలసియుండు రోడ్డు కంకరను కార్పొరేషనువారే సిద్ధముచేసి కొను విషయమును గూర్చి విచారించుటకు 20-3-1917 తేదిన కార్పొరేషను వారివలన నియమించబడిన కమిటీవారి రిపోర్టు.

మదరాసు కార్పొరేషన్ } జె. సి. మొలసీ, జనరలు డిపార్టుమెంటు } పెసిడెంటు.
9 జూన్ 1917

The Asian Commercial Assurance Co., Ltd, Bombay.

ది ఏషియన్ కమర్షల్ అసూరెన్సు కంపెని లిమిటెడ్, బొంబాయి.

మూలధనము :— రు 50,00,000 నియమిత చందాలు వేయబడినది రు 4,74,025. చెల్లించినది రు 9,555.

సాము: గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీలలోను, పోర్టు బ్రష్టు, మ్యూనిసిపల్ డిలెవర్లలోను పెట్టుబడి పెట్టుచును.

గతించిన పాలిసీలు: ఇతర కంపెనీలలోవలెనే, నియామక మేమియు లేకుండ, (ప్రీమియముల తాలూకు బకాను నూటికి రు 6 వడ్డీతో నిచ్చివేసినచో లిరిగి ఆపలులో నంచబడును.

పాలిసీలు: వీటికిగల హక్కులు, సౌకర్యములు మ రెక్కడను ఉండవు.

పూర్ణమైన లాభపుహక్కుగల ఎండవ మెంటు ఫీమా:— ఫీమాచేయించినవారు త్వరలో కాలము చేయునెడల కుటుంబము నకు కలుగు సౌకర్యముకంటే, ఫీమాదారు చాలకాలముదీనించునెడల అతని తీరిక కాలమునందె ధన సహాయముకలుగుట.

లాభము (బోనసు) ప్రతి రు 100 ల కొకసారి ఫీమా మొత్తమునకు చేర్చి, ఆఖరున ఫీమా మొత్తముతో నిర్వహింపబడును.

లేదా, ప్రతి రు 1000 పిచ్చుట కొక్కముగ తీసికొనవచ్చును. లేక తరువాత చెల్లింపవలసిన ప్రీమియములలో తగ్గించుకొనుటకును కోరవచ్చును.

వివరములును ఏజెన్సీ నిబంధనలును వలయువారు, జె. కె. రాజారావు పంతులు సెక్రటరీ, మద్రాసు బ్రాంచి నెం 5, తంబుచెట్టివీధి, మద్రాస్.

J. K. Rajah Row Pantulu Secretary, Madras, Branch, 5, Thumbu Chetty Street Madras.

TELEGRAMS.

Successful Raids on the Enemy.

LONDON, June 10. F. M. Sir Douglas Haig this afternoon reports: We have gained further ground at a number of points south of Ypres. We made successful raids last night south-east of Epehy, south of Armentieres and northeast of Ypres and repulsed hostile raiders east of Leverouier and southwest of Labassees.

German Preparedness for Attacks.

LAHORE, June 10. LONDON, June 10th. Correspondents at the front dwell on the German preparedness for the British attack such as earth-shaking preparatory explosion and perfection of details of preparation, down to the providing of gas masks for artillery horses.

Irishmen's Part in the Fighting.

LONDON, June 10. Correspondents at headquarters state that the men of Dublin and Munster took a thousand prisoners in the battle of Messines and Ulstermen a similar number. The capture of Wytschaete village by Nationalists with Ulstermen next to them was one of the great episodes of the battle.

Germans Admit Loss

A German official communique says:—The enemy broke into our foremost position zone in the Wytschaete Salient. A fluctuating battle continues violently.

Great and Successful Raids.

Enemy Position Wrecked Many Prisoners Taken.

LONDON, June 10. A British communique says:—We carried out operations with complete success last night further to the south on a wide front from southward of Lens to La Bassee. Our troops entered German positions south of the Souchez river on a front of over two miles and penetrated to a depth of over half-a-mile. We inflicted heavy casualties and took seventy prisoners and a number of machine-guns. Our casualties were light. We successfully entered the enemy's trenches north of the Souchez river, south-east of Loos, and south west of La Bassee, killing a large number of Germans, greatly damaging the enemy's defences and capturing forty four prisoners and several machine-guns. We raided a sector of the Hindenburg Line still held by the enemy west of Bullecourt. A number of the garrison were killed or captured.

British Improve Their Positions.

Aviator's Lucky Hit.

LONDON, June 10. F. M. Sir Douglas Haig to-night says: The day has been quiet on the battle front south of Ypres except for mutual artillery firing. We made slight progress on the right flank of our new positions. Over seven thousand prisoners have been taken since Thursday morning. A great number of guns, machine guns and trench mortars are buried in the debris. We have improved our position on the Scarpe in the neighbourhood of Greenland Hill. Our aeroplanes bombing the enemy railway stations detonated by a bomb a large accumulation of rolling stock containing ammunition. Fires and explosions continued until dawn. We brought down three German aeroplanes and drove down four others out of control. Six others are missing, two as a result of a collision during a fight over the enemy's lines.

Half-Hearted German Attacks.

PARIS.—The British victory of Messines dumfounded the enemy who brought up four reserve divisions to assist six divisions of his best troops, who were facing the British. This movement was immediately observed and the British artillery opened fire, German heavy guns replied at a very long range but the astonishing precision of the British guns helped by air men neutralised the German fire. Lacking proper artillery support the Germans twice attacked half-heartedly and vainly.

Battle Won by Gunners and Miners.

Boasting General Heavily Defeated.

LONDON, June 10. Reuter's correspondent at headquarters says:—Vimy and Messines have changed the whole aspect of the situation north of Arras. It is reasonably safe to say that these two impregnable positions are ours for all time. A heavy defeat was inflicted on the Fourth German Army under General Sixt Von Arnim, the writer of the famous report on the battle of the Somme, in which he said that wherever he commanded the Fourth corps it showed sagacious appreciation of British methods and courage. The most amazing feature at Messines was the rapidity with which the decision was gained. The fighting was little more than a minor feature. The men themselves admit that the fight was won by the Gunners and Miners before they went forward. Whole companies reached their objectives without a casualty. The German losses were appalling and quite out of proportion to the average ratio based on the number of prisoners, and probably we shall never learn the number of German guns lost. A large number are known to have been buried.

Airmen's Work Beyond Praise.

A correspondent says that the work of our airmen baffles adjectives and is beyond admiration. One pilot seeing a German staff car dived to within four feet, his Lewis gun buzzing all the time and the vehicle, in its effort to escape, swerved on to a bank and its five occupants were flung out.

Ypres Salient Wiped Out. Military Situation Completely Changed.

LONDON, June 10. Reuter's correspondent at Headquarters voices the general view that it is rather difficult to digest the fact that yesterday's brilliant 'coup' has changed the conditions which had been permanent for two years and eight months. Nevertheless the fact remains that the Ypres salient has now been practically wiped out by the capture of the Messines Ridge, and the military situation in that area is completely changed. The grave defensive disadvantages hitherto attending the magnificent hold on this little bit of Belgium have been entirely neutralised. The correspondent mentions that even late as the present spring the possibility of a German break through towards Calais was seriously discussed, and such a blow, if undertaken, would have come against the Ypres salient. The era of this possibility terminated yesterday. Describing the immense preliminary pains-taken nowadays, he recounts that while the capture of Vimy Ridge was planned with the aid of a scale model, of which he gave details at the time, the attack on the Messines Ridge was rehearsed upon an open-air model, covering an area equal to four tennis courts which was a perfect replica of the contours and features, including such minutiae as an isolated tree-stump. Weeks before the battle all the units engaged practised the role assigned to them as realistically as possible, and many hours of patient calculation were devoted to organising and synchronising artillery barrages. Some of the mines, which were exploded yesterday, had been prepared over a year. Yesterday's battle was smaller than that on April 9th, being definitely restricted to a push. The advance met with considerably less machine-gun fire than had been anticipated. The situation has not changed much to-day. Infantry fighting has been on a small scale, but artillery has been very active. The Australians occupied another trench, in which a picket of the enemy had succeeded in holding out. A considerable party of the enemy is holding out east of Battle Wood, but we are heavily bombarding the place heavily that so their alternatives seem to be surrender or extermination. The prisoners are likely to total well over seven thousand.

Prisoners Equal British Casualties.

The 'Daily Mail's' correspondent says that the prisoners taken equal in number the British casualties. ("C. & M. Gazette").

A Noteworthy Silence.

LONDON, June 10. It is noteworthy that a German communique sent out by wireless this afternoon is silent regarding the counter-attacks mentioned by F. M. Sir Douglas Haig and merely announces that the enemy has been unable to regain any advantage.

Activity on British Front.

Most Successful Raids.

LONDON, June 10. Reuter's correspondent at headquarters, wiring last evening, said that there has been great aggressive activity on our front. It is safe to say that the Germans have never been so hurried. There were four raids on the front of the First Army last night and they were most successful. The Canadians, south west of Lens, established a new raiding record, bringing back one hundred and fifty prisoners.

Successful British Air Raid.

LONDON, June 10. The Admiralty says:—Naval aeroplanes yesterday successfully carried out a bomb raid on an aerodrome at St. Denis Westreem. All returned safely.

Incessant Gun-Firing.

British Artillery Superiority.

LONDON, June 10. The situation yesterday evening was relatively quiet, save for incessant gun-firing, all which we greatly preponderate. The Germans massed repeatedly and attempted a General counter-attack last night, but the smartness with which our artillery supported the infantry is beyond all praise. We had also an incredible number of guns moved up into new positions before dawn. The lesson again emphasised at Messines is that no defences can withstand a sufficient weight of artillery. We now have that weight and a bit to spare.

Valuable Work of Aircraft.

LONDON, June 10. F. M. Sir Douglas Haig to-night says:—Our new line southward of Ypres has been organised and secured. German counter-attacks south-eastward and north-eastward of Osttaverne and eastward of Messines have been repulsed with loss by infantry or broken up by artillery. Our prisoners now number 6,400 of whom 132 are officers. Over twenty guns have been collected. Aircraft co-operated valuably with infantry and artillery and also successfully bombed and opened machine gun fire on aerodromes, balloons, trains, billets, depots and troops and prevented enemy aircraft from participating in the battle. We brought down twelve German machines and drove down eight out of control. Fourteen of ours are missing.

Climax of Laborious Preparation.

Aviator's Brilliant Work.

LONDON, June 10. Correspondents describe the new British advance as the climax to months of most laborious preparation. Hundreds of gunners toiled for almost a year at intricate time-tables, gangs of expert miners lived for a similar period in four narrow shafts beneath the German dug-outs, and an army of railway-men laid a most complete network of lines, while the infantry was well rehearsed by numerous practice advances far from the actual scene. Our airmen were especially brilliant during the preliminary bombardment, destroying twenty-four enemy planes and driving down twenty-three in this area in the first six days of June and losing only ten.

A German Counter-Attack. A Most Costly Failure.

LONDON, June 10. The latest news of the German counter-attack against our new positions of Messines Ridge shows that it was most costly to the enemy. Our drumfire and machine-guns combined to mow down the Germans, whose losses since the morning of the 7th are estimated at five times the total of the prisoners we have taken. In Thursday's fighting the Third Bavarian Division suffered a record disaster, only shattered remnants withdrawing. Prisoners testify to the terrible ordeal caused by our mines and artillery firing. As an instance of the extraordinary efficiency of our artillery, I am permitted to state that our batteries advanced so smartly after the infantry that a few hours after the battle began we had actually a more intense concentration of fire upon vital sections of the attack than at the opening, when every weapon was in a long-planned position. It has now been demonstrated that the British Army can take the initiative against the German at any time and place it chooses, with confident assurance of victory.

A Lull in the Battle.

British Consolidating New Positions.

LONDON, June 10. Reuter's correspondent at Headquarters says:—There has been a comparative lull in the battle of Messines during the night-time. Since his futile counter-attack yesterday, in which our artillery caused havoc among his infantry as it advanced across the open, the enemy has made no further attempt to re-take any of the important positions he has lost. Our prisoners are now considerably over six thousand, and it is certain that many guns and trench-mortars have fallen into our hands, which there has not yet been time to collect and count. Therefore, it seems reasonable to question whether the Huns are in a position, after the terrible hammering they have received, to carry out a big attack against us. Meanwhile we have been very busy consolidating our gain, getting up guns and making every preparation to ensure the retention of the fruits of victory. Pioneers have dug in a most praiseworthy way in the hot June sun, the New Zealand Sappers, stripped to the waist and nearly black with grime, yesterday shovelled communications through the churned-up ground on which almost every trace of German trenches and strong posts had been smashed out of existence. The more I hear about the battle, the clearer it becomes that it has been successful in the fullest and most complete sense of world. Everything seems to have worked precisely as designed, and the victory is no less a tribute to the wonderful efficiency of the staff work which preceded it than to the gallantry of the troops.

FRENCH FRONT

Sharp Artillery Duel.

LONDON, June 10. Last night's French communique reported a sharp artillery duel southeast of St. Quentin and northwest of Braye-en-Laonnois where an enemy raid was easily repulsed. The day was quiet elsewhere.

Allied Success in France.

ALLAHABAD, June 10. LONDON, June 9th.—An American correspondent at the French front points out that the fighting in France is now almost wholly for the possession of observatories. He says:—After the battle of the Marne the Germans took up the position Commanding their opponents' lines. These are now being wrested from them. When the French who had already taken the Chemin-des-Dames and Moronvilliers with the most valuable outworks northward shall be able in their turn to overlook every German movement the war on the western front will be practically won. This was apparently written before General Plumer's army had added the conquest of Messines Ridge to that of Vimy Ridge, providing another example of how the Germans are being pushed on the lower ground. Prior to our offensive their observation points served them well. An added significance is given to our success by the fact that the enemy were fully prepared for the attacks. German newspapers had been pointing out the obvious meaning of the volume of British artillery fire at the point where the German line formed an inviting salient. The 'Daily Mail's' correspondent at the front remarks:—"One might as well try and hide London as to try and hide preparations for a modern attack. The accumulations of batteries and railway lines were unmistakable. Trenches had been crumpled up; raids and practice barrage had swept the whole field of battle. The Germans had replied with equal preparation and had cloaked thousands of guns behind the ridge and had said in almost so many words 'Attack us if you care.' The battle was as open a challenge as ever men fought in the lists". Nevertheless, another correspondent declares that the exact moment of the attack was a surprise. "The enemy had expected it to be delivered on the King's birthday. In one place we found reliefs in progress and took prisoners who only arrived from the eastern front that night". These, were, according to another account, the only prisoners whose morale was unaffected by our long preparation and enormous mine explosion which was the special feature of this attack.

Other prisoners complained that food could not be brought up and sleep was impossible as our shells dropped accurately in the support trenches day and night. "But all this was nothing compared with the mine explosion we saw. No one escaped. There was indescribable confusion. The earth simply opened and our line disappeared. Then the British went through them without appearing to suffer any casualties. The German artillery was silent. Hardly a machine gun spoke from the redoubts undamaged by the mines. It is said that Mr. Lloyd-George had himself awakened at three o'clock in order to listen to the mine explosion which he heard distinctly at Walton Heath."

French writers draw attention to the way our new advance threatens Prince Rupprecht's right and to the possible outflanking of the strong defences between Lille and Cambrai.

TELEGRAMS.

Renewed German Attempts Fail.

LONDON, June 10. This afternoon's French communique says:—Our batteries were very active during the night in the region north of St. Quentin. The Germans renewed their attempts at various points in Chemin-des-Dames from south of Fismes to east of Cernay, where the artillery duel continued violently. Our fire dispersed four successive attacks north east of Cernay, and also two "Coups-De-Main" north of Froidmont farm. The enemy suffered heavily.

Lively Artillery Activity.

LONDON, June 10. Last night French communique reported that on the Chemin-des-Dames artillery activity had been lively. The enemy did not attempt again to attack.

NORWAY

Norwegian Officers' Treachery.

British Information Sold to Germany.

LONDON, June 10. CHRISTIANIA.—Remarkable revelations have been made in a spy case heard here. The public has been astonished and disgusted at the fact that three Norwegian officers of the Bergen-Newcastle Steamship Line were paid so much money for giving German information regarding the movements of ships and light signals in a British harbour, details of British ships repairing and building, and the position of British mine-fields. Some newspapers protest against the light sentences, namely a few months' imprisonment, imposed on the accused.

ARMENIA

War in Armenia.

ALLAHABAD, June 10. The "Pioneer's" Cairo correspondent writes:—About our advance in Palestine there is no definite news from our eastern front nor is there much known here of what has been going on there. A communique issued locally by G. H. O. this week states that since our last forward move there has ensued a period of consolidation and preparation during which minor operations have been carried out with uniform success. Our patrols and mounted troops have constantly hurried the enemy taking prisoners practically every day. During April just under 500 prisoners were brought in this manner. Our aircraft is reconnoitring enemy's positions and bombing his troops and communication. Our artillery have effectively bombarded Gaza and the enemy works in its neighbourhood scoring several direct hits on guns and blowing up ammunition dumps. I hope to be in a position next week to give you particulars of the fighting that has gone on in Palestine during the past six weeks.

Indian Telegrams.

[FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.]

[BY WIRE.]

SIMLA

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, June 10. The following telegram dated 8th inst. has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—The British commenced a new offensive round Messines by a gigantic explosion, in which a million pounds of high explosives were used, and after a massed gun-fire of greater intensity than in the previous battles, the Messines-Wytschaete ridge, which for 2½ years had dominated the British position in the Ypres salient, was stormed and the villages Messines, Wytschaete and Oostverne captured, and many strongly-organised woods and defended localities on a front of over 9 miles taken. The enemy counter-attack was broken up by artillery fire. The British captured many guns, trench mortars and machine-guns, and over 5,000 prisoners. There was great air activity during the battle. The British also attacked between Gavrelle and Roeux east of Arras and captured the enemy position on a front of about a mile and gained ground south of the river Souchez.

British naval forces bombarded the naval bases and workshops at Ostend and caused great damage. They also sank one and badly damaged another German destroyer.

Sixteen German aeroplanes raided the Essex Coast and attacked the naval establishments on the Medway, but 10 were brought down by gun-fire and British aeroplanes.

The Germans again attacked French positions at various points on the Craonne plateau. At one point they gained a footing, but elsewhere were thrown back.

The Austrians have been pushing the counter-attack on the new Italian positions south of the Carso with great energy striving to free the Hermada position from the Italian menace. They have recaptured some trenches which the Italians had taken.

The weekly return of submarine losses shows that improvement is continuing. 2,693 ships of all nationalities arrived at and 2,642 sailed from British ports. Fifteen British merchant vessels over and three under 1,600 tons were sunk.

Indian War Loan.

Increased Facilities.

SIMLA, June 10. Facilities have already been provided whereby purchasers of Post Office Cash Certificates can, if they so desire,

deposit them with the Accountant-General of Posts and Telegraphs. The Government of India have now decided to extend these facilities by permitting the deposit of Post Office Cash Certificates in the District Treasuries for safe custody.

CALCUTTA

Latest Figures.

CALCUTTA, June 10.

Applications to the War Loan now amount to Rs. 28,43,77,700 exclusive of Rs. 1,35,05,675 subscribed through the Post Office section of the loan up to the 6th June and Rs. 1,81,12,447 invested in Post Office Cash Certificates up to 15th May. Details are as follows:—

	Rs.
Bengal	8,18,25,800
Bombay	8,15,26,900
The United Provinces	2,50,90,100
The Punjab	1,98,51,800
Burma	1,45,49,200
Central Provinces	58,82,700
Bihar and Orissa	36,62,100
Assam	7,82,600
H. H. the Nizam of Hyderabad	75,00,000
H. H. the Maharaja of Gwalior	64,21,000
Mysore State	47,77,800
H. H. the Nawab of Bhawalpur	40,00,000
H. H. the Gaekwar of Baroda	31,57,800
Minor Administrations	1,22,96,600

Calcutta Syndicate's Contribution.

CALCUTTA, June 10.

The Syndicate of the Calcutta University have decided to invest forty thousand rupees in the War loan.

BOMBAY

Sind Doctors and the I. M. S.

Reply to Assistant Director's Appeal.

KARACHI, June 10.

In response to an appeal made by Colonel S. C. Philson, Assistant Director of Medical Services, at the dinner of the Sind Medical Union, the Union called an urgent meeting to consider the whole question of temporary commissions. The following resolutions were unanimously passed:—That if the members of the Sind Medical Union were given part time work in the Karachi war hospitals or any other local work they would be willing to accept the same in order to relieve men of regular services, it being understood that such medical men would conform to departmental discipline and that the claims of their military duty should be their first consideration, that in the case of senior practitioners volunteering to take up temporary commissions some recognition of seniority be given in rank higher than that of a Lieutenant, that the Union feels sure that a good number of members will accept these temporary commissions if the Government held out definite promise of making them permanent even in due course. If however the Government cannot for the moment hold out such a definite promise the Union would like to know what proportion of such appointments would be made permanent.

Education at Karachi.

KARACHI, June 10.

The Commissioner in Sind, speaking at a prize-giving ceremony at the Karachi Grammar School, pointed out that the school was the only high school for European boys and girls in Sind and he did not think there was any in the neighbouring province, Baluchistan, or in that portion of the Punjab which separates Sind from Lahore by 500 miles. Dilating upon Karachi's great advantages as an educational centre, he said that Karachi had an excellent climate throughout the year and wonderful immunity from the fierce heats which in summer render life in the plains so difficult. He appealed to the Diocesan Society of Lahore, to Masonic and other associations for liberal support of the Grammar School. Referring to enthusiastic reformers who desired to see separate instruction for boys and girls and urged the necessity to separate the curricula, he said there were strong solid arguments behind those views, but it needed much time and money to give effect to them.

BURMA

Prison Administration in Burma.

Annual Report.

RANGOON, June 10.

A resolution is issued by the Local Government to-day on the report of prison administration in Burma for the year. Two prominent features of the jail administration for the year were the abnormally large proportion of the jail population of the province and the excess of the number of prisoners over the accommodation provided. The daily average of prisoners rose from 17,475 to 18,020 which works out at 15 per cent of the total population or higher than any other province in India. The number of prisoners at the close of the year was 17,465 compared with 18,285 at the commencement.

PU-JAE

Storm Attacks A Train.

Whole Train Upset.

LAHORE, June 10.

An usual accident occurred to No. 1 Up mixed train on the Kohat Thal Railway at about 4.15 P. M., on the 6th instant between Doba and Kahi. The train on coming round a bend was struck by a very violent storm which upset the whole train consisting of seven third class coaches, one composite and two brake vans. The engine, however, remained on the rails and as soon as it was possible the engine was cut off and run to Kahi for assistance. Two third class passengers were killed and five injured. No great damage was done to the stock on the permanent way. On news being conveyed to Kohat assistance was at once sent up and

the line cleared by the morning. It was for untate there were not more casualties. The storm was reported to be extremely violent. The driver was trying his best to get into a cutting for protection but the train was blown over before he could reach it. An enquiry is being held on the spot by the Senior Government Inspector and Deputies of the Department. ("J. & M. Gazette cable.")

UNITED PROVINCES

Murder in Train.

ALLAHABAD, June 10.

At the Allahabad High Court Justices Tudball and Rafiq are engaged in hearing the appeal preferred by the Local Government against the order by the Sessions Judge of Cawnpore acquitting Kunji and Nagali of murder of Mussamat Munni. The prosecution alleged that two trunks were found at Jhansi station abandoned in a third class carriage. They were opened by police and in one of them was found the body of a woman whose throat and legs had been cut, and other various articles of clothing and other things. About a month and a half after the Sessions Judge of Jhansi received an anonymous letter which stated that the body which had been found in the box at Jhansi railway station was of the daughter of Pundit Radhi Lal of Cawnpore, and Debi Sahai had murdered the woman and Debi Sahai's wife would tell the whole story of murder. The women when questioned gave a detailed account of the murder of one Mussamat Munni by Kunji and Nagali, the present accused as well as her husband Debi Sahai who was absconding. The murder was alleged to have been committed for the sake of the deceased's jewellery. Their Lordships directed the Civil Surgeon to appear before them and give evidence.

SOUTH INDIA

Sir S. Subrahmanyam Iyer.

On the Threatened Suppression of

Home Rule Propagand

MADRAS, JUNE 10.

We publish with great pleasure the following letter of Sir S. Subrahmanyam Iyer:—

TO MY COUNTRYMEN.

We have all read the speech of H. E. the Governor of Madras to his Legislative Council, in which he foreshadows measures for the suppression of the Home Rule propaganda, and asks for support in the measures taken, of all who have personal or hereditary influence. I answer that appeal, being a responsible public man, having held high judicial office in the State, having been recognised and rewarded by the Crown, and honoured by my University, and being an old man, of trained caution in coming to a decision, and of mature judgment I therefore think it is my duty to the Government to state my position.

Before I was raised to the Bench, I was a Congressman, and to me Self-Government, or Home Rule, is no new thing. I believe and have long believed, that its early establishment is vital for the welfare of the country and the stability of the Empire, and that it is therefore necessary to carry on a constitutional and educative agitation for it, as ordered by the Congress at its last session. Believing thus, I gladly accepted the Honorary Presidency of the Home Rule for India League, Honorary only because my health forbids active and strenuous work. I cannot retrace my steps; I will not resign my office, even if the League be declared unlawful. I am ready to face any penalties which may follow on my decision, for I believe that the time has come when God in whose Hands are all earthly Governments, calls on India to assert that right to Freedom which He has given, and to claim Self-Rule in the words of the Congress in the Reconstruction of the Empire after the war. To defend Home Rule is to me a religious as well as a civic duty, and this duty I will discharge. I call on you, my countrymen, to do the same.

S. SUBRAMANYAM, K. C. L., L. L. D.

Retired Acting Chief Justice of

MADRAS HIGH COURT

Latest Telegrams.

[REUTER.]

LONDON, June 10

Admiralty announces that latest reconnaissance at Ostend shows that all large shipping has been removed. Two destroyers which was reported being towed to Zeebrugge were probably those damaged in bombardment. Harbour appears to be deserted.

British communique says there has been no further counter-attacks southward of Ypres but enemy artillery was active here also in neighbourhood of Fontaines Croisilles We. made a successful raid southward of Souchez river. We brought down six aeroplanes and drove down three others out of control. Three of ours are missing.

It transpires that four officers in German Staff car which ascended yesterday was attacked at close range by an aeroplane were found dead riddled with shot along side overturned automobile.

ROME.—Italians have occupied Janina.

CAIRO.—Japan has recognized Venezuela's Government

THE GREAT WAR

Ulstermen Welcome Convention

7,000 Prisoners Captured at Messines

Slight Italian Reverses

AUSTRIAN DESTROYER SUNK BY ITALIAN SUBMARINE

THE HUNGARIAN CRISIS

AUSTRIAN PEACE DEPUTATION TO RUSSIA

GERMAN ESPIONAGE IN SWEDEN

[REUTER'S AGENCY.]

GREAT BRITAIN

The Irish Convention.

Unionists to take Part.

LONDON, June 10.

The Ulster Unionist Council have decided to accept the invitation to join the Irish Convention.

The Deciding Factor.

LONDON, June 10.

The resolution of the Ulster Unionist Council to participate in the Irish Convention said that the Council had been influenced by the representations of the Government that an Irish agreement would materially help in the prosecution of the war. Sir Edward Carson presided.

Speaking at a luncheon, at which the delegates were present, Sir Edward Carson said that politics must take a back place in the life-and-death struggle for the Empire. Whether the struggle was long or short the brave hearts of Ulstermen would never quake. They were determined with their fellow-citizens of the Empire at all costs and sacrifices to see the matter to a victorious conclusion. After referring to the splendid work of Ulstermen at the front, Sir Edward Carson said that he was exceedingly proud of the part all Irishmen who had gone to the front had played in the war, whether northerners or southerners. They had brought great credit and glory on their country.

The Navy's Work.

Referring to the work of the Navy, Sir Edward Carson said that the submarine menace was giving him daily anxiety. It was grave and serious, but he believed that the genius of British sailors would conquer the enemy. German commerce had been absolutely driven off the seas. Our was still maintained. The Admiralty never rested. That was the tradition of the service, and thereby they were going to win. Their sailors had all the spirit of Nelson's time, unflinching courage, great dash and daring, and ability, and were always, longing for prey. There was never a time when they had a greater naval service than to-day.

General Pershing's Declaration.

LONDON, June 10.

General Pershing was accompanied by his entire Headquarters Staff, numbering one hundred and eighty-six. Speaking at Liverpool, where he was ceremoniously received, General Pershing said that the voyage on the liner "Baltic" had been uneventful. They had been escorted by American destroyers. We are glad, he said, to be the standard-bearers of America in the great war for civilisation, and added that they expected to play a large part on the western front. General Pershing was warmly greeted by Lord Derby, Lord French, and other distinguished persons in London.

Reception by the King.

LONDON, June 10.

H. M. the King to day received General Pershing in audience.

Mr Balfour Returns.

LONDON, June 10.

Mr. Balfour has arrived in London.

Warm Tribute to America.

LONDON, June 10.

Mr. Balfour accompanied by Members of the British Mission was welcomed by Mr. Page and General Pershing at Euston. He stated that the voyage had been without incident and paid a tribute to the warmth of his reception by America and to the patriotism of Americans.

Major William Redmond M. P.

Died of Wounds.

LONDON, June 10.

Major William Redmond M. P., has died of wounds.

Deplored by all Irish Ranks.

LONDON, June 10.

The loss of Major Redmond is deplored by all Irish ranks. He was gallantly leading his men at Messines when he was hit. He was carried off in an Ulster Ambulance.

Awards of V. C.

LONDON, June 10.

The awards of the Victoria Cross announced in the "London Gazette" include eight posthumous awards. The following are among the recipients of the Cross:—

Colonel's Gallant Leadership.

LT. COL. E. DELAVEL HENDERSON, killed, North Strathshire Regiment.

He brought up a battalion under very heavy fire to the front line, incurring very heavy casualties. When the enemy counter-attack had penetrated the firing line and the situation was critical, Henderson, although wounded, jumped on to the parapet and advanced alone for some distance ahead of his battalion under the most intense fire. He was again wounded, but continued to lead his men most gallantly, and finally captured the objective with the bayonet. He was again twice wounded, and was eventually brought in a dying state.

Major's Successful Persistency.

MAJOR F. W. LUMSDEN, who had previously won the Distinguished Service Order, Artillery.

He brought in six enemy guns under the most intense fire. He was personally leading our artillery teams with infantry through the barrage when some of the teams were put out of action, but he traversed the barrage line again with teams and eventually charged the enemy who were endeavouring to rescue the sixth gun, drove them back, and secured the last gun.

Lieutenant's Gallantry and Devotion.

LIEUTENANT DONALD MACINTOSH, (killed), Seaforth Highlanders.

During an advance he was shot through the leg, but continued to lead the men, capturing a trench. He repulsed a determined counter-attack and was again wounded and unable to stand. Nevertheless he continued to control the situation, and then sufficiently recovered to proceed with fifteen survivors against the final objective, getting out of the trench with the greatest difficulty. He encouraged the men forward when he had been mortally wounded. His gallantry and devotion are beyond all praise.

Australian Airman's Gallant Rescue.

LIEUT. F. H. MACHAMARA, Australian Flying Corps.

During an aerial raid upon an hostile train another pilot was forced to land. Machamara descended to his rescue, despite approaching enemy cavalry and heavy rifle fire. Although severely wounded in the thigh he ascended with the stranded pilot when, owing to his wound, his machine overturned. Nevertheless he set his machine on fire, reached the stranded aeroplane, and, despite great loss of blood, flew home to the aerodrome, a distance of seventy miles, completing the rescue.

Australian Lieutenant's Devotion to Duty.

Lieutenant C. Pope, Australians.

Ordered to hold a most important post at all costs, which was heavily attacked by superior forces, he was surrounded, but fought unflinchingly until the ammunition gave out. Then, obeying the order literally, Lieutenant Pope was seen heading a charge into the superior force. His body, together with those of his men, was subsequently found surrounded by eighty enemy dead, sure proof of the most gallant resistance which was made.

Cap. Ball's Record of Valour.

Perhaps the outstanding record for conspicuous and consistent individual valour is the instance of the late Captain Albert Ball, Royal Flying Corps, who had previously won the Distinguished Service Order and the Military Cross. The Victoria Cross had been awarded to him for services between April 25th and May 6th when he took part in twenty-six combats, destroying eleven hostile aeroplanes and driving down many others.

TELEGRAMS.

On one occasion he fought single-handed six aeroplanes, on two occasions he fought five, and once four hostile machines. Each time he brought down at least one machine. Several times his machine was badly damaged. Nevertheless, when returning in this way, he had to be restrained from immediately ascending with another. Altogether Capt. Ball destroyed forty-three aeroplanes and one balloon.

Sailors and Soldiers.

Responsibility for Their Future Welfare.

LONDON, June 10.

In the House of Commons, Major Hunt asked whether, in view of the fact that our soldiers and sailors had been told that they were fighting for the very existence of the Empire and that resolutions had been passed in various parts of the Empire that the Governments of the Empire should accept sole responsibility of the settlement and future welfare of the Empire's sailors and soldiers, together with their near dependents, the Imperial Government were prepared to accept this responsibility.

Sir George Cave, Home Secretary, replied:—"I cannot say more at present than that the Government are carefully considering this subject of the importance of which they are fully aware."

Ministry of Food Control.

Capt. Bathurst Resigns.

LONDON, June 10.

Captain Charles Bathurst has resigned his position as one of the Parliamentary Secretaries to the Ministry of Food Control.

British Captives in Germany.

Misleading Figures.

LONDON, June 10.

Mr. Pease explains that the figure 42,831 given as the number of British prisoners in Germany includes the number of prisoners in all enemy countries. The error had given an exaggerated impression of the recent German captures.—"C. & M. Gazette."

The King's Congratulations.

LONDON, June 10.

H. M. the King has telegraphed to F. M. Sir Douglas Haig:—"I rejoice that, thanks to the thorough preparation and splendid co-operation of all arms, the important Messines Ridge, the scene of many memorable struggles, is again in our hands. Tell General Plumer and the second army how proud we are of the achievement by which in a few hours the enemy was driven out of the strongly entrenched positions he had held for two-and-a-half years."

British Socialists' Visit.

Passports to be Granted.

RUSSIAN GOVERNMENT VIEWS.

LONDON, June 10.

Speaking in the House of Commons, Lord Robert Cecil stated that the War Cabinet, after very careful consideration, had decided that it was desirable to issue passports to Mr. Ramsay MacDonald and Mr. Jowett to go to Petrograd if they applied for them, because the Russian Government had strongly and repeatedly expressed a desire that the representatives of the minority as well as of the majority of working class opinion should be allowed to visit Petrograd and it has expressly mentioned the Independent Labour Party as one of the bodies which it desired should have that opportunity. The War Cabinet were advised by those qualified to express an opinion, including Sir George Buchanan and Mr. Henderson, that a refusal would lead to a very serious misconception among our Russian allies and would cause a great discouragement to those in Russia most anxious to carry on the struggle for freedom with the fullest energy. If the passports were issued they would be issued for Petrograd. They were not intended to enable the holders to attend or participate in any International Conference at Stockholm and still less to communicate directly or indirectly with enemy subjects at Stockholm or elsewhere. And it was only on this express understanding that the passports would be issued. Passports to Petrograd would also be issued to representatives of the great majority of the working class if asked for.

Commander Bellairs suggested that the holders of passports should give a written undertaking not to participate in any Conference at Stockholm or elsewhere. Lord Robert Cecil replied that every reasonable and proper precaution would be taken.

Mr. Ramsay MacDonald asked whether conversations at Stockholm with persons like M. Branting would be precluded. Lord Robert Cecil reiterated that the condition laid down by the War Cabinet was that there must not be communication with enemy subjects. M. Branting was not only a very highly respected Swedish statesman but was by no means hostile to the cause of the Allies. — [Cheers]

Allied Ministers' Protest Published.

LONDON, June 10.

The protest of Messrs. Henderson, Thomas, and Vandervelde against the convoking of an International Socialist Conference before negotiations were concluded is published by the Council of Workmen's and Soldiers' Delegates, who have invited them to meet and discuss the protest.

Obituary.

Mr. William Cotton.

LONDON, June 10.

The death is announced of Mr. William Cotton, M. P. for Dublin County (South).

TELEGRAMS.

German Exchange.

Depreciating Daily.

LONDON, May 10.

Neutral values of the Reichsmark are going down daily. Amsterdam quotes 34 and three-quarter guilders per hundred marks compared with 59 and quarter normally.

FRANCE

The 'No Annexation' Policy.

Rumanian Premier's Views.

LONDON, June 10.

PARIS.—An interview with the Rumanian Premier is published in which the Premier says Rumania adheres to the aim of liberating Rumanians in Hungary and considers that the Russian "No Annexation" formula is consistent with such liberation. Rumania expects the Allies to respect their engagements.

RUSSIA

Peasants' Congress's Decision.

LONDON, June 10.

PETROGRAD.—The Peasants' Congress has passed a resolution urging the army to submit to discipline and defend the country, and favouring peace without humiliating annexations or indemnity with the right of each nation to dispose of itself.

A Forthcoming Congress.

LONDON, June 10.

An All-Russian Congress of Councils of Workmen's and Soldiers' Delegates is being arranged at Petrograd. Fifteen hundred delegates are expected. Only delegates representing not fewer than 25,000 members will have a decisive vote. All members of the Government have been invited to attend.

General Alexieff's Retirement.

LONDON, June 10.

PETROGRAD.—It is announced that General Alexieff was placed on half-pay because the Government did not consider him to possess the energy, enthusiasm, and confidence necessary at the present juncture.

Austrian Peace Deputation.

Arrives in Petrograd.

Under Arrest.

LONDON, June 10.

The Petrograd correspondent of the "Times" says that a deputation from the Austrian Army has arrived there. It consists of two Generals, two Colonels, twenty other Officers, and fifteen soldiers, and they were provided with passes from the Front to enable them to communicate terms of peace to the Russian Government or alternatively to the Council of Workmen's and Soldiers' Delegates.

Another telegram from Petrograd says that the Austrian deputation reached Kishineff, where it was arrested and orders were given for it to be brought to Petrograd.

Reason For Arrest.

A telegram, despatched from London later than the foregoing, says that Russian Headquarters on the Rumanian front announce the arrest of the alleged Austrian "parliamentaires" including Princes and Staff Officers, on the ground that they were merely inciting to treason Russian soldiers and chiefs.

Enemy Withdrawing Troops.

Reinforcements Sent to Other Fronts

LONDON, June 10.

PETROGRAD.—The continued withdrawal of enemy troops is reported from the Russian front to the British, French, Italian, and Mesopotamian fronts. In some cases all men under thirty years are being transferred.

Stirring Appeal to the Army.

By Workmen's and Soldiers' Delegates.

LONDON, June 10.

PETROGRAD.—The Council of Workmen's and Soldiers' Delegates has issued the following appeal to the Army:—The German commander on the Eastern front has sent a wireless message to our troops proposing a cessation of war without rupture with our allies. He talks in this way, because he knows that we should reject an over-proposal for a separate peace. That is why he invites us to a separate armistice and secret "parlances." He declares that a separate armistice does not offer any advantage to Germany. This is untrue, for speaking of the inactivity of the Germans on the Russian front, he forgets what Russians do not forget, namely, the Russian defeat on the Sankhed. He has forgotten that Russians know whether German troops have been taken from our front. He has forgotten that Russians hear the noise of the bloody battles of the French and British. He has forgotten that the overthrow of the Allies would mean to overthrow of Russia and the end of her political liberties.

General Gourko's New Post.

LONDON, June 10.

PETROGRAD.—General Gourko, having asked permission to resign in contravention of M. Kerensky's order of May 18th prohibiting officers from resigning, M. Kerensky has relieved General Gourko of his command on the Western Front and appointed him General of a Division.

ITALY

Enemy Strongly Reinforced.

Italians taken at a Disadvantage.

LONDON, June 10.

A correspondent at the Italian Headquarters says that the Italians have momentarily lost their hold on the slopes of Hermada and are back on low ground. They made magnificent attempts to regain the lost ground, but large enemy reinforcements prevented them from gaining a hold on it. The fighting recently has been of the hurricane order, the enemy hitting hard. He has been strongly reinforced from the eastern front with both men and guns. The enemy made twenty vain attempts to recover ground in the Vodice Sector and lost very heavily. Generally speaking, though the Italians have lost ground at one point where the Austrian counter-stroke took them at a disadvantage, their net gain remains most important.

Austrian Recovery of Ground.

An Italian Explanation.

LONDON, June 10.

UDINE.—An Austrian communique claims that ground had been taken from the Italians, but the boasted gain consists merely of a few yards along a front of two miles from south of Jamiano to the Timavo river. It was impossible for the Italians to retain the ground which was wholly marshy, backed by a river and swept by artillery from Hermada.

Huge Forces Employed.

LAHORE, June 10.

LONDON, June 9th.—The Exchange Telegram Company's Rome correspondent says:—It is estimated that 100,000 Austrians took part in the recent counter-offensive which has now worn itself out. ("C. & M. Gazette.")

Enemy attack Driven Back.

LONDON, June 10.

An Italian official communique says we drove back attacks on the Vodice and South of Mont San Marco.

The Stockholm Socialist Conference.

Italian Government's Decision.

LONDON, June 10.

ROME.—The Minister of the Interior announces that no passports will be given to Italian Socialists intending to participate in the Conference at Stockholm which is considered to be a manoeuvre of the Central Powers helped by Russian Extremists.

SOUTH AFRICA

South Africa Favours Representation.

LONDON, June 10.

J. HANNESBURG.—Socialist and Labour circles are actively opposed to German militarism and favour representation at the Stockholm Conference in order to voice working-class opinion against the handing back of German colonies. Colonel Creswell, leader of the Labour party, is suggested as delegate.

GREECE

Royalists and Venezelists.

Reconciliation Proposed.

LAHORE, June 10.

LONDON, June 9th.—The "Times" correspondent in Athens says that the Venezelists' paper "Patris" published a statement to the effect that the Zaimists had proposed a scheme for reconciling the Governments at Athens and Salonika. The scheme was to include King Constantine's abandonment of neutrality. A Gounarist paper denied the statement, upon which it was officially announced that the denial was unauthorised. ("C. & M. Gazette.")

AMERICA

Conscription in Canada.

Liberal Opposition.

LONDON, June 10.

OTTAWA.—Owing to Sir Wilfred Laurier's opposition to conscription, negotiations for a Coalition Government have broken down.

Leading Liberal Newspaper's Attitude.

LONDON, June 10.

TORONTO.—The "Globe" the leading Liberal newspaper, has broken with Sir Wilfred Laurier on the conscription issue.

The Liberty Loan.

LONDON, June 10.

NEW YORK.—Messrs. Morgan and Co. have subscribed fifty million dollars to the "Liberty" bonds.

Disastrous Earthquake in South America.

Seven Towns Totally Destroyed.

LONDON, June 10.

Reuter's correspondent in San Juan Dal Sur (Nicaragua) cables that San Salvador, the capital of Salvador with a population of over twenty thousand, has been totally destroyed. No details have been received, but there is no doubt that the disaster is due to an earthquake and volcanic eruption.

(Reuter's correspondent in Tegucigalpa (Honduras) adds that six other towns in Salvador have been destroyed.)

Cause of Disaster.

LONDON, June 10.

SAN JUAN DEL SUR.—LATER.—Everything within a radius of thirty miles of San Salvador was destroyed. The disaster was due to the eruption of the volcano San Salvador, at the foot of which the city is situated. The people of the San Salvador are camping in the streets and parks.

Few Casualties.

LONDON, June 10.

NEW YORK.—The President of Nicaragua states that the earthquake destroyed San Salvador, Santatecla, and the neighbouring towns and villages. The casualties were few.

ARGENTINA

Turkish Plots in Argentina.

Destruction of Preserved Meat.

LONDON, June 10.

BUENOS AIRES.—Turkish plotters have destroyed an enormous quantity of preserved meat at Liebig's establishment at Colono. (Argentine)

SPAIN

The Spanish Crisis.

Removal of Wavering Politicians.

LONDON, June 10.

MADRID.—The Spanish Crisis has arisen due to the differences between the Government and the army. It transpires that General Marina sent a letter to the cabinet requesting its immediate approval of the recommendations of the infantry defence council without modification. It is stated that the recommendations are justified by the intolerable abuses, and the military propose cleansing system of administration by the removal of politicians oscillating between despotism and supineness. Other sections are following example of the military. It is believed that Senor Dato will form a Cabinet.

HUNGARY

Hungarian Political Situation.

LONDON, June 10.

Hungarian political crisis has taken a surprising turn. Democratization of the Government through universal secret ballot is progressing. Count Esterhazy, new Hungarian Premier is a moderate statesman.

New Hungarian Premier.

LONDON, June 10.

AMSTERDAM.—A Budapest telegram says that Count Moritz Esterhazy has been entrusted with the formation of the Cabinet.

WAR AT SEA

Entente Naval Questions.

A German Delusion

LAHORE, June 10.

LONDON, June 9th.—Captain Persius, writing in the "Berliner Tageblatt," points out the difficulties attending any endeavour by the Entente to destroy the naval ports of Germany by means of their fleets. No such scheme has been mooted outside Germany. It is believed that the recent aerial and naval activity against the Belgian coast combined with German "nerves" has suggested the idea. ("C. & M. Gazette.")

More Submarines Being Sunk.

French Minister's Statement.

LONDON, June 10.

PARIS.—In a debate in the Chamber on submarineism, the Minister of Marine said that during the war eighteen hundred voyages had been made between France and Algeria and only one steamer, the "Medjerda" had been sunk because the captain chose his own route. The number of submarines sunk had appreciably increased lately owing to improved allied surveillance.

Austrian Destroyer Sunk.

LONDON, June 10.

ROME.—An Italian submarine torpedoed and sank an Austrian Destroyer in the Adriatic on June 4th.

BRITISH FRONT

Enemy Attempts to Regain Positions.

Powerful Counter-attack Defeated.

LONDON, June 10.

P. M. Sir Douglas Haig this afternoon says:—The enemy at seven o'clock yesterday evening, after heavy artillery preparation, launched a powerful counter-attack against nearly the whole of our new front southward of Ypres from St. Yves to northwards of the Ypres-Comines canal, a distance of six miles. A large force composed of fresh divisions delivered the attack with great determination. Under our destructive artillery and machine-gun fire the attack was completely repulsed at all points. Fighting was particularly fierce eastward of Messines, and also in the neighbourhood of Klein Millebeke, northwards of the canal. The enemy's attacks had broken down by midnight with great loss all along the line. We retain possession of the whole of the ground captured since the commencement of the battle.

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

(౧)

ఈ సంవత్సరము గుడివాడ కాశ్యపింపబడిన కమ్మ మహాసభ విషయమై ఏమియు తెలియబడలేదనియు, తెలిసిన వారెవరైన తెలుపవలెననియు పలువురు వ్రాయుచున్నారు.

కృష్ణాజిల్లా భీమవరముతాలాకావల్లూరు గ్రామమునందలి శ్రీ లక్ష్మీవృంధిపా పుస్తకభాండాగారము యొక్క ప్రథమ వార్షికోత్సవము గతమాసము 26వ తేదీన సాకులూరు అప్పలా చార్యులుగారి ఆధ్వర్యమున జరిగినది. వరిగొండ సత్య నారాయణయూర్తి, మండపర్తి నూర్వప్రకాశరావుగారు ఈయత్సవమును జయప్రదముగ సాగించినవి కావ్యదర్శి వ్రాయుచున్నారు.

గతమాసము 25వ తేదీన కవులవరం గ్రామమున ఆంధ్రలక్ష్మీవిద్యాలయ మందిరమునందు బాబ్బా పద్మవాధ్యుగారి ఆధ్వర్యమున ప్రాత విద్యార్థుల ప్రథమసభ జరిగినది. దైవప్రార్థన జరిగిన వెనుక కావ్యదర్శి రిపోర్టును చదివిన అనంతరము ఆధ్యక్షులు లుపన్యసించిన పిమ్మట అల్పాహారములు సభ్యుల కొసంగబడెను. రాత్రి పీఠాన్ని నారాయణ రావు నాటకము ప్రదర్శింపబడెను. పిమ్మట నారాయణరావు, గుమేర్సింగు ఆనందభాయి వేషధారులు తమ పాత్రల నమ్మకముగ ప్రదర్శించినవి కావ్యవరమునండి ఒక విలేఖరుడు వ్రాసెను.

ఈనెల 5వ తేదీన నెల్లూరుజిల్లా కోయలూరు గ్రామమునందు కృష్ణదేవరాయసమాజము సభ ఓరుగంటి వేంకట నుబ్బయ్య బి. ఏ. గారి ఆధిపత్యము క్రింద జరిగినది. ఈగ్నర లక్ష్మీనారాయణ (బారిష్టరు) గారు గ్రామజనలకు బాగుగా తెలియునట్లు స్వరాజ్యమును గూర్చి యుపన్యసించిరి. ప్రా. శె. సరు. బి. రామజోగ రావుగారు జాతీయ వ్యాయామములను గూర్చి యుపన్యసించి వ్యాయామసంఘము నేర్పరిచిరి. దీనికి రామజోగ రావు గరిడీయని పేరెడ నూచింపబడినది. కృష్ణదేవరాయ సమాజములమున గొప్పవారు చేరి స్వరాజ్యము ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రములను గూర్చి బోధింపించవలెను.

బళ్లారిజిల్లా మాన్యునాల్లిలోని పేదవిద్యార్థి నిధి వారును యువజనసాహిత్య సంఘము వారును గతనెల 30-వ తేదీన బళ్లారి హైకోర్టునకు సగరూరు నారాయణరావుగారి ఆధ్వర్యమున క్రింద సంవత్సరమును జరిపిరి. ప్రార్థన జరిగిన వెనుక రెండు సంఘముల రిపోర్టులను చదువబడెను. సాధారణ కావ్య క్రమము జరిగిన వెనుక ఆధ్యక్షులు ఉపన్యసించి విద్యార్థులపై నూతనముగా నుంచబడిన నిర్బంధమును గూర్చి విడివిడి ప్రస్తుత దేశస్థిలో ఇట్టి యుత్తరువు అనందస్థులనుగిరి. రాత్రి బృహన్నల నాటకము ప్రదర్శింపబడెను. దీనివలనవచ్చిన సొమ్ము పేద విద్యార్థి నిధి కొరంగబడును.

బలమూరుమహాదేవయ్యగారు:—జూన్ 5-వ తేదీన వెంకటగిరియందు కాశీ విశ్వవాధస్వామి రథోత్సవము జరుగుచుండగా, జనబంధులు ఆనందంబున నుండ పూర్వము వెంకటగిరి సంస్థానమునకు దివానుగానుండి ఫీంఛను తీసికొనిన బలు మూరు మహాదేవయ్యగారు దివి కేగిరి. వీరు 1841 సంవత్సరము నందు వెంకటగిరినే జనన చుండి ప్రస్తుతపు వెంకటగిరి పురాధీశుల పితామహులగు, రాజా సర్వజ్ఞ కుమార యాచేంద్ర బహదూర్ వారితో బాల్యము నుండియు ఆ సేతు హిమచల పర్వతము యాత్రలుచేయుచు, వారివలన, రత్న, గజాశ్వములు గ్రహించి 1881 సంవత్సరము మొదలు 1884 సంవత్సరము వరకు ఈ సంస్థానంలో దివాన్ హోదా మువ్వరు మొదలలో రెండవ మొదలుగానుండి ఆత్మంత సేవతో పనిచేసి 1885 సం॥ సర్వజ్ఞ కుమార యాచేంద్ర బహదూర్ వారి పంపున జట్ ప్రోత్ సంస్థానం దివాన్ పదవినిండి, ఆ సంస్థానాధీశుల మన్ననలు వైకొని 1892 సం॥ వెంకటగిరి జేరి 1895 సం॥ మొదలు వెంకటగిరి సంస్థానమున జమాబందీ ఆఫీసుగానుండి 1899 సెప్టెంబరు 22-వ తేదీన దివాన్ పదవి నొంది సన్మానముల నందిరి. వీరు 17 సంవత్సరములు దివాన్ పని చేసిరి.

నదరక్ డివిజన్ కస్తము డిప్యూటీ కమిషనరు ఇ. గ్రహం, బి. సి. ఎస్. గారు కార్యంతరాసత్త త్రెనయన బి. డబ్ల్యూ. బి. టి. నైమింగుగారిని వారిస్థానమున తాత్కాలికముగ డిప్యూటీ కమిషనరుగ నియమించిరి. వీరిస్థానమున సప్రాటముగ సి. ఎఫ్. హెర్బ (ఇన్ స్పెక్టరు) గారిని అసిస్టాంటు కమిషనరుగ నియమించిరి.

5వ గుంటూరు నుండల వర్ణాశ్రమ ధర్మసభ.

ఈసభాచేపల్లెపురమున గతమాసము 29వ తేదీన ధర్మసభను గుంటూరునుండల సభామందిరమునందు సమావేశమయ్యెను. ప్రార్థనాధికములు గడవిన తరువాత ప్రధాన అధినారాయణ శాస్త్రిగారి స్వాగతోపన్యాసమును నూత్న నాధం వేణుగోపాలరావుగారు చదివిరి. పిమ్మట సభ్యుల గౌరవనాథ శాస్త్రిగారిధ్వర్యమున వహించి గంభీరపన్యాసము మొనరిరి. తేవాలి సంస్కృతకళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు నోరి ములహర్షాశాస్త్రిగారు కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్య శాస్త్రిగారు మున్నగు వారినేకులు సభకువచ్చిరి.

చురుసటిదినమున నోరి ములహర్షాశాస్త్రిగారు వేద శాస్త్రప్రామాణ్యమును గూర్చియు, పిమ్మట వివాహమును గూర్చియు, వావిలాల శివారధానిగారు వర్ణాశ్రమధర్మములను గూర్చియు, కృష్ణావసంహార శాస్త్రిగారు వితంతు

వివాహములను గురించియు, రామసం వేంకటేశ్వరుల వశుల్యకన్యాశుల్కములను గూర్చియు, తేకురుళ్ళ రాజగోపాల రావుగారు (ప్రకృతిశాస్త్ర) ద్వైతములను గూర్చియు మహర్షి సింఛిరి. 31వ తేదీన అనేకులు పలుమలు నిష్కయములను గూర్చి యుపన్యసించిరి. ఒక స్థాయిసంఘ మేష్టరుల దీర్ఘ నింపబడెను. విద్యార్థుల వ్యాసములు, కజస్వల వివాహములు శాస్త్రవిధానము లనియు దేశానందధానము లనియు, కన్యాశుల్క వశుల్యములును, అత్తర్ష ప్రాయమునకు బోలడిన బాలికల వివాహములును అశాస్త్రీయములనియు, వర్ణాశ్రమ ధర్మములు మన పురోగృహిణి భంగకరములు కావు గాన ఆచారమోగ్యము లనియు; ఆంధ్రదేశమున వర్ణాశ్రమ సభల వెన్నెరవ చేయవలెననియు; విదేశములకుబోయి చచ్చినవారు ధర్మమృతులు గాన వారిని సంఘమున చేర్చుకొన గూడదనియు, త్రిమంధిపతులతోను, గురువులతోను ఈ విషయమున సంప్రదించి ప్రాయశ్చిత్తముతో అభ్యాజ్ఞతో బడయవచ్చుననియు తీర్మానము లుపసాదింపబడి ఆమోదితము లయ్యెను.

5వ ఆంధ్రవర్ణాశ్రమసభ.

ఈనెల 3వ తేదీన తాతీఖులలో నెల్లూరు పురంబున అయిదవ ఆంధ్రవర్ణాశ్రమసభ సమావేశమయినది. బాపట్లలోనుండు శ్రీ బ్రహ్మానందస్వామి, నెల్లూరులోనుండు శ్రీ నిత్యానంద స్వామి, మైసూరునుండి ఎ. గోవిందాచార్యస్వామి, యం. ఆర్. ఎ. యస్. విద్యాధూమణి వేదాంత రత్న గారును, మంభ కోణమునుండి కె. యస్. రామస్వామి శాస్త్రిగారు బి. ఎ. బి. యల్ తంజావూరునుండి యజ్. కె. రామస్వామయ్య బి. ఎ. బి. యల్ గారు, కాకినాడనుండి కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్య శాస్త్రిగారు, చెన్నపురినుండి వేదము వేంకటరావు శాస్త్రి కమపర్తి మార్కండేయ శర్మగారు గుంటూరునుండి కోటిశర్మ రత్న శాస్త్రిగారు, కలికివాడునుండి విద్యావర్ణ పంచాన న దివనాంతులగు విక్రమాల రామచంద్రాచార్యులుగారు మున్నగు పండితు ల నేకులు వచ్చిరి. 5వ తేదీ ఉదయము లక్ష్మీనరసారణ్ణిగారి పురమందిరమున సభ కూడెను. ప్రతి నిధులు నూక సంకీర్తనము చేయుచు సభామందిరమునకు వచ్చిరి. సన్మాన సంఘాధ్యక్షులగు కామభేట సీతారామ రావుగారు స్వాగతోపన్యాస మొనరిరి. వీరు వర్ణాశ్రమాచార ధర్మముల బాగుగ నున్నదిచిరి. హైకోర్టునకు టి ఆర్. గారుచంద్రయ్యగారు సభాధ్యక్షుల వహించిరి. వీరు సప్రమాణ సముక్తికములతో లేచి ప్రారంభోపన్యాసమును చదివిరి. మధ్యాహ్నము మూడు గంటలకు సభ తిరిగి సమావేశమయెను. కోటిశర్మ శర్మ శాస్త్రిగారు శాస్త్రియ సంస్కారములను గూర్చియు, మహామహాపాధ్యాయ నాథా కుబ్జుగారు శాస్త్రిగారు ధర్మమునుగూర్చియు, విద్యావర్ణ పంచాన న రామచంద్రాచార్యులు గారు వేదప్రామాణ్యమును గూర్చియు గోవిందాచార్య స్వామిగారు వర్ణాశ్రమ ధర్మములగుర్చియు వింతలపల్లి వరసింహ శాస్త్రిగారు కార్యకర్తలగు గూర్చియు నుపన్యసించిరి. రామస్వామి శాస్త్రిగారు వర్ణాశ్రమముల గురించి ఆంగ్లేయభాషలో నుపన్యసించిరి.

నాల్గవ తాతీఖున ఉదయము 7 గంటలకు సభ కూడినది. కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్యగారు, మున్నగువారు వర్ణాశ్రమములను గూర్చియు, వేదము వేంకట్రాయ శాస్త్రిగారు ఋతుకు సతీ వివాహములను గూర్చియు శ్రీ బ్రహ్మానంద స్వామిల వారు ఏతత్సభల యావశ్యకతను గూర్చియు రామస్వామి శాస్త్రిగారు రామా యణము, కజస్వల యొక్క మహాత్ముల గూర్చియు పురు మధుర వాక్కులతో గంభీరపన్యాసముల నిచ్చిరి. నాలుగైదు తీర్మానములు జరిగినవి. పిమ్మట సభాధ్యక్షులు చక్కని ఆంత్యోపన్యాసము చేసిరి. రామచంద్రయ్యగారి సనాతన ధర్మ పరామర్శయ్యమునకు మెచ్చుకొను భారత ధర్మ మహామండలాధ్యక్షులగు శ్రీ దర్భంగ మహారాజుగారు పంపిన సన్మానపత్రము వేదము వేంకటరావు శాస్త్రిగారిచే సమర్పింపబడినది. ఆధ్యక్షుల కభినందనములతో సభ ముగిసెను. ఈనెల 5వ తాతీఖున సామగ్రీకాలము పురయనిరములో కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్య శాస్త్రిగారు పురాణేతి హాస రహస్యముల గురించి దీర్ఘపన్యాస మొనరించిరి.

తిరువూరు మహాసభసభము

ఈనెల 8వ తేదీ యువకులమున 10-30 గంటలకు విహు మహా ప్రవాససభ ప్రత్యేకశాలయందు జరిగినది. నాలుగుంకి సభకు వచ్చిరి. గవర్నరుగారు రాగనే సభ్యులు స్వాగత మొనరిరి. కొంతసేపు ఇచ్చాగిష్టి జరిగినది. గుర్రములు పశువులు, గొర్రెలు, మేకలు వ్యావహారికపాత్రాదుక వస్తువులుగిరి రిరుదులు చేయబడినవి. న్యాయకర్తల రివేరికమును మా. ఇన్స్పెక్టరు గారిని తిరుమల్లి ప్రాయములను తెలిపిరి. న్యాయకర్తలు సమస్థలని స్థాపించిరి.

పశువులు

పశువులు 16 వర్గములుగ విభజింపబడెను. చచ్చినపశువుల సంఖ్య స్వల్పము. పట్టకట్టారు పుట్టగరు గారిపశువులు శ్రేష్ఠతయులుగ నున్నవి. ఇవి శ్రేష్ఠమైనవిగను సాగనైకరిగను గూడ నున్నవి. ఎమ్మరవము రిరులను చదవిన పశువులు దక్షిణమున నల్ల ప్రత్తిమముల స్థితికి తగినవైనవి గోయంబురూరునందు చైతులకు నీటికి నూరుదును గోపిలు నాధార ముకుటచే వారి కీ పశువులతోగా మనము క్షములు కావు. ఒంగోలు పశువులు బల్లికములగు చందగములుగ నుండును. ఆజాతి ఇవటి పశువులలో కనంబడినది ఇవట తెలుగువారి కోర్కె గలిగినట్టియు చిన్న కామము గలిగినట్టియు మరుగుగలిగినట్టియు పశువులు కావలెను. బాగుగాపని చేయగల జాతి పశువులమున్నట్టి యధికమగుటకు వాటికి బహుమతులను మోపుగా ని య్య ద గు న ని న్యాయ కర్తలు నూచించిరి. ఇపుడున్న తరగతులలో కొన్నిటిని తగ్గించి మరికొన్ని కొత్తతరగతులను చేర్చవలెను. చిల్లరజాతులకు బహుమతు లిచ్చుట యువాభావనూదక మైనను మంచిజాతుల ప్రోత్సాహమునకు భంగకరమని న్యాయకర్తలు నూచించిరి.

వ్యవసాయ వస్తువులు

గింజలులేని నారింజపండ్లను పండించుటకు మోగి గారికి రజితపతకము నియ్యవలెను. దేవాలయ పట్టుము వాస్తవ్యులగు అశగిరిసామిరెడ్డిగారు మున్నగువారు కొందరు ప్రదర్శించిన రకములు బాగుగ నున్నను మొత్తముమీద రికత ఫలనాత మగు భూసాముగల మండలమున పండ్లుపండింపకైతిక శీవు అని న్యాయకర్తలనిరి.

సాంక్రామిక వస్తువులు.

ఇది ఏమియును బాగులేవు. చచ్చినది చాల స్వల్పము. అనియైన శ్రేష్ఠమైనది కావు. వీరిలో చాలభాగము నిర్మాతల వలన గాక ఇతరులవలన తేబడెను. ఇతరులనుండి నిర్మాతలే ప్రదర్శింపవలెనను నియమమువదలకును. కొల్లేగారు తాలాకాలోని అపక్వపదార్థముల నేయుపయోగించి ఆచట నేనేను బడిన పట్టుబట్టు మూత్రము వేర్పాడనగలిగి నున్నవి. వీరి కొక స్వస్థరకము నీయదలచి న్యాయకర్తలనిరి. ఇట్టి విరుద్ధ నము ప్రోత్సాహమునకు గారి నిరసనమునకు గానని మా. ఇన్స్పెక్టరుగారిని.

ప్రదర్శనమును ప్రాంభించవలెనని సుఖాసాధ్యక్షులును ప్రదర్శనకార్యక్రమమునకు టి. వి. రామలింగ శాస్త్రిగారు గవర్నరుగారిని మొదలుకొనిరి. న్యాయకర్తల తీర్మానములు తెలుపబడిన వెనుక వారి నిర్ధారణ ప్రకారము బహుమతుల నొసంగుటకు ముద్దు కృష్ణ శెట్టిగారు గవర్నరుగారిని సోదరువారిని పుష్పమూలంకృతులను గావించిరి. పిమ్మట స్వస్థరకపతకములగు కొమ్మములగు ప్రశంసాపతకములను నొకతరువారు రిరుపితుల గొనరిరి.

గవర్నరుగారు.

పలుకుకొట్టాయి పట్టాగరుగారు శ్రేష్ఠులగు సాతిపశువులమున్నట్టికి శ్రేష్ఠమారినులగు ప్రశంసాపాత్రులగు నున్నారు. ఒక్కరు 25 బూలు రిరులనుబడి ముగిచాల మెచ్చరగిన గురుము ఇతరులకుగాన ప్రోత్సాహకము. ఇవటపతకములను పశులకుపయోగించు సాకులను మోర్పింపవలెనని, ఒంగోలుపశువులు వేర్పాడకగన్నవి తరాలకవేర ముచ్చులు రిరు పొంతులను కొనుటకు 151ల నిచ్చుచున్నాను. పిమ్మట ఈ ముచ్చులను బహుమతులక్రింద రిరి మోర్పింపవలెనని ఉత్తర్వులను శ్రేష్ఠతయులగు పశువులు కలుగవలెనని కోరవలెనని చాల శ్రద్ధవహించి యున్నానని మొట్టమొదట ప్రభువుగారు నడిచిరి.

పిమ్మట కలెక్టరుగారు వాచురగిరి గుడియిరుల శేరి పిరి. బహుమతులను బకవేరనారిని యామలను నాంధరుల ప్రత్యేకస్థలమునకు బోయిరి. ఆదం గవర్నరుగారు కొన్నిటికి తత్కాలసంసిద్ధానూపములగు స్వామిగారు, తిరిగి, పోలియవారి విగ్నములు స్థాపించుచును. గవర్నరుగారు వాటికామంకాలమే కోరుము మోరవకు వెళ్లిరి.

అఖిల భారతమహిళా

విశ్వవిద్యాలయము.

—:—

శ్రీమతి కృష్ణాబాయి తలసాగారు అమ్మగారు

పాశ్చాత్యులు హిందూదేశమును గుర్చి భిన్నాభిప్రాయములను వ్యక్తపరచుచున్నారు. ఈ దేశపరిస్థితుల జ్ఞాన మావంతయు లేని వారు హైందవుల నాగరికులని యభిప్రాయపడుచున్నారు. కొందరి దేశసమస్యలను నిష్పక్షపాతిబుద్ధితో తిలకించి ప్రశంసించిన వాగ్దశమును పొందుచున్నారు. హిందూదేశమును ప్రేమించు పాశ్చాత్యులను తిట్టేయల కాల్గొన్నామమును సాధుపాతిలో గమనింతురు. దేశమునందు నిజానప్రదరుగు మారకము ప్రారంభమైనపుడు, ఆ దేశముయొక్క అభివృద్ధికి శ్రీతే మిక్కిలి పాటు పడవలెను. జ్ఞానసంపన్నులగు విద్యుచ్ఛలులు తమ దేశమునకును మానవ ప్రపంచమునకును యువకులు సేవకు జేయగలరని హిందూదేశము గ్రహించినది వ్రాయుట కెంతయు సంతోషముగ నున్నది.

శ్రీ విద్యా విషయమై ఘనప్రయత్నములను చేయుటకీ సమయము మిగుల నుంది. కొందరు దేశహితైకతత్పరులు శ్రీనివాసరావుగారు అఖిలభారత మహిళా విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించెదరువార్త మిగుల నానందజనకముగ నున్నది. దేశముయొక్క ఆర్థిక వ్యవస్థలు మిగుల నిరుత్సాహకరముగ నున్నను వెనుదీయక యాయుద్యమమును జయప్రదముగ కొనసాగించుటకు శక్తివంతమైన పాటుపడుచున్న మహామహిళావలన హైందవదేశీయులెల్లరును కృతజ్ఞులు.

ఇందలి పరస్పరగ్రంథ నిర్ణయమును గూర్చి యీ విశ్వవిద్యాలయముయొక్క ఆశయములు చెలుపు ప్రథమ వివేచనములో విపులముగ నున్నది. పరస్పరగ్రంథ నిర్ణయము చాలకను భాగుగ నేర్చున్నది. ఈ విధానములు జయప్రదముగ కొనసాగుట ను బట్టి యే విశ్వవిద్యాలయము యొక్క స్థిర స్వభావమును నిర్ణయింపవలసి యున్నది. ఈ విద్యావిధానములను నిర్ణయించినవారు హిందూదేశమున పారంపర్యముగ నొసంగబడు విద్యను పరిత్యజించి జాలగని యెల్లరకును తెలియును. ఈవిశ్వవిద్యాలయస్థాపకులకు పురుషవిశ్వవిద్యాలయము ననుసరించి పనిచేయ తలంపులేరని మా అభిప్రాయము. ప్రతిక్రొత్తియొక్క మారకస్వభావమున కనుగుణ్యముగ నుండి, మానవుని బుద్ధిని వికసింపజేయుటకు యత్నించుట విశ్వవిద్యాలయమునకు ముఖ్యకర్తవ్యము.

ఈ మాత్రనే విశ్వవిద్యాలయముయొక్క విద్యావిధానములను తిలకించినయెడల కొంచెము ఆకాశంగము కలుగక మానదు. నాలుగువర్షములు చదువవలసిన కళాశాలలోని విద్య మాడునంతవర్షములలోనే కఠినమగు నష్టగ్నాలు చేయబడినది. ఈ మాడువర్షముల కాలములో బుద్ధివికాసము నొనరింపజాల విద్యనుగట్టుట రుస్సాధ్యము. మనమునాలుగువర్షములకు కళాశాలావిద్య నభ్యసించుకట్లు చేసినయెడల, రెండవసంవత్సరాంతమున చదువును మాని నేనువలచుకొనిన మానికి విద్యలో విశేష భాగము నేర్చుకొనుటకు మీ కలుగను. ఆమె ఆర్థిక పరిస్థితులు సందర్భము నన్నయెడల, ఇక రెండుసంవత్సరములు చదివివిద్యను పూర్తిగా నభ్యసించుటకును వలనవచ్చును. ఈరెండుసంవత్సరములలో తన అభిమాన శాస్త్రమును విద్యాధిని చిక్కగ నేర్చుకొనవచ్చును.

హిందూదేశమున ప్రస్తుతమున్న విద్యావిధానములు తృప్తికరములుగ లేదు. ప్రతిక్రొత్తియొక్క యిష్టానిష్టములను బట్టి విద్య నేర్చుటకు టలేదు. ప్రతి శాస్త్రమును నిష్పంధపరచిన యును. విద్యార్థుల కల్పనాసామర్థ్యమును, స్వేచ్ఛా చింతనమును ఇందుమూలమున వృద్ధి నొందుట లేదు. ఇట్టి అనర్థదాయకమగు విద్యావిధానమును శ్రీ విశ్వవిద్యాలయమున కూడ ప్రవేశపెట్టుట మంచిది కాదు. కాన ముందు దానిని శ్రీ విశ్వవిద్యాలయములో స్వేచ్ఛాపరచినవిషయములకును తక్కువకును నుంచుట లాభకరము.

యవతులు కళాశాలా తరగతులలో చదువవచ్చునప్పటికీ వీరికి మౌఖికాభ్యాసమును, అంగభాషాభ్యాసమును బాగుగ నుండవలెను. దేశభాషలు ఆధునిక విద్యావ్యాపకమున రెండవో తరగతియందే చదువ చేయకొనవలెను. మాతృభాషలలో విద్య నేర్పించుటే దేశభాషల వృద్ధి నొందుననుట వాస్తవమే గాని వానిలోని విప్లవ మనకు కావలసిన సామర్థ్యము మన భాషలలో లేదు.

తరువాత ముఖ్యముగ పరస్పరముగ శాస్త్రము దేశచరిత్రము. శక్తివంతమగు సంఘముయొక్క మతవిషయక ఆర్థిక రాజకీయ పరిస్థితుల జ్ఞానమే చరిత్ర మనబడును. ఇట్టి శాస్త్రము నభ్యసించుటవలన ప్రపంచజ్ఞానము సులభముగ నలవడును. ఇప్పుడు మన యవతులు ఆంగ్ల హైందవ దేశచరిత్రములనుగూర్చి ముఖ్యముగ పఠింపవలెను.

ఈవిశ్వవిద్యాలయమున పరస్పరశాస్త్రములలో విజ్ఞాన శాస్త్రము కొంచెము తక్కువస్థాన మాక్రమించి యున్నది. ఆధునిక నాగరికతా వ్యాప్తికిని, హైందవదేశమున ఛాందసమును పోగొట్టుటకును శరీరశాస్త్రము, రసాయనశాస్త్రము, మన్నగునవి అవశ్యపరచినవియు.

ఈ విశ్వ విద్యాలయమున సాధారణముక్తములగు కళలను నేర్చుటకు నెట్టియేర్పాటును చేయలేదు. గృహకృత్య నిర్వహణము, లలితకళలు, సంగీతము, ఆరోగ్యశాస్త్రము మున్నగు కళలను ముఖ్యముగ నేర్పవలెను. శకుపోషణవిధానమును శ్రీలకు నేర్పుట అత్యవసరము.

శారీర మానసికాభివృద్ధికి తగు వసతు లీ విశ్వవిద్యాలయమున నేర్పవలెను. శ్రీలకు వ్యానూ షక్రీవ లవసరము.

తరువాత ఉపాధ్యాయకర్తవ్యమును గూర్చి యోచించవలెను. మన దేశములో నెట్టి వారైనను పట్టపరీక్ష యందు కృతార్థులైనతోడనే ఆపదవికి అర్హులుగ పరిగణింపబడుచున్నారు. కాని యీ ఉద్యోగముయొక్క పవిత్రస్వభావము నెవ్వరును గ్రహించినట్లుతోపదు. ఉపాధ్యాయుని బోధనాకాశము, ఆతని సుగుణబాలములు విద్యార్థుల మానసములపై ప్రతిఫలించి వారిగుణగుణములను మార్పుకొందించుచున్నవి. ప్రతియుపాధ్యాయుడును మానసిక శాస్త్రమును నేర్చుకొని విద్యార్థుల మనసునుబట్టి వారికి సుగమార్థమగునట్లు బోధనము చేయుచుండ వలెను.

ఇట్టివిధానము లన్నియు నీక్రిందిపట్టికలో వివరింపబడి యున్నవి:—

నిర్బంధపరచినవిషయములు.

- (1) మాతృభాషా సారస్వతము. (2) అంగభాషలో వ్యాసరచనము (3) హిందూదేశచరిత్రలో విపులజ్ఞానము (4) విరోపాచరిత్ర ముఖ్య విషయజ్ఞానము. (5) సంస్కృతము లేక ఆధునిక విరోపా భాషలలో, నొకటి. (6) శరీరశాస్త్రము (7) ఆరోగ్యశాస్త్రము (8) రసాయనశాస్త్రము (9) గృహకృత్య నిర్వహణము. (10) శరీరవ్యాయామవిద్య.

స్వేచ్ఛాపరచినవిషయములు

- (1) మాతృభాషా సారస్వతచరిత్ర. నాటకములు, పద్యములు, వ్యాసరచన. (2) అంగభాషాస్వతచరిత్ర. అంగనాటకములు. ప్రసిద్ధమగు గద్యపద్యకావ్యములు. అంగమున వ్యాసరచనము.

- 3. ఇతరభాషలు, సంస్కృతము, లాటిను, జర్మను, ఫ్రెంచి, పర్షియనుభాషలు (4) గణితశాస్త్రము (5) విరోపా ఆసియాఖండ చరిత్రములలో ముఖ్యవిషయ జ్ఞానము.

అంగదేశచరిత్ర, గ్రీకుదేశ చరిత్ర, రోమక దేశ చరిత్ర, ఆమెరికాదేశ చరిత్ర వీనిలో ముఖ్య విషయజ్ఞానము.

ఇండియా, ఇంగ్లాండుదేశ చరిత్రలలో విపులజ్ఞానము.

6 సంఘశాస్త్రములలో ముఖ్యవిషయజ్ఞానము.

(ఎ) ఆర్థికశాస్త్రములో ప్రథమ విషయజ్ఞానము.

(2) రాజ్యాంగ శాస్త్రములలో ప్రథమ విషయక జ్ఞానము.

(సి) సంఘశాస్త్రములో ప్రథమ విషయక జ్ఞానము.

- (7) మానవశాస్త్రము. విద్యాతత్వము. శకుప్రయోగము. మానవ శాస్త్రము. (8) వేదాంతము. నీతిశాస్త్రము. (9) నకృత్యము. (10) విజ్ఞానశాస్త్రములు రసాయనశాస్త్రము పదార్థవిజ్ఞానశాస్త్రము, నక్షత్రశాస్త్రము, భూగర్భశాస్త్రము. జీవశాస్త్రము. (11) విద్యాబోధకశాస్త్రము. (12) కన్యబోధనా పద్ధతి.

సంఘోపయోగములగుకళలు.

- (1) గృహనిర్వహణము (2) ఆహారము రసాయనశాస్త్రము, (3) పారిశుధ్యము (4) ఆరోగ్యము (5) శకుపోషణము (6) కట్టుపుని బుట్టవారిపుని ఉన్నిపుని (7) చిత్రలేఖనము. (8) నేరేపని (9) సంగీతము (10) వ్యవసాయము. తోటపుని (11) దుగ్ధదులను స్వీకరించుట (12) చాకలిపుని

ఈవిధముగ విద్యాధినుల యిష్టమునుబట్టి శాస్త్రపఠనమును చేయుటకు మీ కలుగవలెను. సంవత్సరమునకు రెండుసార్లు పరీక్ష జరుగవలెను. వారమునకు 10 గంటలు తరగతిలో పాఠములను నేర్చుకొనుటకును, 14 గంటలు పుస్తకభాండాగారములలో పనిచేయుటకు మీ కలుగునట్లు యేర్పాటుచేయుట మంచిది. దేశభాషలలో విద్యను గఢిపెయ్యెడల, నెల్లవారును ఈవిశ్వవిద్యాలయమునకు రాజాలగు గాన అంగభాషయే విద్యాభ్యాస మూలకముగ నుండవలెను. మరియు, ఈ విద్యాలయములో అన్నిభాషల శ్రీలను నేర్చుకొనవలెను.

ఒక గొప్పవిశ్వవిద్యాలయ స్థాపనమునకు వలయుధనము చదువ చేయవలెను. పునహా సగరముననున్న విద్యాస్థాపనము మిగుల బాగుగ నున్నది. ధనవంతులందరును ఈ యద్యమమునకు తోడ్పడి దేశశ్రీల స్థితిగతులను బాగుజేసి, దేశమును ఉన్నతస్థితికి తెచ్చెదరుగాక.—మాదవకొర్రు.

కాకినాడ వార్తలు.

(మా స్వకీయ విలేఖరుని యొద్దనుండి)

రావణ జయంతి.

కాకినాడ మే 29:—హిందూమతాభిమానులగు కొందరి నడుమ మాపునమున రావణవంధి జరిగింది. వేణుగోపాల స్వామివారి యాలయమునందీ సభ జరిగెను. డాక్టరు పుష్పలూరి గోపాలకృష్ణ గారగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. తెలుగు దేశమందు సుప్రసిద్ధులగు కాశీభట్ల బ్రహ్మయ్యశాస్త్రి గారు ముఖ్యోపన్యాసకులు. రావణుని శక్తి ప్రజ్వలను, ఆతని పాండిత్యమును, ఆ లోకకంటకుని యితర సామర్థ్యాతిశయములను శ్రీ శాస్త్రిగారు విపులముగ చెల్పి యున్నారు. ఇంతవఱకు శ్రీరావజయంతి, కృష్ణజయంతి, శంకరజయంతి, రామమోహన జయంతి, విద్యాసాగర జయంతి, దయానంద జయంతి మొదలగునవి జరుగుచున్నవి. వీనికి తోడు రావణజయంతి, దుర్గోధజయంతి, హిరణ్యకశిపు జయంతి, తామర్రేనుజయంతి మొదలగునవికూడ జరుగును. భావము కాదయిలు వ్రాసినట్లులు, ఎంతటి నీరుందైన కొన్ని ఘనతత్వములు లుండి తిరుగు గాన రావణాదులను మార్గదర్శకులుగ పరిభావించవలసినవారు కాకూడరా?

మ్యూనిసిపలు.

మా చెరు 6౯౯ గా రుదకమండలమునకు బోయివండునవైసు చెయిరుమక మే॥ డిక్రూజుదొరగారు పురపాలనా భారము వహించిరి. త్వరలో భారీకానయియున్న రివ వార్డు కవునిలరు హోదా ర బాదం అన్నపరాజుగారును, దర్బా వెంకయ్య బి. యే. బి. యల్ గారును దరఖాస్తుచేయుదురు. అన్నపరాజుగారు వర్తకులు. చిరకాలమునుండి కవునిల్లరుగనున్నారు. వెంకయ్యగారికంటే రెండుసార్లు ప్రయత్నించి కృతార్థులు కానివారు. ఇద్దరు పూనికతో జయము కొరకు పోటుపడుదురు.

తాలూకాబోర్డు.

కాకినాడ తాలూకాబోర్డు (వెసి డెంటు గంటి సుబ్బారాయడుగారి హోదా వైసెల 15 తేదీతో సమాప్తమగును. వారుతిరిగి, యాహోదాకొరకు ప్రయత్నింపవలసి చెప్పకొనుచున్నారు. ఆయన మెంబరు హోదాకు జిల్లాబోర్డు (వెసి డెంటు గారి రెవరిని నియమింతుకో తెలియును. సుబ్బారాయడుగారి నే మరల కొంతకాలము సభ్యత్వ వంగీకరింపుట కలెక్టరుగారు కోరుదురని యొకవదంతికలదు. (వెసి డెంటు హోదా కావలెనని యపేక్షించుకొందరు తమకాయుద్యోగ మక్కరలేదని యధికారులకు తెలియజేయుడని సుబ్బారాయడుగారిని కోరుచున్నారని విందును. దీనికి సుబ్బారాయడుగారి రంగీకరింపవలసి తెలియుచున్నది.

రివిన్యూ

మంత్రిప్రగడ కృపింహము పంతులుగారు శిరస్తావారు ఛార్జి పుచ్చుకొనిన వెంకక వల్లూరి పద్మనాభరాజు పంతులుగారు పెద్దాపురముతాలూకా తహశీలుదారుగ నియమింపబడుదురు. నెన్ననలు అసిష్టంటు డిప్టీ కలెక్టరుగారు, అస్సా యింటు మెంటు చేయుండు విషయమై శ్రమపుచ్చుకొన నక్కరలేదనియు ఆలూపతు కాగితములు శిరస్తావారు ద్వారా వచ్చిన చాలుననియు కలెక్టరు బర్కిట్టుగారు ఆజ్ఞాపించిరట. నెన్ననలు అసిష్టంటు అయ్యంగారు వచ్చినవెంకక నితరజిల్లాలవారి సిదటి యుద్యోగములకు కష్పించు నాచారము మరలలలనూపినది.

ఇండ్రియాదేశపు యుద్ధబుణము

ది 15-6-1917 సమింపుచుచున్నది
త్వరపడుడు!

(ఇందునగురించిన వివరము 6-6-'17 వ తేదివరకును యీ పత్రికయందు
ప్రకటింపబడినది

- I. 1920-1947 సం॥ యుద్ధబుణము
- II. 1920 సం॥ యుద్ధపత్రములు
1922 సం॥ యుద్ధపత్రములు
- III. పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు
సర్టిఫికేట్లు

ఈ యుద్ధబుణమునకిచ్చు సొమ్మునకు ఇండియా గవర్నమెంటునారే
హామీగనుందురు

ఇంత నిర్భయముగ సొమ్ముపెట్టుబడిపెట్టదగిన విషయము మఱియొకటియుండదు

జూన్ నెల 15 తేదీ కావలవచ్చెడి దరఖాస్తు
లంగీకరింపబడవు

ఆలస్యమయిన పస్తాయిండుదురు
త్వరపడుడు!

త్వరపడుడు!

దరఖాస్తులు నమూనాలు, అకౌంటెంటు జెనరలువద్దకాని, ఏ బ్యాంకువద్దనో,
ప్రొకరువద్దనో, జిల్లాకలెక్టరువద్దనోకాని దొరకును.

జె. బి. బ్రన్ యేట్,

ఇండియా గవర్నమెంటు సెక్రటరీ.

పింగళ సంవత్సరాదిసంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

శల సంతోషమున జరిగిన విశాఖాభిషేకము సంగ్రహచరిత్రమును, అభ్యాసశీల, వైదిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానబాహుళ్యములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పటములును ఇవియులైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకేతములపై చక్కగ ముద్రింపబడినవి.

కాగితముల కఠిన్వనం జేసి కావలసి నన్ని ప్రతులు మూత్రము సిద్ధము చేయుచు మంటపలన కలయువారు కంటనే ప్రాసాదము టుచితము: వెల రు 2-0-0
అంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు " " 0-8-0
" అర్ధసంవత్సర " " 0-12-0
అంధ్రపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు " " 1-0-0
అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

తామర తైలము. పండ్లపొడి. మోహినీ తైలము.
డబ్బీ 1-కి 0-4-0 డబ్బీ 1-కి 0-2-0. నీసా 1-కి 0-12-0.
అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుళెట్టిపేటి మద్రాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోషధిసారసవరిలా

శరీరగుర్భిరై రక్తములన జనించువాడ్యములకు కీటుకడలి మందు. కురుపులను, చచ్చులను గండహాలను పుండ్లను, ప్రాంతశోషములను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టెను.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

జావద్విపాకవర్ణము గల మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను ముగ్ధులైనను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాచిరసదోషములను, మలబద్ధమును కారణబంధమును పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరుచును. శరీరాశోగ్యమును గలుగ జేయును. 16 రోజులవరకు డబ్బీలకు 4 రోజుల బుడ్డిలలో అమృతము.

ప్రాప్తిలురు:— పి. డి. సావంత్. 144. పనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144. No. 2. BOMBAY

అంధ్ర సర్వకళాకాల-విద్యా ప్రస్ఫుటి. ఏకభాషావిప్లవ శ్రవంస
ఇది ప్రయుక్త కట్టకుంచి రామలింగారెడ్డి గారికి 4వ తేదీలకంటే అన్ని రాయ విరచితము.
ప్రాయుడినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము. వెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.
అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6 తంబుళెట్టి పేటి, మదరాసు

మీ కవనరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని కనులను గురించియు, దిక్కు, ఇనుపవాసములు వంపులు వంపులుగ వంచబడిన కేకులు కోగములుగా నున్నట్టి ఇనుపకమ్మలు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవాతోనే సంగతిసందర్భముల సలహా నాలొచింపవలసినది. మీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి సంతోష వానిని సకాలములో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరుమోగినవారు.

పిలాసము:— ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ
సోత్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్, తపాలపెట్టె నెం 55కి రు, 389
మదరాసు.

(వై కామోజెవ్ గౌరవస్వధు ఈ పత్రికపేరు కూడ నుదహరింక గోరుచున్నారు.)

ఆంగ్లేయ వైద్యయోగ చంద్రిక.

తెనుగుభాషలో రచింపబడినది.
గ్రంథకర్త: డాక్టరు వి. గోపాలకృష్ణగారు యం. డి. ఇందు పాలుగవండల ప్రక్రియలు గలవు. శ్రీ పురుషాముల యీ గ్రంథము చూచినచో వారంతట వారే వైద్యము చేసు కొనగలరు: వెల రు 1-4-0
మంగళిళాహారతుల శతకము.
సరస్వతి సమాజులగు పులగుర్త లక్ష్మీనరసాంబగా రిచే వ్రాయబడిన స్వర్ణములుగల మంగళహారతుల శతకము. యీ గ్రంథము ప్రతి శ్రీ చేతులో నుండవలసిది. ప్రతి శుభకార్యమునకు దానిలో పాటలు అత్యుత్తము. వెల రు 0.8-0
ఇవి ప్రతి పుస్తక పాపులోను దొరకును.
ప్ర. లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి బి. యె. రుచిహోమ్. కాకినాడ.

నీలమేఘము, అను సుజ్ఞానిచరిత్రము.
మొదటిది జ్ఞానమును కల్పించు అర్చిరాది మార్గమును తెలియజేయుచున్నది. రెండవది అత్యుత్తమమైన అచార్య కవ్యక్రమమును తెలియజేయుచున్నది. మొదటిదాని వెల రు. 0-8-0; రెండవదాని వెల రు. 0-10-0. తపాలాచార్జీ వేరు పరకాలన్ & కో, నెం. 20 కృష్ణాగుంటపేటి మద్రాసు.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయ్యోగ్రాఫులు. ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుడిక ముఖ - బొమ్మలకార్డులు - గారడీ పుస్తకములు ఏకయంపికము. క్యాటలాగు కావలెనా? (522)
బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్ను, విశాఖపట్టణము.

సీతారామాంజనేయ సంవాదము.

టీకాతాత్పర్య విశేషార్థ ఇతిహాస సహితము.
తెనుగున ఇది యొక్కటియే వేదాంత గ్రంథ మని నాడుక. దీనికి సరియైన టీకాతాత్పర్యము లను బ్రహ్మశ్రీ చింతామణివర్ముల నారాయణ శాస్త్రిలవారీచేతు శ్రమాక త|| దేవరాజ సుధీ గారిచేతు వ్రాయించి చక్కని అక్షరములతో మేలైన కాగితములపై నూ ఆనందముద్రాలయ మున అచ్చుప్రించి ప్రకటించినారము. మేలయిన క్యాలికో బైండు చేయబడియున్నది. వెల 2-8-0.
శ్రీ వెంకటాద్రిస్వామి కీర్తనలు. రాగతాళము లతో చేర్చబడియున్నవి. శ్రీ వెంకటాద్రి స్వాముల వారి చరిత్రముకూడ చేర్చబడియున్నది. కాలికో బైండు 0-8-0. తపాలా ఖర్చులు ప్రత్యేకం. అర్. వేంకటేశ్వర్ అన్డు కో, (285) ఆనంద ముద్రాలయము, మద్రాసు

హెచ్. టి. మహమ్మద్ అండు కో,

[723] మదన్ పురా, బెనారస్ సిటీ.
కాశీలోనుండు అనేక విచిత్రమైన జరిపట్టు వస్తువులు మీరు బహుచక్రకగ సప్తయిచేతురు. ఒక సారి ఆగ్గరుయిచ్చిచూచినచో తమ కేతెలియగలదు.

శేషాళదేశపు కన్నూరి, మంచిది కులము 1-కి ...	80-0-0
గోగోజనము, మంచిది " ...	7-0-0
కుంకుమ పువ్వు కులము 1-కి ...	2-0-0
పచ్చకర్పూరం " ...	2-0-0
ఆదిపచ్చికాన లేక బొమ్మ కులం 1-కి ...	8-8-0
రసభస్మము కులము 1-కి రూ	0-10-0
మండుకు నూనె నీసా 1-కి ...	0-6-0

అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబుళెట్టిపేటి, మద్రాసు.

శాకభక్షణము

భరతఖండవాసుల మగు మన మార్యములు వంశజులము; "అహింసా పరమార్థ" అను నీతి నెఱిగినవారము గావున మేము ఈ పుస్తకము యినా ముగా పోష్టుచార్జీయ మేమేధరించి పంపుచున్నాము. వెంటనేవ్రాయడు.
219 వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయం 156, బ్రాడ్వే, మదరాసు.